

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ - ΔΗΜΗΤΡΑ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΑ 2015

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2016

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ "ΔΗΜΗΤΡΑ"
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΑ 2015

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2016

Η ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΜΑΣ

Το Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών έχει ως αποστολή τη διεξαγωγή έρευνας, ανάπτυξη τεχνολογίας και μεταφορά τεχνογνωσίας για την αειφορική διαχείριση των δασικών οικοσυστημάτων, την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και την ποιοτική και ποσοτική βελτίωση των παραγόμενων προϊόντων και υπηρεσιών

Διευθυντής ΙΔΕ

Δρ Θωμάς Παπαχρήστου, Τακτικός Ερευνητής

Αναπληρωτής Διευθυντής ΙΔΕ

Δρ Παναγιώτης Πλατής, Τακτικός Ερευνητής

Επικοινωνία:

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ, 570 06 ΒΑΣΙΛΙΚΑ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Τηλέφωνα τηλεφωνικού κέντρου: (2310) 461 171, 461 172, 461 173, 461 411, 461 637, 465 719

FAX : (2310) 461 341 Email: info@fri.gr URL: <http://www.fri.gr>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κεφάλαιο	Σελίδα
Συνοπτική παρουσίαση των πεπραγμένων του ΙΔΕ του έτους 2015	1
A. Ερευνητικά Έργα	11
Ερευνητικά προγράμματα χρηματοδοτούμενα από Ε.Ε.	11
Ερευνητικά προγράμματα χρηματοδοτούμενα από Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων	14
Ερευνητικά προγράμματα χρηματοδοτούμενα από άλλους φορείς	17
Ερευνητικά προγράμματα που εκτελούνται από άλλους φορείς	29
Αυτοχρηματοδοτούμενα πειράματα	33
Επιστημονικές δράσεις	36
Νέες ερευνητικές προτάσεις	40
B. Δημοσιεύσεις – Ανακοινώσεις	41
Δημοσιεύσεις σε Διεθνή Περιοδικά μετά από κρίση	41
Δημοσιεύσεις σε Συλλογικούς Τόμους / Βιβλία	41
Δημοσιεύσεις σε Εθνικά Περιοδικά χωρίς κρίση	41
Δημοσιευμένη περίληψή τους σε Πρακτικά Διεθνών Συνεδρίων	
Δημοσιεύσεις σε Πρακτικά Εθνικών Συνεδρίων	42
Δημοσιευμένη περίληψή τους σε Πρακτικά Εθνικών Συνεδρίων	44
Άλλες εκδόσεις ή δημοσιεύσεις	45
Γ. Παροχή υπηρεσιών – προϊόντων	47
Δ. Συνέδρια, ημερίδες, επιστημονικές συναντήσεις	49
Διοργάνωση επιστημονικών εκδηλώσεων και συμμετοχή σε επιτροπές τους	49
Συμμετοχή σε συνέδρια	49
Συμμετοχή σε ημερίδες	50
Συμμετοχή σε επιστημονικές συναντήσεις εργασίας – επιτροπές	51
Συμμετοχή σε επιτροπές ΑΕΙ και ΤΕΙ	52
Ε. Εκπαιδευτική δραστηριότητα	53
Στ. Λοιπές δραστηριότητες	55
Συμμετοχή σε ομάδες εργασίας και επιστημονικές επιτροπές. Κριτές ερευνητικών εργασιών και προγραμμάτων	55
Προβολή του έργου του ΙΔΕ από τα ΜΜΕ	57
Ζ. Οικονομικός απολογισμός	59
Η. Προσωπικό ΙΔΕ	61

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Δραστηριότητες του ΙΔΕ

Ερευνητική δραστηριότητα

Κατά το 2015 συνεχίστηκαν οι προγραμματισμένες εργασίες των ερευνητικών προγραμμάτων (Πίνακας 1) που εκτελούνταν στο ΙΔΕ και ένα μεγάλο μέρος των δεδομένων τους έχει ήδη επεξεργαστεί (εργαστηριακές και στατιστικές αναλύσεις) ενώ τα αποτελέσματά τους έχουν συμπεριληφθεί στις ετήσιες ή τελικές εκθέσεις προόδου. Για πολλά ερευνητικά προγράμματα έχει ολοκληρωθεί η συγκέντρωση όλων των πληροφοριών που απαιτούνταν από τα πρωτόκολλα εργασιών, καθώς και η επεξεργασία τους και μια σειρά από ερευνητικές εργασίες δημοσιεύτηκαν ή είναι υπό δημοσίευση σε περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων.

Πίνακας 1. Προγράμματα του ΙΔΕ κατά φορέα χρηματοδότησης της τρέχουσας περιόδου

Φορέας χρηματοδότησης	Αριθμός	Προϋπολογισμός €
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ	2	435.215,00
ΕΘΝΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	5	536.244,00
ΕΛΓΟ	1	180.000,00
ΙΔΙΟΙ ΠΟΡΟΙ (Υπόλοιπα προγραμμάτων)	2	9.187,67
ΣΥΝΟΛΟ	10	1.160.646,70

Στα πλαίσια των επιστημονικών δράσεων COST συμμετείχε ένας μεγάλος αριθμός ερευνητών του ΙΔΕ σε διάφορες ομάδες εργασίας. Σε αυτές τις ομάδες εργασίας, οι ερευνητές του ΙΔΕ προώθησαν την ερευνητική πολιτική της μονάδας μας και συζήτησαν με τους ομολόγους τους τα κοινά ερευνητικά ενδιαφέροντα και αξιολόγησαν τα μέχρι τώρα ερευνητικά αποτελέσματα στους τομείς ενδιαφέροντός τους. Στο πλαίσιο του έργου ΑγροΕΤΑΚ που συγχρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και από Εθνικούς Πόρους υλοποιήθηκαν στο ΙΔΕ δέκα (10) ερευνητικά έργα. Επίσης, κατόπιν αιτήματος άλλων υπηρεσιών που δε διαθέτουν το κατάλληλα εξειδικευμένο προσωπικό συντάχθηκαν ειδικές μελέτες εφαρμογής που είχαν ως σκοπό να δώσουν τις κατευθυντήριες γραμμές και να επιδείξουν τον τρόπο αντιμετώπισης διαφόρων προβλημάτων. Τέλος, κατά το έτος 2015 υποβλήθηκαν τέσσερις (4) νέες ερευνητικές προτάσεις για χρηματοδότηση σε διάφορους φορείς και αναμένεται η τελική αξιολόγησή τους.

Δημοσιεύσεις – Ανακοινώσεις

Οι ερευνητές του ΙΔΕ αντιλαμβανόμενοι τη σημασία της δημοσιοποίησης των αποτελεσμάτων της ερευνητικής τους δραστηριότητας συνέγραψαν μεγάλο αριθμό επιστημονικών άρθρων που δημοσιεύτηκαν σε διεθνή ή εθνικά περιοδικά, σε πρακτικά διεθνών ή εθνικών συνεδρίων ή ανακοινώθηκαν σε άλλες επιστημονικές εκδηλώσεις και εκκλαίκευμένα έντυπα (Πίνακας 2).

Πίνακας 2. Δημοσιεύσεις των ερευνητών του ΙΔΕ έτους 2015

Είδος δημοσιεύματος	Αριθμός
Διεθνή περιοδικά με κρίση	7
Εθνικά περιοδικά χωρίς κρίση	3
Συλλογικοί τόμοι/ Βιβλία	1
Περίληψη σε πρακτικά διεθνών συνεδρίων	6
Πλήρη πρακτικά εθνικών συνεδρίων	3
Περίληψη σε πρακτικά εθνικών συνεδρίων	9
Άλλες εκδόσεις/ δημοσιεύσεις	18
Εκθέσεις προγραμμάτων	2
ΣΥΝΟΛΟ	49

Επιστημονικές εκδηλώσεις και σημαντικές επιτροπές

Οι ερευνητές του ΙΔΕ συμμετείχαν ή διοργάνωσαν διάφορες επιστημονικές εκδηλώσεις. Επίσης, συμμετείχαν σε διεθνείς ή εθνικές επιτροπές που χαράσσουν ερευνητική πολιτική και στις συντακτικές επιτροπές εθνικών και διεθνών περιοδικών και έκριναν εργασίες που υποβλήθηκαν για δημοσίευση σε εθνικά και διεθνή περιοδικά. Στον πίνακα 3 παρουσιάζονται οι συμμετοχές τέτοιων δραστηριοτήτων κατά το 2015.

Πίνακας 3. Συμμετοχή σε επιστημονικές εκδηλώσεις και επιτροπές κατά το 2015

Συνέδρια – Ημερίδες - Επιτροπές	Αριθμός συμμετοχών
Διεθνή συνέδρια / ημερίδες	7
Εθνικά συνέδρια / ημερίδες	20
Συμμετοχή σε Εθνικές επιτροπές	3
Συμμετοχή σε συντακτικές επιτροπές περιοδικών	6
Συμμετοχή σε εκλεκτορικά ΑΕΙ/ ΑΤΕΙ	5
Συμμετοχή σε συλλογικά όργανα (ΕΣ, Επιστημονικές Εταιρείες, κτλ.)	3

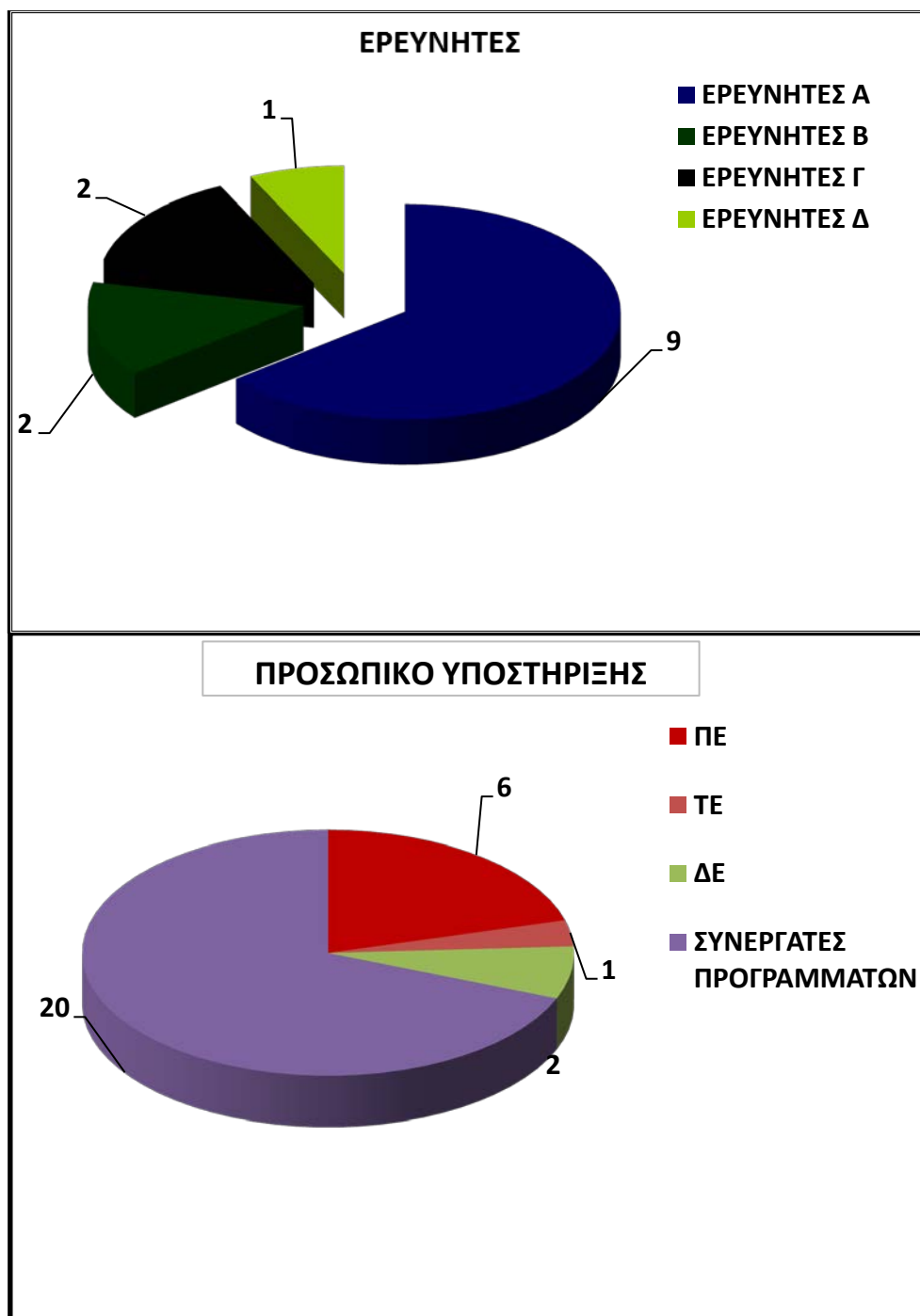
Παροχή υπηρεσιών - προϊόντων

Το ΙΔΕ συνέδραμε με επιστημονική υποστήριξη στο έργο των Περιφερειακών Υπηρεσιών των Υπουργείων Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής και Εσωτερικών Αποκέντρωσης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και εξυπηρέτησε διάφορους φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, οργανισμούς (π.χ. ΔΕΗ Α.Ε.) αλλά και πολίτες με γνωματεύσεις και οδηγίες.

Μεταξύ αυτών είναι η διάγνωση ασθενειών σε δασικά δένδρα και παροχή συμβουλών για την καταπολέμησή τους, οι αναλύσεις εδαφολογικών δειγμάτων και η παροχή μετεωρολογικών στοιχείων από τους μετεωρολογικούς σταθμούς ευθύνης του ΙΔΕ.

Εκπαίδευση

Στο ΙΔΕ εκπαιδεύεται ένας σημαντικός αριθμός φοιτητών από εκπαιδευτικά Ιδρύματα Εθνικά και Ευρωπαϊκά στο πλαίσιο της πρακτικής άσκησής τους. Επίσης, ερευνητές του ΙΔΕ κατόπιν άδειας του ΔΣ (σημειωτέον ότι στο νομοθετικό πλαίσιο δεν προβλέπεται εκπαιδευτική δραστηριότητα) διδάσκουν διάφορα μαθήματα ή επιβλέπουν διατριβές.

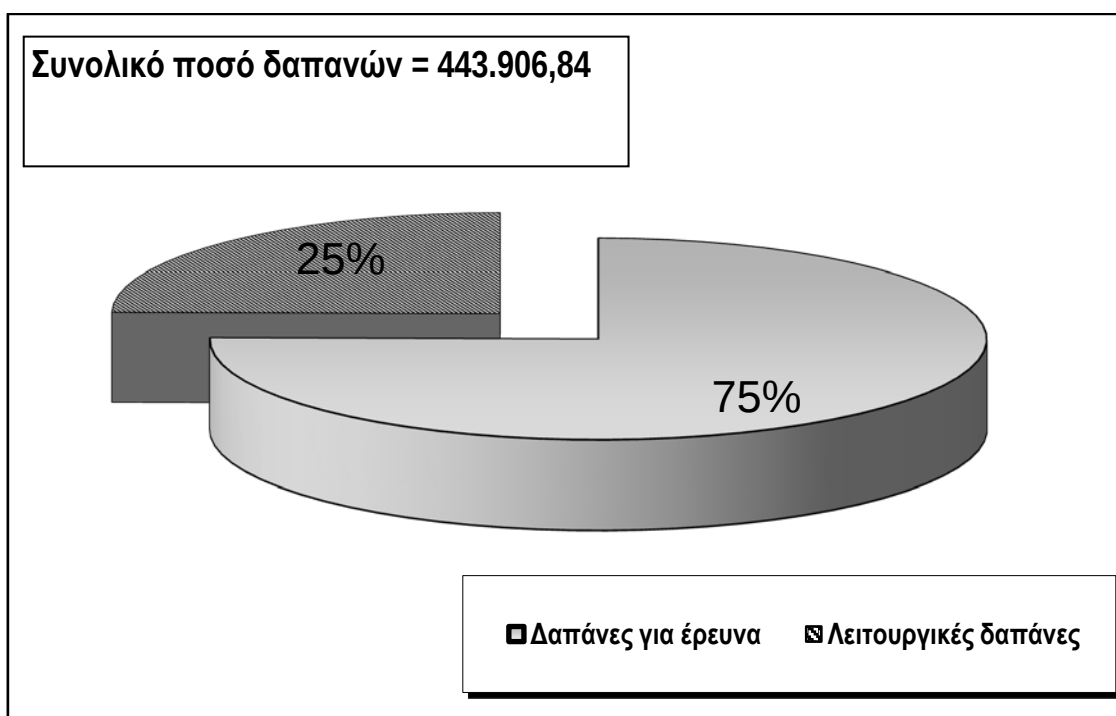
Εικόνα 1. Προσωπικό του ΙΔΕ και κατανομή του στις διάφορες κατηγορίες

Προσωπικό και Οικονομικός Απολογισμός

Προσωπικό ΙΔΕ

Το προσωπικό του ΙΔΕ απαρτίζεται από το ερευνητικό προσωπικό, τους ειδικούς επιστήμονες και το προσωπικό τεχνικής, διοικητικής και οικονομικής υποστήριξης. Κατά το 2015 στις διάφορες εργασίες και δραστηριότητες του ΙΔΕ εργάστηκαν 14 ερευνητές, 2 πρώην ερευνητές ως συνεργαζόμενοι σε προγράμματα, 4 ειδικοί επιστήμονες και 4 υπάλληλοι τεχνικής, διοικητικής και οικονομικής υποστήριξης (Εικόνα 1). Επιπλέον αυτού του προσωπικού, ένας μεγάλος αριθμός εξωτερικών συνεργατών απασχολήθηκε στα ερευνητικά προγράμματα.

Τα παραπάνω στοιχεία δίνονται για να αποτιμηθούν και αξιολογηθούν οι ερευνητικές δραστηριότητες σε συνάρτηση με το ερευνητικό και τεχνικό δυναμικό του ΙΔΕ. Σημειωτέον ότι το ερευνητικό προσωπικό κατά το 2015 απαρτίζονταν από 12 ερευνητές και στη συνέχεια εντάχθηκαν 2 ειδικοί επιστήμονες κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος. Η ενίσχυση του ερευνητικού προσωπικού με άλλους 8 ερευνητές στο μέλλον θα συμβάλλει σημαντικά στην αύξηση των δραστηριοτήτων του ΙΔΕ.

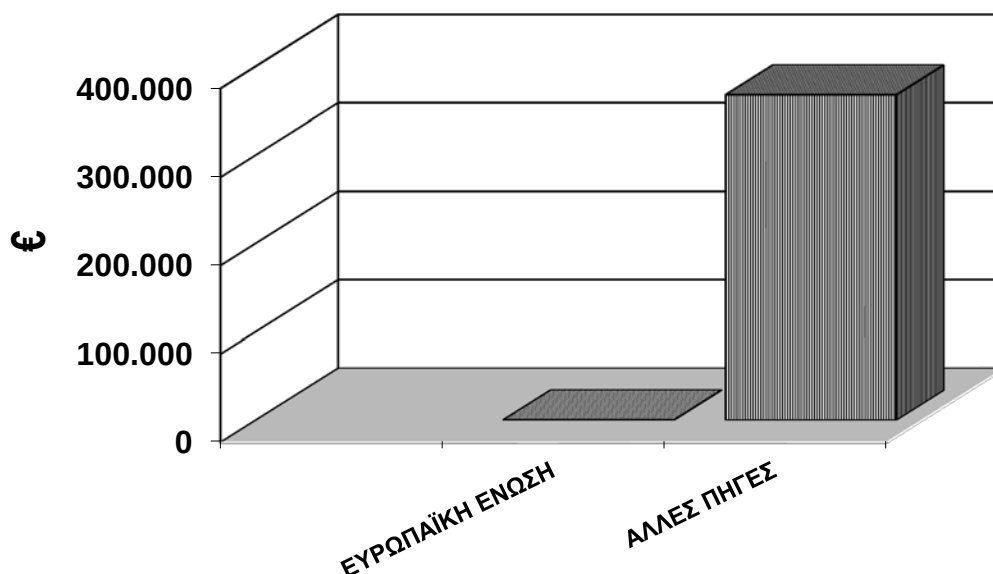
Εικόνα 2. Συνολική χρηματοδότηση και κατηγορίες δαπανών.

Οικονομικός απολογισμός

Για να αποτιμηθεί πληρέστερα η ερευνητική δραστηριότητα και το παραγόμενο έργο του ΙΔΕ ένα άλλο στοιχείο που είναι απαραίτητο είναι η γνώση της οικονομικής επένδυσης που έγινε και ο επιμερισμός της στις διάφορες κατηγορίες δαπανών. Οι κύριοι οικονομικοί πόροι του ΙΔΕ προέρχονται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων διαμέσου της χρηματοδότησης στον ΕΛΓΟ - ΔΗΜΗΤΡΑ, που αφορά στη μισθοδοσία του προσωπικού και στα λειτουργικά έξοδα της μονάδας και από τα ερευνητικά έργα που αναλαμβάνονται με ανταγωνιστικές διαδικασίες ή με απευθείας αναθέσεις και χρηματοδοτούνται από διάφορους φορείς.

Το συνολικό ποσό που δαπανήθηκε κατά το 2015 εκτός της μισθοδοσίας του τακτικού προσωπικού ανήλθε στα 443.907 € (Εικόνα 2). Οι λειτουργικές δαπάνες ανήλθαν στο ποσό των 110.067 €, ενώ το ποσό των 333.840 € χρησιμοποιήθηκε για ερευνητικούς σκοπούς. Οι λειτουργικές δαπάνες καλύφθηκαν από τον ετήσιο προϋπολογισμό της μονάδας (61.184 €) και από τα ερευνητικά προγράμματα (48.883 €). Οι δαπάνες αυτής της κατηγορίας αφορούσαν κυρίως ανελαστικές δαπάνες, όπως τιμολόγια ηλεκτρικού και επικοινωνιών (25%), καυσίμων θέρμανσης (15%) και υπηρεσίες τρίτων για συντήρηση εγκαταστάσεων, οχημάτων και εξοπλισμού (39%).

Πηγές χρηματοδότησης ΙΔΕ

Εικόνα 3. Πηγές χρηματοδότησης των δραστηριοτήτων του ΙΔΕ.

Οι πηγές χρηματοδότησης και οι διαθέσιμοι οικονομικοί πόροι για το 2015 για τις ερευνητικές δραστηριότητες απεικονίζονται στην εικόνα 3. Το 2015, στα προγράμματα που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση καταβλήθηκε το ποσό των 481 € ενώ σε εκείνα που χρηματοδοτούνται από άλλους φορείς, κυρίως εθνικούς ανήλθαν στα 367.732 €.

Αποδοτικότητα Μονάδας

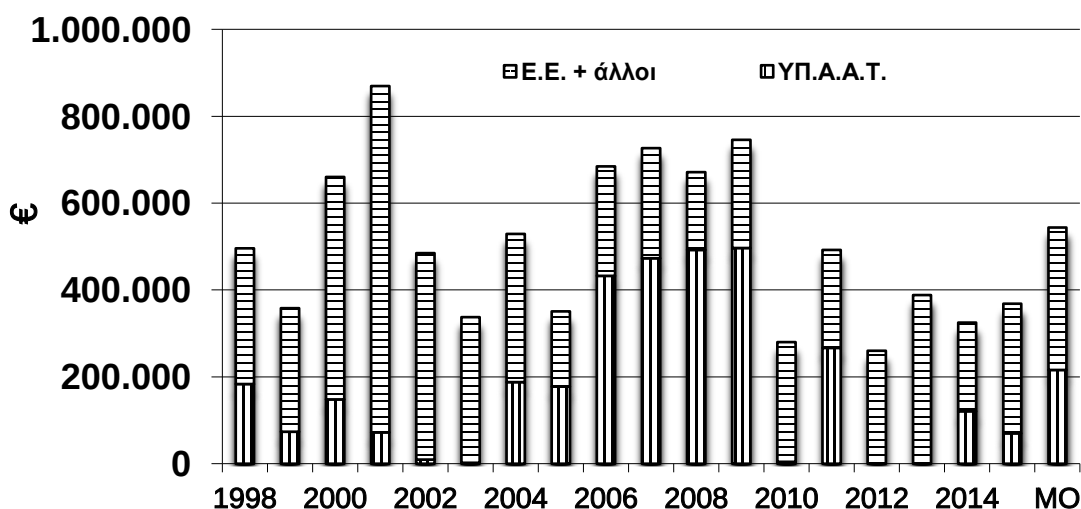
Τα τελευταία χρόνια γίνεται προσπάθεια αξιολόγησης της αποδοτικότητας των Ερευνητικών Μονάδων που εποπτεύονται από το κράτος καθώς και των Πανεπιστημιακών Τμημάτων. Αυτό που έχει σημασία σε τέτοιου είδους αξιολογήσεις είναι ότι θα πρέπει να προσδιορίζεται με σαφήνεια το προσδοκώμενο προϊόν από την αξιολογούμενη μονάδα και η συμβολή του στην εθνική οικονομία και το δημόσιο συμφέρον καθώς και η επένδυση που γίνεται για να επιτευχθεί αυτό. Οι επενδύσεις που γίνονται από την πολιτεία στο ΙΔΕ είναι αυτές που αφορούν στη μισθοδοσία των ερευνητών και του προσωπικού υποστήριξης καθώς και εκείνες για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών της μονάδας. Τα αναμενόμενα έσοδα αυτής της επένδυσης είναι οι χρηματικές εισροές από ερευνητικά προγράμματα και το αναμενόμενο προϊόν είναι το ερευνητικό αποτέλεσμα και οι δημοσιεύσεις και η συμβολή τους στην επίλυση προβλημάτων της ελληνικής κοινωνίας.

Οι ερευνητικές και αναπτυξιακές δραστηριότητες του Ινστιτούτου Δασικών Ερευνών και κυρίως τα έσοδα που αποφέρουν αυτές είναι ένας σημαντικός δείκτης αξιολόγησης της αποδοτικότητάς του. Τέτοιες εισροές εκτός του γεγονότος ότι επιτρέπουν την επίτευξη της αποστολής μας (δηλ. διεξαγωγή

έρευνας), επιπλέον εξασφαλίζουν τη βελτίωση των υποδομών της μονάδας σε εξοπλισμό, την κάλυψη μέρους των λειτουργικών δαπανών της και την εξασφάλιση εργασίας σε εξειδικευμένους επιστήμονες και νέους ανθρώπους συμβάλλοντας κατά τι στην καταπολέμηση της ανεργίας. Από τα οικονομικά στοιχεία του έτους 2015 προκύπτει ότι η επένδυση που έγινε στο ΙΔΕ ήταν 61.184 € (προϋπολογισμός ΙΔΕ για αντιμετώπιση λειτουργικών δαπανών), ενώ οι εισροές από ερευνητικές δραστηριότητες (προγράμματα, μελέτες, κτλ.) και παροχή υπηρεσιών ανήλθαν στο ποσόν των 368.212 €. Το συνολικό διαθέσιμο ποσό για τη λειτουργία της μονάδας και την εκτέλεση των εργασιών των προγραμμάτων ανήλθε στο ποσό των 616.128 €, συνυπολογιζομένου και του διαθέσιμου υπολοίπου των προγραμμάτων προηγούμενων οικονομικών χρήσεων. Αν συνεκτιμηθούν και οι δημοσιεύσεις των ερευνητικών αποτελεσμάτων (που ελεύθερα πλέον διαβάζονται και ενδεχομένως αξιοποιούνται και εφαρμόζονται) καθώς και η παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών που γίνεται δωρεάν σε διάφορες δημόσιες υπηρεσίες, τότε συνάγεται ότι η αποδοτικότητα της μονάδας είναι αρκετά υψηλή.

Έχοντας υπόψη αυτά που αναφέρθηκαν παραπάνω και χρησιμοποιώντας ως πηγή τα Πεπραγμένα του ΙΔΕ των τελευταίων δεκαέξι ετών, γίνεται στη συνέχεια μία προσπάθεια αξιολόγησης της πορείας των ερευνητικών δραστηριοτήτων και του αριθμού των δημοσιευμάτων, δύο στοιχεία, που θεωρούνται καλοί ποιοτικοί δείκτες. Στην εικόνα 4 παρουσιάζονται οι εισροές χρημάτων από ερευνητικές δραστηριότητες, από το 1998 μέχρι το 2015, καθώς και ο μέσος όρος της εν λόγω περιόδου. Αξιοσημείωτο είναι ότι το μεγαλύτερο ποσόν αυτών των εισροών προέρχεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και άλλους φορείς εκτός Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων. Το εν λόγω Υπουργείο που εποπτεύει την αγροτική έρευνα, μόνο περιστασιακά και για συγκεκριμένα προβλήματα που αντιμετώπιζε χρηματοδότησε ερευνητικά έργα, καταδεικνύοντας ότι δεν έχει συγκεκριμένη ερευνητική πολιτική.

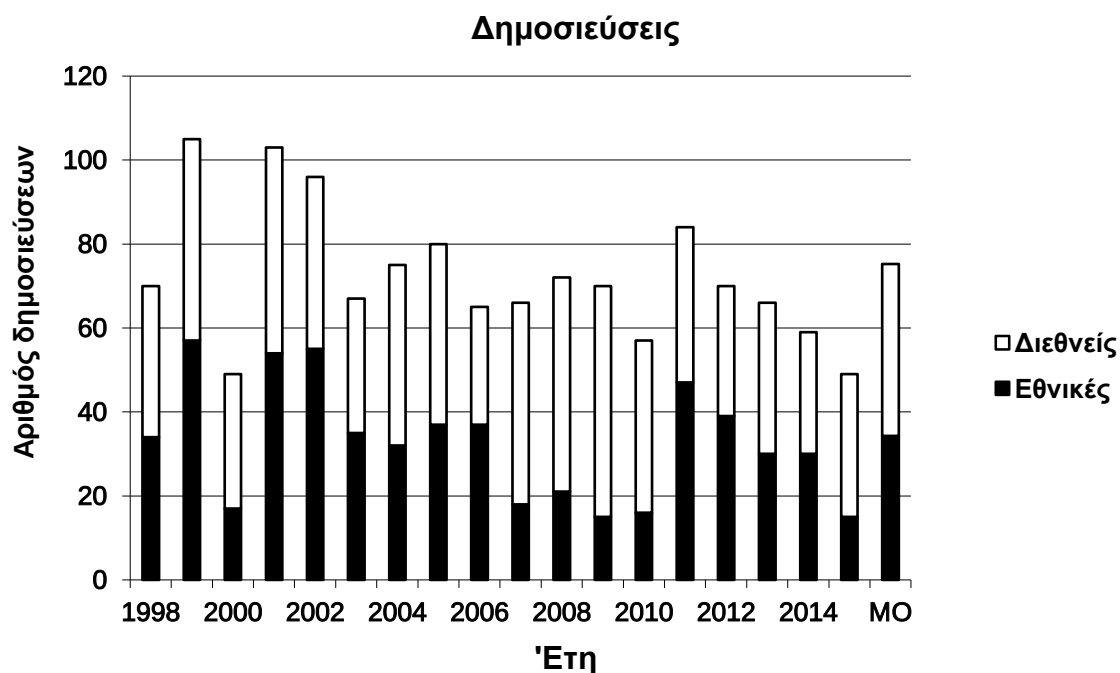
Εισροές από ερευνητικές εργασίες

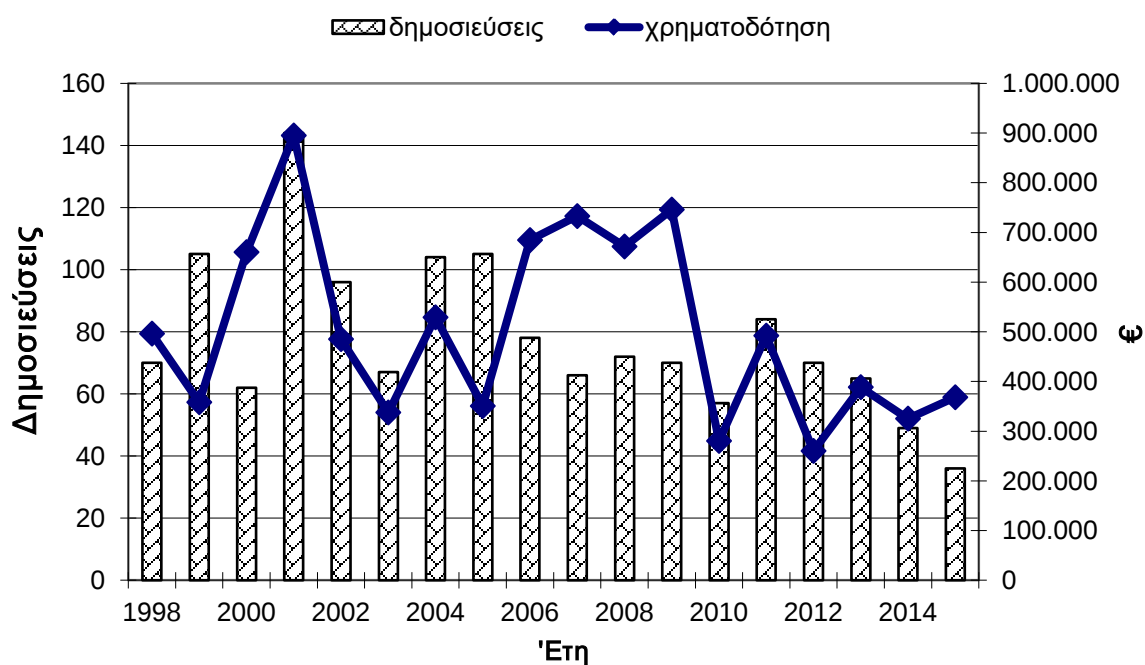
Εικόνα 4. Χρηματικές εισροές από ερευνητικές δραστηριότητες του ΙΔΕ από το 1998 μέχρι το 2015 (Ε.Ε.: Ευρωπαϊκή Ένωση, ΥΠ.Α.Α.Τ.: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων). Η τελευταία στήλη είναι ο μέσος όρος των ετών.

Όπως ήδη αναφέρθηκε, ένα από τα σημαντικότερα προϊόντα της μονάδας μας θεωρείται το ερευνητικό δημοσίευμα. Στην εικόνα 5 παρουσιάζονται οι δημοσιεύσεις σε διεθνή περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων καθώς και οι αντίστοιχες σε εθνικά περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων για την περίοδο 1998 - 2015. Ο μέσος όρος δημοσιεύσεων της περιόδου ανήλθε στις 75 δημοσιεύσεις/ έτος και αντιστοιχούσε σε 18 ερευνητές (μέσος όρος περιόδου), δηλαδή, ο αριθμός των δημοσιεύσεων είναι 4 δημοσιεύσεις/ ερευνητή/ έτος. Επίσης, δεν πρέπει να αγνοηθεί ότι το παραγόμενο έργο, στην

προκειμένη περίπτωση τα ερευνητικά δημοσιεύματα, είναι στενά συνδεδεμένα με τις χρηματοδοτήσεις των ερευνητικών δραστηριοτήτων. Στην εικόνα 6 παρουσιάζονται οι χρηματοδοτήσεις και οι πάσης φύσεως δημοσιεύσεις από το 1998 μέχρι το 2015.

Εικόνα 5. Αριθμός δημοσιεύσεων σε διεθνή και εθνικά περιοδικά και συνέδρια του ΙΔΕ από το 1998 μέχρι το 2015.

Εικόνα 6. Αριθμός δημοσιεύσεων και χρηματοδοτήσεις ερευνητικών δραστηριοτήτων του ΙΔΕ από το 1998 μέχρι το 2015.

Οι χρηματικές εισροές και τα δημοσιεύματα της μονάδας είναι μεγέθη μετρήσιμα και μη αμφισβητήσιμα, ωστόσο, θα πρέπει να τονιστεί η συμβολή της μονάδας στην εξυπηρέτηση υπηρεσιών και φορέων του κράτους δια του συμβουλευτικού έργου και στη διαμόρφωση περιβαλλοντικής συνείδησης στους πολίτες της χώρας και σύγχρονης αντίληψης για την εκμετάλλευση των φυσικών χερσαίων οικοσυστημάτων και τη διατήρηση επαπειλούμενων ζωικών και φυτικών οργανισμών.

Από τα παραπάνω προκύπτει, ότι η αυξημένη ερευνητική δραστηριότητα που συμβαίνει στο ΙΔΕ και το σημαντικό έργο που παράγεται το κατατάσσει μεταξύ των πλέον δυναμικών και παραγωγικών ερευνητικών μονάδων του Ελληνικού Γεωργικού Οργανισμού - Δήμητρα και της χώρας μας. Ωστόσο, η δραστηριότητα αυτή για να συνεχιστεί και στο μέλλον και να εξακολουθήσει να παίζει σημαντικό ρόλο στη χάραξη ερευνητικής πολιτικής και στην επίλυση προβλημάτων της ελληνικής δασοπονίας, θα πρέπει να τύχει και της ανάλογης χρηματοδότησης από πλευράς της πολιτείας.

Συμβολή του Ινστιτούτου στην αγροτική ανάπτυξη και στην παροχή επιστημονικής υποστήριξης του Αγροτικού/ Δασικού τομέα

Το Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών διαμέσου της έρευνάς του και των προγραμμάτων εφαρμογής, τη διοργάνωση συνεδρίων και σεμιναρίων και το συμβουλευτικό του έργο εκπληρώνει την αποστολή του. Μέχρι σήμερα, οι προτεραιότητες του ΙΔΕ ήταν: (1) να διασφαλίσει την ευζωία των κατοίκων των πόλεων και της υπαίθρου με τον εφοδιασμό υψηλής αξίας αγαθών (π.χ. τεχνικό ξύλο, καυσόξυλα, βοσκήσιμη ύλη, κτηνοτροφικά προϊόντα, μανιτάρια, κτλ.), καθώς και υψηλής αξίας μη εμπορεύσιμα αγαθά (π.χ. ποιότητα τοπίων, προστασία εδάφους, διευθέτηση νερού και ευκαιρίες αναψυχής), (2) να διατηρήσει και διασφαλίσει τη βιολογική ποικιλότητα των δασικών οικοσυστημάτων, (3) να αποκαταστήσει τη βλάστηση σε καμένες δασικές εκτάσεις και προστατεύσει τα δασικά δένδρα από ασθένειες και έντομα και εφαρμόσει τεχνικές διαχείρισης δασών που διασφαλίζουν την ακεραιότητα των εδαφών και τη διαθεσιμότητα των υδάτινων πόρων, δηλαδή των υψηλής σημασίας πόρων για τις μεσογειακές περιοχές, (4) να διερευνήσει τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ αλλαγών στο κλίμα και στις χρήσεις γης, οι οποίες προστίθενται στα μακροχρόνια προβλήματα που σχετίζονται με τις δασικές πυρκαγιές, την υπερβόσκηση, την εντατική εκμετάλλευση και την προέλαση της ερημοποίησης στις ξηροθερμικές περιοχές της χώρας. Επίσης, προγράμματα εφαρμογής, όπως (1) Βιολογική καταπολέμηση του έλκου της καστανιάς, (2) Αποκατάσταση διαταραγμένων τοπίων των ορυχείων της ΔΕΗ Πτολεμαΐδας, (3) Αποκατάσταση των πυρόκλητων περιοχών μετά τις πυρκαγιές του 2007 (4) Παραγωγή φυτευτικού υλικού, (5) Εγκαθίδρυση βλάστησης στα πρηνή της Εγνατίας Οδού ή (6) Μελέτες διαχείρισης της βόσκησης σε διάφορες περιοχές και Δήμους της χώρας και (7) Η απογραφή και ταξινόμηση των βοσκοτόπων σε επιλεγμένες περιοχές της χώρας, συμβάλλουν στην επίλυση συγκεκριμένων προβλημάτων και ταυτόχρονα είναι κλασικές περιπτώσεις μεταφοράς ερευνητικών αποτελεσμάτων και τεχνογνωσίας στην πράξη. Συμπερασματικά, προτεραιότητές μας είναι διαμέσου των ερευνητικών έργων και ειδικών μελετών να βοηθήσουμε τους φορείς διαχείρισης, τις υπηρεσίες και τους χρήστες δασικής γης με τεχνογνωσία και εξειδικευμένη γνώση για αειφορική διαχείριση των δασικών πόρων.

Οι προτεραιότητες που αναφέρθηκαν παραπάνω δεν αποτελούν μια αναλυτική περιγραφή των δραστηριοτήτων μας αλλά αντιπροσωπεύουν τη βάση για τις μελλοντικές ερευνητικές προτεραιότητες μας. Στο εγγύς μέλλον οι προτεραιότητές μας είναι: (1) να μειωθούν οι περιβαλλοντικοί κίνδυνοι στα δασικά και λιβαδικά οικοσυστήματα με ταυτόχρονη μεγιστοποίηση των οικολογικών λειτουργιών τους (νερό, βιοποικιλότητα, κτλ.), (2) να κατανοηθούν οι αλλαγές στα δασικά οικοσυστήματα και οι συνέπειες τους στην υγεία και ποιότητα ζωής, (3) να προσαρμοστούν τα δασικά οικοσυστήματα στις κλιματικές αλλαγές και (4) να ενσωματωθούν οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές παράμετροι στη δασοπονία.

Υποδομές υποστήριξης

Οι ερευνητικές δραστηριότητες του ΙΔΕ επιτυγχάνονται χάριν των καλών υποδομών του, που περιλαμβάνουν (α) Πειραματικό Σταθμό στη Χρυσοπηγή Σερρών, (β) μόνιμες πειραματικές επιφάνειες, (γ) δίκτυο μετεωρολογικών σταθμών σε διάφορα οικολογικά περιβάλλοντα και (δ) καλά εξοπλισμένα Εργαστήρια με σύγχρονα επιστημονικά όργανα και αναλυτικές συσκευές. Επίσης, όλο το προσωπικό έχει προσωπικό υπολογιστή συνδεδεμένο στο διαδίκτυο και υπάρχουν δύο αίθουσες συναντήσεων/ συνεδρίων εξοπλισμένες με τα απαραίτητα μέσα που απαιτούνται για το σκοπό αυτό.

Ο Διευθυντής του ΙΔΕ

Δρ Θωμάς Παπαχρήστου
Τακτικός Ερευνητής

Ορεινός βοσκότοπος στην περιοχή Συρράκου, Ν. Ιωαννίνων (Φωτογραφία, Θ. Παπαχρήστου)

A. Ερευνητικά προγράμματα

Ερευνητικά προγράμματα χρηματοδοτούμενα από Ε.Ε.

Safeguarding the Lesser White-fronted Goose Fennoscandian population in key wintering and staging sites within the European flyway. LIFE10 NAT/GR/000638

Έναρξη – Λήξη: 10/1/2012 – 31/06/2016.

Υπεύθυνος: Δρ Σ. Καζαντζίδης.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Σ. Καζαντζίδης, Δρ Θ. Παπαχρήστου, Δρ Π. Πλατής, κ. Ι. Βασιλειάδης, Δρ Η. Καρμίρης, κ. Ε. Χαβαλές.

Ομάδα υποστήριξης: κ. Δ. Βογιατζής.

Συμμετέχοντες Φορείς/Χώρες: Ελλάδα, Βουλγαρία, Ουγγαρία, Φινλανδία.

Σκοπός του Προγράμματος: Η διασφάλιση του φιννοσκανδικού πληθυσμού της Νανόχνας κατά μήκος της μεταναστευτικής της διαδρομής από τη Φινλανδία και Νορβηγία (περιοχές αναπαραγωγής της) μέχρι και την Ελλάδα (περιοχή διαχείμασης). Στην Ελλάδα ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην Κερκίνη και Δέλτα Έβρου με δράσεις φύλαξης και έρευνας για την οικολογία του είδους (δίαιτα, συμπεριφορά βόσκησης, επίδρασης της όχλησης), την επίδραση της θήρας, τη διαχείριση των περιοχών διατροφής καθώς και ενημέρωσης κυνηγών για τη σημασία του είδους. Το ΙΔΕ ανέλαβε τέσσερις δράσεις δύο από τις είχαν ολοκληρωθεί τα προηγούμενα έτη και δύο συνεχίστηκαν το 2015.

A) Δράση A3: Διερεύνηση της επίδρασης της θήρας στη Νανόχνα στο Δέλτα Έβρου (υπεύθυνος: Δρ Σάββας Καζαντζίδης): Για την επίτευξη των στόχων της δράσης αυτής πραγματοποιήθηκε: α) Καταγραφή της έντασης της κυνηγετικής δραστηριότητας (με μέτρηση πυροβολισμών σε επιλεγμένα σημεία του Δέλτα Έβρου), β) συμπλήρωση ερωτηματολογίων από κυνηγούς στο Δέλτα Έβρου.

B) Δράση C3: Διαχείριση των ενδιαιτημάτων διατροφής (υπεύθυνος: Δρ Σάββας Καζαντζίδης). Η δράση περιλαμβάνει την αποκατάσταση των λιβαδιών, την πιλοτική ρύθμιση της βοσκοφόρτωσης και τη διαχείριση της βλάστησης στις περιοχές διατροφής της Νανόχνας.

Φορέας χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Ένωση και Υπουργείο Περιβάλλοντος της Νορβηγίας.

Προϋπολογισμός: Συνολικός: 2.279.485,00 €, **ΙΔΕ:** 284.815,00 €.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2015:

Στο πλαίσιο των δράσεων που συνεχίστηκαν το 2015 πραγματοποιήθηκαν τα παρακάτω:

Δράση A3: Πραγματοποιήθηκε διερεύνηση της θηρευτικής πίεσης, που συμπεριλάμβανε μετρήσεις του αριθμού των κυνηγών, των πυροβολισμών στο Δέλτα Έβρου. Επίσης συλλέχθηκαν κενοί κάλυκες για να διαπιστωθεί το αν χρησιμοποιούνται ασάλινα σκάγια ή όχι και σε προσωπικές συνεντεύξεις κυνηγών συμπληρώθηκαν ερωτηματολόγια σχετικά με την κυνηγετική δραστηριότητα.

Δράση C3: Κατά το 2015 συλλέχθηκαν στοιχεία της βλάστησης στις θέσεις όπου πραγματοποιήθηκαν παρεμβάσεις (σπορές, περιφράξεις κλπ) στο λιβάδι Δημητριάδη στο Δέλτα Έβρου.

Επίσης, μέρος της ομάδας εργασίας του ΙΔΕ συμμετείχε στη συνάντηση εργασίας των εταίρων του προγράμματος (Ουγγαρία, Απρίλιος 2015) και παρουσίασε τα αποτελέσματα της έρευνας που υλοποίησε.

Εικ. 1. Χήνες σε θέση όπου πραγματοποιήθηκαν σπορές στο Λιβάδι Δημητριάδη στο Δέλτα Έβρου.

Functional significance of forest biodiversity in Europe (FundivEUROPE) (ENV.2010.2.1.4-1)

Έναρξη – Λήξη: 01/10/2010 – 31/03/2015.

Υπεύθυνος: Δρ Κ. Ραδόγλου.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Κ. Ραδόγλου, κ. Γ. Χαλυβόπουλος, Δρ Ε. Δάλμαρη και Δρ Μ. Φωτέλλη.

Ομάδα υποστήριξης: κ. Ε. Χαβαλές.

Συμμετέχοντες Φορείς/ Χώρες: ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ (ΙΔΕ) (Ελλάδα), Albert Ludwigs – University of Freiburg (ALU-FR-Germany) Alterra (ALT-), University of Wien (BOKU Austria), Centre national de la recherche scientifique (CNRS-France), Agencia estatal consejo superior de investigaciones científicas (CSIC- Spain), Forstliche Versuchs und Forschungsanstalt Baden –Wuerttemberg (FVA Germany), Institut national de la recherche agronomique (INRA–France), Katholieke Universiteit Leuven (KUL Belgium), METLA (Finland), MLU (Germany), RHUL (UK), SLU (Sweden), Iniversidad de Alcala (UAH Spain), Universitaet Bern (UBE-Switzerland), The chancellor, masters and scholars of University of Cambridge (UCA–UK), Kobenhavns Universitet (UCPH–Denmark), Università degli studi di Firenze (UFI Italy), Helmholtz Zentrum fuer Umweltforschung GmbH-UFZ (Germany), Iniversiteit Gent (Belgium), Universitaet Leipzig (ULEI Germany), University Stefan cel mare suceava (USV Romania), Uniwersytet Warszawski (UWAR–Poland) Unoversitaet Zuerich (UZH Switzerland).

Σκοπός του προγράμματος: Ο σκοπός του προγράμματος είναι να προσδιοριστεί η σχέση της βιοποικιλότητας με τις λειτουργίες των δασικών οικοσυστημάτων στις κύριες βιοκλιματικές ζώνες της Ευρώπης. Το πρόγραμμα θα συνδέσει ένα υπάρχον δίκτυο δοκιμαστικών επιφανειών με ένα νέο δίκτυο επιφανειών που θα εγκατασταθούν. Το πρόγραμμα *FunDivEUROPE* θα συλλέξει δεδομένα από μετρήσεις πεδίου και την εφαρμογή μοντέλων για τα διάφορα δασικά είδη. Θα αξιολογήσει την βιοποικιλότητα και τις λειτουργίες των οικοσυστημάτων. Θα συμβάλει στην ανάπτυξη δικτύου μακροχρόνιων ερευνητικών αποτελεσμάτων στα δασικά οικοσυστήματα (European Long-Term Ecosystem Research).

Φορέας χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Ένωση.

Προϋπολογισμός: 150.400,00 €.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2015: Συλλέχθηκαν τα αποτελέσματα των εργαστηριακή αναλύσεων των φύλλων από τις δειγματοληπτικές επιφάνειες της Ελλάδας όπου και είχε γίνει η δειγματοληψία των φύλλων για την παρακολούθηση της μεταβολή του αζώτου και για τον προσδιορισμό της αποδοτικότητας απορρόφησης του αζώτου σε τρία δασοπονικά είδη (*Pinus halepensis* στο Σάνι – Χαλκιδικής, *Quercus rubescens* και *Q. ilex* στο ΙΔΕ). Συντάχθηκε η τελική έκθεση του προγράμματος και υποβλήθηκε στο χρηματοδότη φορέα τον Μάιο 2015.

Πραγματοποιήθηκε το τελικό Συνέδριο του προγράμματος στη Θεσσαλονίκη από 16 έως 19 Μαρτίου 2015, στο Συνεδριακό κέντρο Διακονία, Νικ. Πλαστήρα 65, στην Πυλαία. Παρουσιάστηκαν τα αποτελέσματα από όλες τις συμμετέχοντες ερευνητικές ομάδες.

Εικ. 1. Αφίσα της τελικής συνάντησης του προγράμματος.

Εικ. 2. Οι συμμετέχοντες της τελικής συνάντησης του προγράμματος.

Ερευνητικά προγράμματα χρηματοδοτούμενα από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΕΙΣ (SURVEYS) για την αναγνώριση προστατευόμενων ζωνών από επιβλαβείς οργανισμούς καραντίνας

Έναρξη-Λήξη: 10/12/2014 - 09/12/2015.

Υπεύθυνος: Δ.Ν. Αβτζής.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Δ.Ν. Αβτζής.

Ομάδα υποστήριξης: κα. Α. Μπατάκα.

Συμμετέχοντες φορείς/Χώρες: Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο (Μ.Φ.Ι., Ανάδοχος), ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ (ΙΔΕ), Γεωπονικό Παν/μιο.

Σκοπός του προγράμματος: Η χώρα μας υποχρεούται ως μέλος της ΕΕ να εφαρμόζει την Κοινοτική αλλά και εθνική νομοθεσία για την αποτροπή εισόδου οργανισμών (παθογόνων) καραντίνας καθώς και να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα σε περίπτωση που με τις επισκοπήσεις διαπιστωθεί η πρώτη είσοδος κάποιου οργανισμού. Τα Εργαστήρια Δασικής Εντομολογίας και Δασικής Παθολογίας & Μυκητολογίας είναι τα επίσημα εργαστήρια για το νηματώδη *Bursaphelenchus xylophilus*, τα έντομα *Gilpinia hercyniae*, *Ips amitinus*, *Ips cembrae*, *Ips duplicatus*, *Dendroctonus micans* και τους μύκητες *Gibberella circinata*, *Melampsora meduse* και *Cryphonectria parasitica* ενώ είναι συνεργαζόμενα για το έντομο *Gonipterus scutellatus* και τους μύκητες *Phytophthora ramorum* και *Ceratocystis platani*.

Φορέας χρηματοδότησης: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων.

Προϋπολογισμός: 15.800,00 €.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2015: Ελέγχθηκαν συνολικά 1.137 δείγματα που εστάλησαν στο Εργαστήριο Δασικής Εντομολογίας από φυτοϋγειονομικούς ελεγκτές όλης της χώρας. Τα δείγματα αυτά εξετάστηκαν για τους οργανισμούς καραντίνας και οι έγγραφες απαντήσεις δόθηκαν για όλες τις περιπτώσεις άμεσα. Ο τελικός απολογισμός υποβλήθηκε στο Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο στα μέσα Νοεμβρίου 2015.

Ερευνητικά προγράμματα χρηματοδοτούμενα από τον ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ

Έρευνα διαχείρισης της βόσκησης των Π.Ε. Αιτ/νίας, Σερρών, Ξάνθης & Λάρισας - Σύνταξη προσωρινών διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης (ΠΔΣΒ) ανά Δήμο

Έναρξη-Λήξη: 04/6/2015 – 04/06/2016.

Συντονιστής: Δρ Π. Πλατής.

Υπεύθυνοι: Δρ Π. Πλατής (Α΄ Φάση & Γ΄ Φάση), Δρ Θ. Παπαχρήστου (Β΄ & Γ΄ Φάση).

Ερευνητική ομάδα: Δρ Π. Πλατής, Δρ Θ. Παπαχρήστου, Δρ Ι. Μελιάδης, Δρ Ι. Σπανός, Δρ Σ. Καζαντζίδης, κ. Γ. Χαλυβόπουλος, Δρ Θ. Σαμαρά, Δρ Β. Παπαναστάσης (ΑΠΘ), Δρ Κ. Μαντζανάς (ΑΠΘ), Δρ Α. Αϊναλής (ΑΔΜ&Θ), κ. Ε. Χαβαλές, κ. Α. Αϊναλή, κ. Δ. Πλατής, κ. Σ. Ισπικούδης, κ. Κ. Κωνσταντινίδης και κ. Μ. Μελιάδης.

Ομάδα υποστήριξης: κ. Α. Κλήμη, κ. Α. Καραμανώλη, κ. Μ. Γιαντζή, κ. Δ. Βογιατζής, κ. Α. Μπατάκα και κ. Γ. Φουκαρίδου.

Συμμετέχοντες Φορείς: ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών (ΙΔΕ) και Γενική Διεύθυνση Διασφάλισης Ποιότητας Αγροτικών Προϊόντων.

Σκοπός και στόχοι του προγράμματος: Σκοπός και στόχοι του προγράμματος είναι η μελέτη της παραγωγικότητας και της χρήσης των βοσκοτόπων των Δήμων στις Περιφερειακές Ενότητες Αιτωλοακαρνανίας, Σερρών, Ξάνθης και Λάρισας και η σύνταξη των προσωρινών διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης ανά Δήμο, σύμφωνα με την ΚΥΑ με αριθ. 117394/2932/12-12-2014 (ΦΕΚ 3557 Β΄/30-12-2014). Στόχος των προσωρινών σχεδίων είναι η απογραφή της φυσιογνωμίας, του καθεστώτος χρήσης και του παραγωγικού δυναμικού των βοσκοτόπων στις Π.Ε. με σύγχρονες

τεχνολογίες. Αντικείμενο του έργου είναι η συγκέντρωση όλων των απαραίτητων στοιχείων (σύνθεση βλάστησης, παραγωγή βιομάζας, ζωικό κεφάλαιο, κτλ.) για τον προσδιορισμό της βοσκοϊκανότητας και της βοσκοφόρτωσης και με απώτερο σκοπό την οργάνωση της βόσκησης και την ορθολογική αξιοποίηση των βοσκοτόπων με τη σύνταξη των προσωρινών διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης σε 25 Δήμους των τεσσάρων Π.Ε.. Συγκεκριμένα: α) ΠΕ Αιτ/νίας 7 ΠΔΣΒ, β) ΠΕ Σερρών 7 ΠΔΣΒ, γ) ΠΕ Ξάνθης 4 ΠΔΣΒ & δ) ΠΕ Λάρισας 7ΠΔΣΒ. Η σύνταξη του προσωρινού σχεδίου διαχείρισης της βόσκησης δεν είναι δυνατό να ρυθμίσει την κατά χώρο και χρόνο οργάνωση της βόσκησης. Κι αυτό γιατί το σχέδιο αποτελεί στην ουσία μια αναγνωριστική μελέτη των βοσκοτόπων με έμφαση στην καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης, ως κριτήριο ενδεχόμενων διορθωτικών παρεμβάσεων που πρέπει να εφαρμοστούν. Το έργο θα υλοποιηθεί σε τρεις φάσεις.

Φορέας χρηματοδότησης: ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ – Γενική Διεύθυνση Διασφάλισης Ποιότητας Αγροτικών Προϊόντων.

Προϋπολογισμός: 180.000,00 €.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2015: Έγιναν οι προγραμματισμένες εργασίες στο εργαστήριο, μετρήσεις πεδίου και στη συνέχεια η επεξεργασία των δεδομένων και παρουσιάζονται στη συνέχεια για τις δύο φάσεις:

ΦΑΣΗ Α΄ - Προσδιορισμός ποιότητας τύπου, λιβαδικής κατάστασης και βοσκοϊκανότητας

Συλλογή, αξιολόγηση και επεξεργασία δεδομένων: Στο πλαίσιο του προγράμματος που υλοποιεί το ΙΔΕ Θεσσαλονίκης, έγινε συλλογή, αξιολόγηση και επεξεργασία δεδομένων που αφορά τη βλάστηση των περιοχών και στους 25 Δήμους. Καταγράφηκαν οι διαχειριστικές μελέτες, οι αναδασωτέες εκτάσεις, οι περιοχές Natura σε συνεργασία με τις τοπικές Δασικές Υπηρεσίες και τις Περιφέρειες της χώρας. Για την ψηφιοποίηση των εκτάσεων αξιοποιήθηκαν χάρτες του Google Earth, οι υπάρχοντες ορθοφωτοχάρτες του Υπ. Γεωργίας, οι εικόνες της ΕΚΧΑ Α.Ε. έτους 2009, ως υπόβαθρο και τα πολύγωνα του ΟΠΕΚΕΠΕ (LPIS-GIS) έτους 2014 με τα όρια χρήσεων γης, εκτός των δασών. Στη συνέχεια, έγινε επεξεργασία των χωρικών και περιγραφικών δεδομένων των χαρτών χρήσεων/κάλυψης γης με την αξιοποίηση των Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών.

Αναγνώριση, αποτύπωση και χαρτογράφηση βοσκοτόπων: Πραγματοποιήθηκε αναγνώριση και χαρτογράφηση των βοσκοτόπων στο σύστημα συντεταγμένων ΕΓΣΑ '87 σε κλίμακα 1:25.000, σύμφωνα με την ΚΥΑ που αφορά τα Προσωρινά Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης και στη συνέχεια, έγινε ταξινόμηση σε λιβαδικούς τύπους βλάστησης (ποολίβαδα, θαμνολίβαδα, δασολίβαδα). Όλες οι εκτάσεις εμβαδομετρήθηκαν και έγινε σύγκριση με εκείνες της ΕΛ.ΣΤΑΤ. και ΟΠΕΚΕΠΕ κατά κατηγορία επιλεξιμότητας (0-37,5-62,5-100) και συντάχθηκε ο πίνακας 1 του Παραρτήματος των προδιαγραφών και του περιεχομένου των προσωρινών σχεδίων διαχείρισης βόσκησης ανά Δήμο, των ΠΕ Ξάνθης, Σερρών, Λάρισας και Αιτ/νίας.

Εργασίες πεδίου: Πραγματοποιήθηκαν δειγματοληπτικά, εργασίες πεδίου για την επιβεβαίωση λιβαδικών τύπων με οπτική αναγνώριση της λιβαδικής βλάστησης σε επιφάνειες 0,2ha και κυρίως των θαμνολίβαδων σε συνεχή πολύγωνα. Σε κάθε μια από τις εννέα (9) κατηγορίες του ορθοφωτοχάρτη {εγκαταλειμμένοι αγροί (Εγ), ποολίβαδα/φρύγανα (Β), θαμνότοποι αειφύλλων ειδών (Θ), θαμνότοποι φυλλοβόλων ειδών (Θφ) και μερικώς δασοσκεπείς εκτάσεις (δασικοί τόποι Δ11)} επιλέχτηκαν δειγματοληπτικά για έλεγχο φωτοερμηνείας, με επιτόπια επίσκεψη με χρήση GPS, τόσο σε σημεία με τυχαία δειγματοληψία, όσο και σε σημεία καθορισμένα από τον φωτοερμηνευτή. Όπου κρίθηκε απαραίτητο έγιναν οι απαραίτητες διορθώσεις.

Προσδιορισμός των κυριαρχούντων ειδών (σύνθεση): Στα πολύγωνα που επιλέχτηκαν για τη μελέτη των μεταβολών της βλάστησης αναγνωρίστηκε οπτικά επί τόπου το κυρίαρχο είδος φυτού, αυτού που καλύπτει αναλογικά το μεγαλύτερο μέρος της επιφάνειας του εδάφους, καθώς και τα δύο συγκυρίαρχα σε κάθε τύπο λιβαδικής βλάστησης. Στα ποολίβαδα, τόσο το κυρίαρχο, όσο και τα συγκυρίαρχα είδη είναι ποώδη φυτά. Στα φρυγανολίβαδα το κυρίαρχο είναι φρύγανο, ενώ τα συγκυρίαρχα ήταν φρύγανα, αλλά και ποώδη φυτά όταν το φρυγανολίβαδο ήταν αραιό. Το ίδιο συμβαίνει και με τις κατηγορίες που εμπίπτουν στα θαμνολίβαδα και τα δασολίβαδα, τα οποία επίσης είναι διώροφα οικοσυστήματα, οπότε το κυρίαρχο είδος ήταν ένα από τον ανώροφο και τα δύο

συγκυρίαρχα από τον ανώροφο ή υπόροφο, ανάλογα με την πυκνότητα του πρώτου. Επίσης, αξιοποιήθηκαν και επαναβεβαιώθηκαν αποτελέσματα προηγούμενων ερευνών που αφορούσαν στην απογραφή και ταξινόμηση βοσκοτόπων σε αρκετές θέσεις που εμπίπτουν στις περιοχές έρευνας.

Προσδιορισμός των λιβαδικών τύπων: Προσδιορισμός των λιβαδικών τύπων: ποολίβαδων, θαμνολίβαδων και μερικώς δασοκεπών εκτάσεων (δασολίβαδων), σε κάθε Δήμο, ανάλογα με την όψη και τη φυσιογνωμία της βλάστησης και δημιουργία βάσης δεδομένων και ψηφιακού θεματικού χάρτη.

Προσδιορισμός της παραγωγικότητας (ποιότητα τόπου, λιβαδική κατάσταση, παραγωγή βοσκήσιμης ύλης): Για την ποιότητα τόπου σε κάθε λιβαδικό τύπο, αναγνωρίστηκαν τρεις κατηγορίες, ανάλογα με το βάθος και την κλίση του εδάφους: 1: βάθος >30cm & κλίση <15%, 2: βάθος 15-30cm & κλίση 15-30% και 3: βάθος <30cm & κλίση >30%. Ως λιβαδική κατάσταση ορίστηκε η παρούσα παραγωγικότητα του βοσκοτόπου σε σχέση με το δυναμικό του. Για το χαρακτηρισμό της λιβαδικής κατάστασης του βοσκοτόπου χρησιμοποιήθηκαν μακροσκοπικά κριτήρια της βλάστησης και του εδάφους, όπως φαίνονται στον πίνακα 6 της παραρτήματος της ΚΥΑ, για τους τέσσερις τύπους λιβαδιών. Στα πολύγωνα που έγιναν επιτόπιες μετρήσεις κατατάχθηκε σε τρεις κλάσεις (καλή, μέτρια, κακή) λιβαδικής κατάστασης με κριτήρια: την κυριαρχία των επιθυμητών ειδών για τα βόσκοντα αγροτικά ζώα, το βαθμό διάβρωσης του εδάφους, την ποσότητα της ξηρής ουσίας, την πυκνότητα και το ύψος των θάμνων. Η παρούσα βοσκοϊκανότητα εκτιμήθηκε για κάθε τύπο λιβαδιού, όπως χαρτογραφήθηκε με βάση την προσεγγιστική μέθοδο, η οποία στηρίζεται στη χρησιμοποίηση της βιβλιογραφίας. Αξιοποιώντας τον πίνακα 3 στο Παράρτημα της ΚΥΑ με τις παρούσες βοσκοϊκανότητες των τεσσάρων τύπων λιβαδιού στις τρεις κύριες υψομετρικές ζώνες της χώρας. Ως βοσκήσιμη ύλη λαμβάνεται το 50% της συνολικής παραγωγής του βοσκοτόπου στα ποολίβαδα, φρυγανολίβαδα και δασολίβαδα και 65% στα θαμνολίβαδα. Η επιτρεπόμενη ποσότητα βοσκήσιμης ύλης για βόσκηση ισούται με τη συνολική βοσκήσιμη ύλη πολλαπλασιαζόμενη με το επιτρεπόμενο ποσοστό χρησιμοποίησης.

Επεξεργασία δεδομένων - Υπολογισμός της βοσκοϊκανότητας: Μετά την επεξεργασία των δεδομένων και με βάση την παραγωγή των λιβαδικών τύπων προσδιορίστηκε η βοσκοϊκανότητα για κάθε Δήμο. Οι ημερήσιες ανάγκες σε βοσκήσιμη ύλη μιας ΖΜ υπολογίζονται σε 10 χλγ. ξηρής ύλης και οι μηνιαίες σε 300 χλγ. Τελικά, υπολογίζεται η βοσκοϊκανότητα για κάθε κατηγορία, αφού πολλαπλασιαστεί η έκτασή της με τη βοσκήσιμη ύλη και διαιρεθεί με τις μηνιαίες απαιτήσεις της ΖΜ. Το αποτέλεσμα αναγράφεται στην αντίστοιχη στήλη του πίνακα και εκφράζει τις Μηνιαίες Ζωικές Μονάδες (ΜΖΜ) ανά στρέμμα που μπορούν να βοσκήσουν ορθολογικά σε κάθε μια από τις 9 κατηγορίες βοσκήσιμων εκτάσεων. Το ίδιο αποτέλεσμα μπορεί να εκφραστεί και σε (μικρές) μηνιαίες ζωικές μονάδες (μζμ) προβάτων ή γιδιών, αν ληφθεί υπόψη ότι 1 ΖΜ = 6,66 μζμ ή 1 μζμ = 0,15 ΖΜ και ότι οι ημερήσιες ανάγκες σε βοσκήσιμη ύλη ενός προβάτου ή μιας γίδας υπολογίζονται σε 1,5 χλγ. ξηρής ύλης και οι μηνιαίες σε 45 χλγ.

ΦΑΣΗ Β' - Προσδιορισμός της βοσκοφόρτωσης

Κατά τη φάση αυτή συλλέχθηκαν στοιχεία ζωικού κεφαλαίου που αξιοποιεί τους βοσκοτόπους της περιοχής μελέτης από τους Δήμους, ΔΑΟΚ, ΕΛ.ΣΤΑΤ., ΟΠΕΚΕΠΕ, Κτηνοτροφικούς Συνεταιρισμούς κλπ., και υπολογίστηκε η βοσκοφόρτωση με τη συμπλήρωση των στοιχείων του πίνακα 4 της ΚΥΑ. Η βοσκοφόρτωση συγκρίθηκε με τη βοσκοϊκανότητα. Στον πίνακα 4 της ΚΥΑ αναγράφηκε το ζωικό κεφάλαιο που βόσκει πραγματικά στους βοσκοτόπους και όχι αναγκαστικά τα ζώα που δηλώνονται από τον οικείο Δήμο. Τα στοιχεία αυτά επιβεβαιώθηκαν και επί τόπου (ή δια μέσου των ερωτηματολογίων του πίνακα 5) για να διασφαλιστεί ότι πράγματι τα δηλωμένα ζώα αξιοποιούν το βοσκοτόπο. Επιπλέον, καταγράφηκαν όλα εκείνα τα στοιχεία που προσδιορίζουν το τοπικό σύστημα άσκησης της βόσκησης και καταγράφηκαν οι υφιστάμενες υποδομές που αφορούν την κτηνοτροφία.

Τα δεδομένα των Φάσεων Α και Β, σύμφωνα με το Τεχνικό Δελτίο του Έργου, εμπεριέχονται ως κεφάλαια και πίνακες των Προσωρινών Διαχειριστικών Σχεδίων Βόσκησης (ΠΔΣΒ) (χρήσεις γης-οριοθέτηση βοσκοτόπων, ταξινόμηση βοσκοτόπων, παρούσα βοσκοϊκανότητα, ζωικό κεφάλαιο-συνθήκες βόσκησης, υφιστάμενες υποδομές, λιβαδική κατάσταση) τα οποία συντάσσονται και μετά την ολοκλήρωσή τους θα υποβληθούν στις αρμόδιες Δασικές Υπηρεσίες για έγκριση (Φάση Γ). Μέχρι

τέλος του έτους 2015 ολοκληρώθηκαν και υποβλήθηκαν τα ΠΔΣΒ για έγκριση στις αρμόδιες Δασικές Υπηρεσίες των Δήμων Ξάνθης, Αβδήρων, Τοπείρου και Μύκης της ΠΕ Ξάνθης, των Δήμων Σερρών, Σιντικής, Νέας Ζίχνης, Αμφίπολης, Εμμανουήλ Παππά, Ηράκλειας και Βισαλτίας της ΠΕ Σερρών και Δήμου Αμφιλοχίας ΠΕ Αιτ/νίας και στη συνέχεια θα υποβληθούν τα υπόλοιπα ΠΔΣΒ των Δήμων των ΠΕ Αιτ/νίας και Λαρίσης.

Υποβλήθηκε έκθεση προόδου για τις Φάσεις Α & Β του έργου στις αρμόδιες Γενικές Διευθύνσεις Αγροτικής Έρευνας και Διασφάλισης Ποιότητας Αγροτικών Προϊόντων (2670/12-11-2015 ΙΔΕ).

Επίσης, στο πλαίσιο του προγράμματος, ενημερώθηκαν και οι αρμόδιες υπηρεσίες του ΟΠΕΚΕΠΕ, Τμήμα Διαχείρισης και Συντήρησης Χαρτογραφικών Δεδομένων σχετικά με τη δυνατότητα επαναδιατύπωσης πολυγώνων βοσκοτοπικών ενοτήτων ως επιλέξιμων, σε πιλοτικές περιοχές της ΠΕ Σερρών. Επιπλέον, υποβλήθηκαν τα ψηφιακά αρχεία με δεδομένα που αφορούσαν την κάλυψη γης - βοσκοτόπων του Δήμου Αμφιλοχίας ΠΕ Αιτωλ/νίας και των Δήμων, Ξάνθης, Μύκης, Αβδήρων και Τοπείρου ΠΕ Ξάνθης προκειμένου να τα αξιοποιήσουν συμβουλευτικά.

Ερευνητικά προγράμματα χρηματοδοτούμενα από άλλους φορείς

Εκπαίδευση του προσωπικού του Φορέα Διαχείρισης υγροτόπων Αμβρακικού στην τεχνική δακτυλίωσης πουλιών.

Έναρξη- Λήξη: 26/5/2015 – 30/6/2016.

Υπεύθυνος: Δρ Σ. Καζαντζίδης (επιστημονικός συντονισμός του προγράμματος).

Ερευνητική ομάδα: Δρ Σ. Καζαντζίδης, κ. Χ. Αλιβιζάτος, κα. Ε. Navarrette.

Συμμετέχοντες Φορείς: Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δέλτα Νέστου – Βιστωνίδας – Ισμαρίδας.

Σκοπός του προγράμματος: Η εκπαίδευση των στελεχών του Φορέα Διαχείρισης Αμβρακικού (αλλά και άλλων φορέων) στην απογραφή των αποικιών των ερωδιών και στη δακτυλίωση πουλιών.

Φορέας χρηματοδότησης: κ. Χ. Αλιβιζάτος

Προϋπολογισμός: Συνολικός: 15.000 €, **ΙΔΕ:** 5.600 €.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2015:

Κατά το 2015 πραγματοποιήθηκαν οι παρακάτω εργασίες:

Α) Καταγραφή των αποικιών των ερωδιών στον Αμβρακικό Κόλπο (Εικόνα 1)

Β) Διερεύνηση θέσεων κατάλληλων για δακτυλίωση και εκπαίδευση των στελεχών του Φορέα Διαχείρισης Αμβρακικού (Εικόνα 2).

Εικ. 1. Φωλιά Λευκοσιγκινιάδων σε μία από τις αποικίες ερωδιών στον Αμβρακικό Κόλπο.

Εικ. 2. Εκπαιδευόμενοι στη δακτυλίωση πουλιών στο Εθνικό Πάρκο υγροτόπων Αμβρακικού.

Φορέας Διαχείρισης
Κορώνειας –Βόλβης
& ΟΜΙΚΡΟΝ Α.Ε.

Σχεδιασμός έρευνα διαχείρισης της βόσκησης σε γεωγραφικά όρια του δήμου Λαγκαδά Αριστοτέλη Πολυγύρου που εμπίπτουν στην περιοχή αρμοδιότητας του φορέα διαχείρισης λιμνών Κορώνειας Βόλβης

Έναρξη-Λήξη: 04/07/2014 – 04/03/2016.

Υπεύθυνος: Δρ Θ. Παπαχρήστου

Ερευνητική ομάδα: Δρ Θ. Παπαχρήστου, Δρ Π. Πλατής, Δρ Ι. Σπανός, Δρ Ι. Μελιάδης, Δρ Σ. Καζαντζίδης, κ. Γ. Χαλυβόπουλος

Ομάδα υποστήριξης: Δρ Θ. Σαμαρά, κ. Ε. Χαβαλές, κα. Α. Καραμανώλη, κα. Α. Κλήμη, κα. Α. Μπατάκα, κ. Δ. Βογιατζής.

Συμμετέχοντες Φορείς: Όμικρον Α.Ε.

Σκοπός και στόχοι του προγράμματος: Σκοπός και στόχοι του προτεινόμενου προγράμματος είναι η μελέτη της παραγωγικότητας και της χρήσης των βοσκοτόπων του Δήμου Λαγκαδά και γειτονικών περιοχών του Φορέα Διαχείρισης λιμνών Κορώνειας – Βόλβης και κυρίως αυτών αρμοδιότητας του Φορέα με στόχο τη ρύθμιση και παρακολούθηση της ορθολογικής διαχείρισής τους. Το έργο αυτό είναι τμήμα ενός ευρύτερου έργου, που έχει αναλάβει η Εταιρεία ΟΜΙΚΡΟΝ Α.Ε., στο πλαίσιο του έργου «Υπηρεσίες περιβαλλοντικής διαχείρισης στον Φορέα Διαχείρισης λιμνών Κορώνειας Βόλβης, Τμήμα 4 (Υπόεργο 30 εγκεκριμένου Τεχνικού Δελτίου): Σχεδιασμός – Έρευνα διαχείρισης της βόσκησης» και με σκοπό - αντικείμενο του έργου «Πρόταση συμβούλου για μια μελέτη ρύθμισης της βόσκησης στα λιβάδια (βοσκότοποι) του Δήμου Λαγκαδά και γειτονικών περιοχών του Φορέα Διαχείρισης λιμνών Κορώνειας – Βόλβης». Αντικείμενο του έργου είναι η συγκέντρωση όλων των απαραίτητων στοιχείων (σύνθεση βλάστησης, παραγωγή βιομάζας, ζωικό κεφάλαιο, κτλ.) για τον προσδιορισμό της βοσκοϊκανότητας και της βοσκοφόρτωσης και με απώτερο σκοπό την οργάνωση της βόσκησης και την ορθολογική αξιοποίηση των βοσκοτόπων της περιοχής.

Το έργο υλοποιήθηκε σε τρεις φάσεις, των οποίων οι εργασίες παρουσιάζονται στη συνέχεια:

ΦΑΣΗ Α΄ (υπεύθυνος: Δρ Π. Πλατής): Προσδιορισμός ποιότητας τόπου, λιβαδικής κατάστασης και βοσκοϊκανότητας: α) Συλλογή, αξιολόγηση και επεξεργασία δεδομένων, β) Αναγνώριση, οριοθέτηση και χαρτογράφηση βοσκοτόπων, γ) Εργασίες πεδίου, δ) Προσδιορισμός των κυριαρχούντων ειδών (σύνθεση), ε) Προσδιορισμός των κυριαρχούντων ειδών (σύνθεση), ε) Προσδιορισμός των λιβαδικών τύπων και υποτύπων, στ) Προσδιορισμός της παραγωγικότητας (ποιότητα τόπου, λιβαδική κατάσταση, παραγωγή βοσκήσιμης ύλης), ζ) Επεξεργασία δεδομένων – Υπολογισμός της βοσκοϊκανότητας. Μετά την επεξεργασία και των δεδομένων και με βάση την παραγωγή των λιβαδικών τύπων και υποτύπων προσδιορίστηκε η βοσκοϊκανότητα για κάθε Δημοτική Κοινότητα.

ΦΑΣΗ Β΄ (υπεύθυνος: Δρ Θ. Παπαχρήστου): Προσδιορισμός της βοσκοφόρτωσης: Κατά τη φάση αυτή έγινε συλλογή στοιχείων για το ζωικό κεφάλαιο που αξιοποιεί τους βοσκοτόπους της περιοχής μελέτης από το Φ.Δ., Υπηρεσίες του ΥΠΑΑΤ, Δήμους, Κτηνοτροφικούς Συνεταιρισμούς, ΕΛΣΤΑΤ κτλ. Στη συνέχεια προσδιορίστηκαν οι απαιτήσεις των βοσκόντων ζώων σε βοσκήσιμη ύλη και η διάρκεια

βόσκησης. Με τα στοιχεία αυτά προσδιορίστηκε η βοσκοφόρτωση, η οποία συγκρίθηκε με τη βοσκοϊκανότητα. Επιπλέον, καταγράφηκαν όλα εκείνα τα στοιχεία που προσδιορίζουν το τοπικό σύστημα άσκησης της βόσκησης.

ΦΑΣΗ Γ΄ (υπεύθυνοι: Δρ Θ. Παπαχρήστου και Δρ Π. Πλατής): Προτάσεις Ορθολογικής Διαχείρισης: Στη φάση αυτή αξιολογήθηκαν όλα τα δεδομένα των προηγούμενων φάσεων και έγινε σχεδιασμός της βόσκησης για ορθολογική διαχείριση των βοσκοτόπων της περιοχής μελέτης.

Φορέας χρηματοδότησης: Εταιρεία ΟΜΙΚΡΟΝ Α.Ε., Τμήμα 4, Υποέργο 30, Φορέας Διαχείρισης λιμνών Κορώνειας –Βόλβης, ΥΠΕΚΑ.

Προϋπολογισμός: 18.500,00 €.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2015: Από επιτόπιες παρατηρήσεις προκύπτει ότι το σύστημα εκτροφής των αιγών και προβάτων στην περιοχή μελέτης είναι το ποιμνιακό μη μετακινούμενο (κοπαδιάρικη μη νομαδική εκτροφή), καθώς το σύνολο των κοπαδιών παραμένει εντός της περιοχής όλο το έτος. Ωστόσο, παρατηρείται εποχιακή κατά χώρο μετακίνηση με σκοπό την αξιοποίηση της εποχιακής μεταβολής της βοσκήσιμης ύλης των βοσκοτόπων διαφορετικού υψομέτρου. Σε ότι αφορά στα βοοειδή σχεδόν όλες εκμεταλλεύσεις είναι σταβλισμένες με τα ζώα να παραμένουν όλο το χρόνο μέσα στο στάβλο, όπου και διατρέφονται με ζωοτροφές και μόνο τα ζώα ελάχιστων εκμεταλλεύσεων βόσκουν στους βοσκοτόπους κατά την καλοκαιρινή περίοδο. Τα βοοειδή είχαν μια τάση αύξησης στην περιοχή μελέτης από το 2000 μέχρι το 2010, αλλά από τα πρόσφατα στοιχεία φαίνεται ότι μειώθηκαν σημαντικά. Σαφή τάση μείωσης παρατηρήθηκε για τις αίγες, οι οποίες ανέρχονταν στα 184.060 ζώα το 2000 ενώ από τα πρόσφατα στοιχεία ανέρχονται στα 153.223 ζώα. Αντίθετα, τα πρόβατα παραμένουν περίπου στα ίδια επίπεδα. Συγκεκριμένα, το 2000 ήταν 127.359 ζώα, αυξήθηκαν το 2005 στα 139.680 ζώα, μειώθηκαν το 2010 στα 127.027 ζώα και στα πρόσφατα στοιχεία ανέρχονται στα 129.502 ζώα. Μια σταθερή μικρή μείωση παρατηρείται για τα ιπποειδή. Οι συνολικές ζωικές μονάδες της περιοχής μελέτης ανέρχονται στις 69.473 και των οποίων η ζήτηση σε βοσκήσιμη ύλη (εκφρασμένη σε ξηρή ουσία) ανέρχεται σε 20.841.900 kg. Αναλυτικότερα, η υψηλότερη ζήτηση σε βοσκήσιμη ύλη καταγράφεται στο Δήμο Λαγκαδά, η οποία ανέρχεται στις 30.796 ΜΖΜς και αμέσως μετά ακολουθεί ο Δήμος Βόλβης με ζήτηση βοσκήσιμης 20.145 ΜΖΜς. Στους υπόλοιπους Δήμους κυμαίνεται από 800 (Δήμος Βισαλτίας) έως 7.429 (Δήμος Πολυγύρου) ΜΖΜς. Η βοσκοϊκανότητα του συνόλου των βοσκοτόπων της περιοχής μελέτης είναι κατά πολύ μικρότερη της βοσκοφόρτωσης (352.567 ΜΖΜς έναντι 549.386 ΜΖΜς). Για να υπάρξει εξισορρόπηση μεταξύ βοσκοϊκανότητας και βοσκοφόρτωσης θα πρέπει η διάρκεια βόσκησης να περιοριστεί στους 5 μήνες. Από τα στοιχεία μας προκύπτει ότι μόνο στους Δήμους Αριστοτέλη και Πυλαίας - Χορτιάτη η βοσκοϊκανότητα των βοσκοτόπων τους υπερκαλύπτει τη βοσκοφόρτωση ενώ στους υπόλοιπους Δήμους δεν επαρκεί για βόσκηση διάρκειας 8 μηνών. Συγκεκριμένα, για να επιτευχτεί κανονική βόσκηση η διάρκεια βόσκησης θα πρέπει να περιοριστεί στο Δήμο Βόλβης στους 6 μήνες, στο Δήμο Θέρμης στον 1 μήνα, στο Δήμο Κιλκίς στους 2 μήνες, στο Δήμο Λαγκαδά στους 5 μήνες, στο Δήμο Πολυγύρου στους 3 μήνες και στο Δήμο Ωραιοκάστρου στους 2 μήνες.

ΤΕΧΝΟΟΜΟΙΟΣΤΑΣΗ Ο.Ε «Συγκριτική μελέτη της κατάστασης διατήρησης των τύπων οικοτόπων του Δέλτα Αξιού – Λουδία - Αλιάκμονα»

Έναρξη – Λήξη: 1/6/2015 – 31/12/2016.

Επιστημονικός υπεύθυνος: Δρ Π. Κωνσταντινίδης.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Γ. Τσιουρλής, Δρ Π. Κωνσταντινίδης.

Ομάδα υποστήριξης: Δ. Βογιατζής.

Συμμετέχοντες Φορείς: ΙΔΕ και δασοτεχνικό γραφείο «ΤΕΧΝΟΟΜΟΙΟΣΤΑΣΗ Ο.Ε.» (Κ. Κόντος και Ν. Γούναρης).

Σκοπός του προγράμματος: Σκοπός του έργου είναι η μελέτη της κατάστασης διατήρησης των τύπων οικοτόπων και ειδών χλωρίδας του Δέλτα Αξιού – Λουδία – Αλιάκμονα και περιλαμβάνει τις εξής δράσεις – εργασίες:

- Συμβολή στη μελέτη της κατάστασης διατήρησης των τύπων οικοτόπων και ειδών χλωρίδας του

Δέλτα Αξιού – Λουδία - Αλιάκμονα.

- Συγκριτική μελέτη της κατάστασης διατήρησης παρομοίων οικοτόπων στη χώρα.
- Συλλογή στοιχείων πεδίου με τη χρήση δειγματοληπτικών επιφανειών.
- Χαρτογράφηση εξάπλωσης τύπων οικοτόπων και ειδών χλωρίδας και δυνητικών απειλών αυτών.
- Συνδρομή στη συγγραφή σχετικών αναφορών προόδου και τελικών εκθέσεων.
- Συνδρομή στην Βιβλιογραφική ανασκόπηση του έργου.
- Συνδρομή στην Αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών χλωρίδας.
- Συμμετοχή σε σεμινάρια – ημερίδες: Παρουσίαση σε σεμινάρια – ημερίδες που τυχόν διοργανώσει ο Φορέας Διαχείρισης Δέλτα Αξιού – Λουδία - Αλιάκμονα των αποτελεσμάτων του προγράμματος σχετικά με το αντικείμενο του κυρίως έργου.

Φορέας χρηματοδότησης: Η Εταιρεία «ΤΕΧΝΟΟΜΟΙΟΣΤΑΣΗ Ο.Ε.», ως ανάδοχός του έργου «Πρόγραμμα εποπτείας και αξιολόγησης της κατάστασης διατήρησης τύπων οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος στην περιοχή ευθύνης του Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού Πάρκου Δέλτα Αξιού – Λουδία - Αλιάκμονα» που χρηματοδοτείται από το Φορέα Διαχείρισης Δέλτα Αξιού – Λουδία – Αλιάκμονα.

Προϋπολογισμός ΙΔΕ: 17.220 €.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2015: Διενέργεια φυτοληψιών στο Δέλτα Αξιού – Λουδία - Αλιάκμονα και σε περιοχές με αντίστοιχους οικοτόπους στη χώρα. Καθορισμός και διόρθωση ορίων τύπων οικοτόπων. Φυτοκοινωνιολογική ανάλυση. Βιβλιογραφική ανασκόπηση. Παράδοση ενδιάμεσης έκθεσης.

ΤΕΧΝΟΟΜΟΙΟΣΤΑΣΗ «Συγκριτική μελέτη της κατάστασης διατήρησης των τύπων οικοτόπων του Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης - Σουφλίου»

Έναρξη – Λήξη: 1/3/2015 – 31/12/2016.

Επιστημονικός υπεύθυνος: Δρ Γ. Τσιουρλής.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Π. Κωνσταντινίδης, Δρ Γ. Τσιουρλής.

Ομάδα υποστήριξης: Δ. Βογιατζής.

Συμμετέχοντες Φορείς: ΙΔΕ και δασοτεχνικό γραφείο «ΤΕΧΝΟΟΜΟΙΟΣΤΑΣΗ Ο.Ε.» (Κ. Κόντος και Ν. Γούναρης).

Σκοπός του προγράμματος: Σκοπός του έργου είναι η μελέτη της κατάστασης διατήρησης των τύπων οικοτόπων και ειδών χλωρίδας του Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου και περιλαμβάνει τις εξής δράσεις – εργασίες:

- Συμβολή στη μελέτη της κατάστασης διατήρησης των τύπων οικοτόπων και ειδών χλωρίδας του Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης - Σουφλίου.
- Συγκριτική μελέτη της κατάστασης διατήρησης παρομοίων οικοτόπων στη χώρα.
- Συλλογή στοιχείων πεδίου με την χρήση δειγματοληπτικών επιφανειών.
- Χαρτογράφηση εξάπλωσης τύπων οικοτόπων και ειδών χλωρίδας και δυνητικών απειλών αυτών.
- Συνδρομή στη συγγραφή σχετικών αναφορών προόδου και τελικών εκθέσεων.
- Συνδρομή στην Βιβλιογραφική ανασκόπηση του έργου.
- Συνδρομή στην Αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών χλωρίδας.
- Διερεύνηση της συνταξινόμησης της Μαύρης Πεύκης (*Pinus nigra*).
- Συμμετοχή σε σεμινάρια – ημερίδες: Παρουσίαση σε σεμινάρια – ημερίδες που τυχόν διοργανώσει ο Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου των αποτελεσμάτων του προγράμματος σχετικά με το αντικείμενο του κυρίως έργου.

Φορέας χρηματοδότησης: Η Εταιρεία «ΤΕΧΝΟΟΜΟΙΟΣΤΑΣΗ Ο.Ε.», ως ανάδοχός του έργου «Καταγραφή και Παρακολούθηση των Τύπων Οικοτόπων και των ειδών Χλωρίδας και Πανίδας των Οδηγιών 92/43 και 79/409 του Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης - Σουφλίου» που χρηματοδοτείται από το Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου.

Προϋπολογισμός ΙΔΕ: 9.840 €.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2015: Διενέργεια φυτοληψιών στο Εθνικό Πάρκο Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου και σε περιοχές με αντίστοιχους οικοτόπους στη χώρα. Καθορισμός και διόρθωση ορίων τύπων οικοτόπων. Φυτοκοινωνιολογική ανάλυση. Βιβλιογραφική ανασκόπηση. Παράδοση ενδιάμεσης έκθεσης.

Βιολογική καταπολέμηση του έλκου της καστανιάς σε καστανέωνες και δάση καστανιάς της χώρας για το 2015 – Παρασκευή και προμήθεια μυκητικών εμβολίων

Έναρξη- Λήξη: 07/07/15 - 31/12/2015.

Υπεύθυνος: Δ.Ν. Αβτζής.

Ομάδα υποστήριξης: κα. Α. Κλήμη, κ. Ε. Χαβαλές, κα. Μπατάκα Α., κ. Δ. Βογιατζής.

Συμμετέχοντες φορείς/Χώρες: ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ (ΙΔΕ).

Σκοπός του προγράμματος: Η απώλεια δένδρων καστανιάς σε ιδιωτικούς καστανέωνες των Π.Ε. που έχουν ενταχθεί στο ΕΡΓΟ έχει ξεπεράσει κατά πολύ τα όρια ανοχής. Εκατοντάδες παραγωγών βρίσκονται σε απόγνωση. Μετά την επιτυχή εφαρμογή βιολογικής καταπολέμησης σε 17 Π.Ε. με χρηματοδότηση του Γ' ΚΠΣ και την υποβάθμιση της ασθένειας, οι διαμαρτυρίες των παραγωγών των νέων 11 Π.Ε. έχουν κορυφωθεί. Ο στόχος του προγράμματος διαιρείται σε δύο φάσεις:

ΣΤΟΧΟΣ Φάσης I: Η παρασκευή και προμήθεια έξι (6) Αποκεντρωμένων Περιφερειών της χώρας με τον αναγκαίο αριθμό μυκητικών εμβολίων για την εφαρμογή βιολογικής καταπολέμησης τους έλκους της καστανιάς σε εννιά (9) Π.Ε., και

ΣΤΟΧΟΣ Φάσης II: Ο έλεγχος της εγκατάστασης των υποπαθογόνων στελεχών του μύκητα *Cryphonectria parasitica* στις περιοχές όπου έγινε η εισαγωγή τους καθώς και της διασποράς τους από τα εμβολιασθέντα στα μη εμβολιασθέντα ασθενή δένδρα.

Φορέας χρηματοδότησης: Πράσινο Ταμείο.

Προϋπολογισμός: 301.364,00 €

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2015: Παρασκευή και αποστολή εμβολίων για την καταπολέμηση του έλκου της καστανιάς. Αξιολόγηση της εγκατάστασης και εξάπλωσης του υποπαθογόνου στελέχους για το έτος 2015.

ΤΕΧΝΟΟΜΟΙΟΣΤΑΣΗ Ο.Ε «**Συγκριτική μελέτη της κατάστασης διατήρησης των τύπων οικοτόπων του Εθνικού Δρυμού Αίνου**»

Έναρξη – Λήξη: 1/3/2013 – 31/1/2016.

Επιστημονικός υπεύθυνος: Δρ Π. Κωνσταντινίδης.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Γ. Τσιουρλής, Δρ Π. Κωνσταντινίδης.

Ομάδα υποστήριξης: Δ. Βογιατζής.

Συμμετέχοντες Φορείς: ΙΔΕ και δασοτεχνικό γραφείο «ΤΕΧΝΟΟΜΟΙΟΣΤΑΣΗ Ο.Ε.» (Κ. Κόντος και Ν. Γούναρης).

Σκοπός του προγράμματος: Σκοπός του έργου είναι η μελέτη της κατάστασης διατήρησης των τύπων οικοτόπων του Εθνικού Δρυμού Αίνου και περιλαμβάνει τις εξής δράσεις – εργασίες:

- Συμβολή στη μελέτη της κατάστασης διατήρησης των τύπων οικοτόπων του Εθνικού Δρυμού Αίνου: Αναγνώριση και καταγραφή του συνόλου των τύπων οικοτόπων που περιλαμβάνονται στην περιφερειακή ζώνη της προστατευόμενης περιοχής του Εθνικού Δρυμού Αίνου και η συσχέτισή τους με τις ασκούμενες ανθρώπινες δραστηριότητες. Επιμέρους αντικείμενα αποτελούν: - Η χαρτογραφική αποτύπωση των αναγνωρισθέντων τύπων οικοτόπων σε βάση Γεωγραφικού Συστήματος Πληροφοριών (G.I.S.). - Η διενέργεια δειγματοληψιών με σκοπό την αξιολόγηση της κατάστασης των επιμέρους τύπων οικοτόπων. - Η αποθήκευση των αποτελεσμάτων σε βάση δεδομένων.
- Συγκριτική μελέτη της κατάστασης διατήρησης παρομοίων οικοτόπων στη χώρα: Διενέργεια

δειγματοληψιών με σκοπό την αξιολόγηση της κατάστασης παρομοίων οικοτόπων στη χώρα.

- Παράδοση στοιχείων βλάστησης σταδιακά καθ' όλη τη διάρκεια του Έργου: Αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης των τύπων οικοτόπων.

- Συνδρομή στη συγγραφή σχετικών αναφορών προόδου και τελικών εκθέσεων: Το ΙΔΕ με τις αναφορές του θα συνδράμει στην σύνταξη των παραδοτέων του κυρίως έργου.

- Συνδρομή στην Βιβλιογραφική ανασκόπηση του έργου: Το ΙΔΕ θα έχει συμβολή στη συλλογή και αποδελτίωση της σχετικής βιβλιογραφίας.

- Διερεύνηση της συνταξινόμησης της Κεφαλληνιακής Ελάτης (*Abies cephalonica*): Ειδικότερα για τον τύπο οικοτόπου Δάση ελληνικής ελάτης θα πρέπει να γίνει διεξοδική έρευνα για τη διερεύνηση της συνταξινόμησης του, διερεύνηση της αναγέννησης της Κεφαλληνιακής Ελάτης.

- Συμμετοχή σε σεμινάρια – ημερίδες: Παρουσίαση σε σεμινάρια – ημερίδες που τυχόν διοργανώσει ο Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Αίνου των αποτελεσμάτων του προγράμματος σχετικά με το αντικείμενο του κυρίως έργου.

Φορέας χρηματοδότησης: Η Εταιρεία «ΤΕΧΝΟΟΜΟΙΟΣΤΑΣΗ Ο.Ε.» ως ανάδοχος του έργου «Υποβοήθηση στην αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης των τύπων οικοτόπων του Εθνικού Δρυμού Αίνου» που χρηματοδοτείται από το Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού Δρυμού Αίνου.

Προϋπολογισμός ΙΔΕ: 17.220 €.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2015: Διενέργεια φυτοληψιών στον Εθνικό Δρυμό Αίνου και σε περιοχές με αντίστοιχους οικοτόπους στη χώρα. Τελικός καθορισμός ορίων τύπων οικοτόπων του Εθνικού Δρυμού Αίνου. Τελική φυτοκοινωνιολογική ανάλυση. Παράδοση τελικής έκθεσης. Στο τέλος του προγράμματος παρουσιάστηκαν τα αποτελέσματα της έρευνας στην κοινωνία της Κεφαλονιάς σε ανοιχτή ημερίδα που διοργάνωσε ο Φορέας Διαχείρισης. Δόθηκαν λύσεις και τεκμηριωμένες απαντήσεις σε αμφισβητούμενες αξιολογήσεις προηγούμενων μελετών. Έγιναν προτάσεις για τη συνέχιση της παρακολούθησης της πορείας των οικοτόπων του Εθνικού Δρυμού Αίνου.

Εκπόνηση Σχεδίων Ερευνητικών και Τεχνολογικών Αναπτυξιακών Έργων Καινοτομίας ΑγροΕΤΑΚ (ΚΥΠΕ 3265/48-Αειφορική ανάπτυξη σε λιγότερο ευνοημένες περιοχές-ορεινές περιοχές)

Κατά το 2015 στο Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών εκπονήθηκαν δέκα έργα που κάλυπταν ένα ευρύ φάσμα δασοπονικών θεμάτων, στο πλαίσιο του έργου ΑγροΕΤΑΚ που συγχρηματοδοτήθηκαν από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και από Εθνικούς Πόρους. Την κύρια ευθύνη υλοποίησης καθενός από αυτά τα έργα την είχε ένας μεταδιδακτορικός ερευνητής, ο οποίος παρακολουθούνταν από έναν Ερευνητή του Ινστιτούτου. Τα έργα αυτά ολοκληρώθηκαν το Δεκέμβριο του 2015 και τα καινοτόμα αποτελέσματά τους, που ήταν και το απαιτούμενο του όλου έργου, μεταφέρθηκαν μέσω της επιμόρφωσης στην παραγωγική βάση με προοπτική ενσωμάτωσής τους στην παραγωγική διαδικασία. Στη συνέχεια παρουσιάζονται συνοπτικά τα εν λόγω έργα:

Αριστα Φυτάρια
«Καινοτομία στην Παραγωγή Φυταρίων Δρυός με τη Μείωση Μεταφυτευτικής Καταπόνησης για την πιο Επιτυχή Αποκατάσταση Διαταγμένων Περιοχών»

Έργο ΑγροΕΤΑΚ με ΚΥΠΕ: 3198/45

Υπεύθυνη: Δρ Β. Ιακωβόγλου.

Υπεύθυνος παρακολούθησης: Δρ Γ. Χαλυβόπουλος.

Σκοπός του έργου είναι: Το αντικείμενο έρευνας του έργου είναι η μελέτη υδατοπαροχής με παράλληλη εκτίμηση του δυναμικού των ριζών των φυταρίων για την πιο επιτυχή αποκατάσταση διαταραγμένων περιοχών. Η υπόθεση είναι ότι φυτάρια τα οποία έχουν υποστεί κάποια σχετική υδατική καταπόνηση έχουν μεγαλύτερη δυνατότητα παραγωγής καινούργιου ριζικού συστήματος που τα βοηθούν να ξεπεράσουν αντίξοες συνθήκες υπαίθρου και να επιφέρουν μεγαλύτερα ποσοστά

επιτυχίας αποκατάστασης των διαταραγμένων περιοχών. Στόχος είναι η μελέτη και δημιουργία πρωτοκόλλου υδατικής παροχής (ποτίσματος) για φυτάρια δρυός σε συνδυασμό με την εκτίμηση της δυναμικής των ριζών των παραγόμενων φυταρίων. Τα αποτελέσματα θα βοηθήσουν άμεσα τους φυτωριούχους να παράγουν φυτάρια ποιοτικά ανώτερα (μεγαλύτερα ριζικά συστήματα) για πιο επιτυχή αποκατάσταση. Ταυτόχρονα, θα γίνεται λιγότερη χρήση νερού, σύμφωνα με το προτεινόμενο πρωτόκολλο συχνότητας υδατικής παροχής των φυταρίων. Για να επιτευχθούν τα ανάλογα αποτελέσματα, φυτάρια δρυός υποβλήθηκαν σε πέντε ελεγχόμενες συχνότητες υδατικής παροχής (ελεγχόμενο πότισμα) για συνολική χρονική διάρκεια ενός μηνών. Στο τέλος του μήνα τα φυτάρια εκτιμήθηκαν, ενώ ένας αριθμός φυταρίων τοποθετήθηκε σε θάλαμο για την εκτίμηση του δυναμικού των ριζών για ένα μήνα ανάπτυξης. Τα αποτελέσματα των πειραμάτων βρίσκονται ακόμα σε εξέλιξη. Οι πληροφορίες που θα εξαχθούν από το συγκεκριμένο στάδιο έρευνας θα μας κατατοπίσουν για το εάν η παροχή νερού πριν τη μεταφύτευση φυταρίων θα επηρεάσει τη μελλοντική παραγωγή ριζικής μάζας. Τέλος, φυτάρια, τα οποία ποτίζονταν κανονικά θα τοποθετηθούν για ένα μήνα στο θάλαμο ανάπτυξης και θα υποβληθούν σε πέντε ελεγχόμενες συνθήκες συχνότητας υδατικής παροχής για την εκτίμηση του δυναμικού των ριζών κάτω από αυτές τις συνθήκες. Επίσης με την εκτίμηση του δυναμικού των ριζών θα είμαστε σε θέση να βγάλουμε συμπεράσματα για τη συχνότητα ποτίσματος των φυτών μετά τις μεταφυτεύσεις στις αποκατεστημένες περιοχές σε σχέση με την ικανότητα των φυταρίων να παράγουν καινούργιες ρίζες.

Διάλεξε - Υλοτόμησε - Αντιστάθμισε -
Πιστοποίησε: μια καινοτομία στην αγορά
Φυσικών Χριστουγεννιάτικων
Δέντρων της Ελλάδας (CHO.C.O.)

«Διάλεξε – Υλοτόμησε – Αντιστάθμισε - Πιστοποίησε: μια καινοτομία στην αγορά Φυσικών Χριστουγεννιάτικων Δέντρων της Ελλάδας»
Έργο ΑγροΕΤΑΚ με ΚΥΠΕ: 3534/212

Υπεύθυνος: Δρ Κ. Παπασπυρόπουλος.

Υπεύθυνος παρακολούθησης: Δρ Ν. Γρηγοριάδης.

Σκοπός του έργου είναι: Το έργο ΑγροΕΤΑΚ με τίτλο «Διάλεξε – Υλοτόμησε – Αντιστάθμισε - Πιστοποίησε: μια καινοτομία στην αγορά Φυσικών Χριστουγεννιάτικων Δέντρων της Ελλάδας» σχετίζεται με την αγορά Καλλιεργούμενων Χριστουγεννιάτικων Δένδρων (ΚΧΔ) στην Ελλάδα. Η παραγωγή και πώληση ΚΧΔ γνώρισε ιδιαίτερη άνθιση παλιότερα στη χώρα μας αλλά έκτοτε έχει φθίνει. Διαπιστώνεται, λοιπόν, η ανάγκη για την εύρεση ενός καινοτόμου τρόπου προώθησης και διάθεσης των ΚΧΔ, που θα αναζωογονήσει το ενδιαφέρον, τόσο των παραγωγών, όσο και του κοινού. Τον τρόπο παραγωγής αυτού του καινοτόμου προϊόντος, τον ονομάζουμε στην παρούσα έρευνα «φάρμες CHO.C.O» από τις αγγλικές λέξεις CHOose, Cut, Offset, δηλαδή Διάλεξε, Υλοτόμησε, Αντιστάθμισε και Πιστοποίησε. Στο εξωτερικό εδώ και πολλές δεκαετίες έχουν αναπτυχθεί οι φάρμες Choose & Cut, φάρμες ΚΧΔ στις οποίες ο καταναλωτής πηγαίνει απευθείας στον τόπο παραγωγής, διαλέγει ποιο προς υλοτόμηση δέντρο καλύπτει τις ανάγκες του, το υλοτομεί, ενώ παράλληλα ζει μια ολόκληρη εμπειρία αναψυχής. Στην παρούσα έρευνα διερευνάται η δυνατότητα μεταφοράς αυτού του προϊόντος στην Ελλάδα, προσθέτοντας, σε σχέση με το παρεχόμενο στο εξωτερικό προϊόν, τη μεταχριστουγεννιάτικη αξιοποίηση του δέντρου, τη δυνατότητα να αντισταθμιστούν οι αρνητικές επιπτώσεις της υλοτόμησης αυτής, ενώ παράλληλα να μπορούν να αποκτήσουν οι καταναλωτές ένα πιστοποιητικό «μηδενικών επιπτώσεων» το οποίο μπορεί να εκδίδει το Υπουργείο Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και μέσω των παραγωγών να δίδεται σε αυτούς. Ήδη έχουν υπάρξει δύο συναντήσεις - σεμινάρια με τους παραγωγούς και τα λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη (Δασική Υπηρεσία) στον Ταξιάρχη Χαλκιδικής, μέρος στο οποίο υλοτομείται το 50% των προσφερόμενων στην αγορά ΚΧΔ. Έχουν εκδοθεί οι βασικές προδιαγραφές για τις φάρμες CHO.C.O, δηλαδή προδιαγραφές για την υλοτομία, την αναψυχή, το αντιστάθμισμα, την πιστοποίηση, τη μεταχριστουγεννιάτικη χρήση. Υπάρχουν παραγωγοί που πείστηκαν από την ιδέα του έργου CHO.C.O και θα προσφέρουν το προϊόν φέτος (2015) τα Χριστούγεννα στον Ταξιάρχη Χαλκιδικής. Ο ερευνητής δουλεύει στενά μαζί τους για να είναι έτοιμοι το Νοέμβριο που ολοκληρώνεται και το έργο.

ΑΔΕΠΟΠ

«Αειφορική ανάπτυξη σε λιγότερο ευνοημένες Περιοχές-Ορεινές Περιοχές»

Έργο ΑγροΕΤΑΚ με ΚΥΠΕ: 3245/68

Υπεύθυνος: Δρ Σ. Τσιάρας.

Υπεύθυνος παρακολούθησης: Δρ Ι. Σπανός.

Σκοπός του έργου είναι: Σκοπός του έργου είναι η δημιουργία μιας πρότυπης εφαρμογής για την αειφορική ανάπτυξη των λιγότερο ευνοημένων περιοχών της Ελλάδας μέσω της επιλογής κατάλληλων δασικών κυρίως ειδών (αλλά όχι μόνο), με δεδομένο ότι η δάσωση αγροτικών εκτάσεων μπορεί να συμβάλει στην ορθολογικότερη διαχείριση των φυσικών πόρων, στη βελτίωση του φυσικού περιβάλλοντος και στην ενίσχυση της αειφορικότητας. Η περιοχή έρευνας είναι η Δημοτική Ενότητα Πιερίων, μια τυπική ημιορεινή έως ορεινή περιοχή, οι κάτοικοι της οποίας ασχολούνται με τη γεωργία, την κτηνοτροφία και τον ορεινό τουρισμό. Η δράση επικεντρώνεται σε αγροτεμάχια που χρησιμοποιούνται για καλλιέργεια του καπνού, αλλά και σε όσα παραμένουν αναξιοποίητα. Η αειφορικότητα τόσο των υπάρχουσών καλλιεργειών όσο και των προτεινόμενων καλλιεργειών θα εξεταστεί αξιοποιώντας τις πλέον σύγχρονες μεθόδους και εργαλεία: δείκτες αειφορίας, πολυκριτηριακή ανάλυση, ανάλυση κόστους οφέλους, input-output analysis, υδατικό και οικολογικό αποτύπωμα, εκτίμηση του κύκλου ζωής. Με τη χρήση Τηλεπισκόπησης και Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών θα παραχθούν θεματικοί χάρτες της περιοχής οι οποίοι θα αξιοποιηθούν για τη δημιουργία του τελικού προϊόντος. Τα εκτιμώμενα αποτελέσματα για τις λιγότερο ευνοημένες ορεινές περιοχές είναι η ορθολογικότερη διαχείριση των φυσικών πόρων, η ευαισθητοποίηση σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος και στην τήρηση των αρχών της αειφορίας, η ενίσχυση του εισοδήματος των κατοίκων της περιοχής και η συγκράτηση του πληθυσμού της υπαίθρου. Τα πρώτα στοιχεία για την περιοχή έρευνας (Δ.Ε. Πιερίων), που στηρίχτηκαν σε χάρτες κάλυψης γης, αναλύσεις εδάφους, μετεωρολογικά δεδομένα, ανάλυση επίδρασης τουριστικής ανάπτυξης, αναδεικνύουν ως κατάλληλες δενδρώδεις καλλιέργειες τις καρυδιές, καστανιές, ελιές, κερασιές, κρινιές και ροδιές.

ECOAN-YIELD-STANDS

«Νέα πρότυπα οικονομικής ανάλυσης της δασικής παραγωγής και πιλοτική εφαρμογή»

Έργο ΑγροΕΤΑΚ με ΚΥΠΕ: 3508/190

Υπεύθυνος: Δρ Δ. Παλάσκας.

Υπεύθυνος παρακολούθησης: Δρ Ι. Μελιάδης.

Σκοπός του έργου είναι: Τα τελευταία έτη υπάρχει μεγάλη ζήτηση σε καυσόξυλα σε ικανοποιητικές τιμές, ωστόσο, αυτό έχει ως συνέπεια τη μικρή ζήτηση για τεχνική ξυλεία και τελικά την υποβάθμιση ποιοτικής ξυλείας μεγάλων διαστάσεων. Από την άλλη πλευρά, στο υφιστάμενο σύστημα εκμετάλλευσης των (δημοσίων) δασών δεν προβλέπεται κανενός είδους οικονομική ανάλυση σχετικά με την πρόβλεψη της οικονομικής απόδοσης των συστάδων, με αποτέλεσμα να είναι αδύνατος και ο έλεγχος της ορθής εκτέλεσης των εργασιών. Το κενό αυτό έρχεται να καλύψει το παρόν έργο, το οποίο έχει ως περιοχή έρευνας το Χολομώντα Χαλκιδικής, που καλύπτεται από υψηλά δάση δρυός και οξυάς και όπου η δασοπονία αποτελεί σημαντική οικονομική δραστηριότητα, παρ' όλο που δεν γίνεται πλήρης εκμετάλλευση των δασών της περιοχής, με αποτέλεσμα να μένουν αναξιοποίητες ευκαιρίες απασχόλησης για τους τοπικούς πληθυσμούς. Σκοπός του έργου είναι η ανάπτυξη νέων εργαλείων οικονομικής ανάλυσης της δασικής παραγωγής και η προετοιμασία μεταφοράς της τεχνογνωσίας στη δασοπονική πράξη σε κεντρικό (σχεδιασμός δασικής πολιτικής) και περιφερειακό επίπεδο (υποστήριξη αποφάσεων στις δασικές εκμεταλλεύσεις). Στόχοι του έργου είναι, μέσω της διάχυσης των αποτελεσμάτων της έρευνας και τη διεξαγωγή επιμορφωτικών σεμιναρίων:

1. Ο εκσυγχρονισμός & βελτίωση δύο τομέων εργασίας: (α) Εκπόνηση διαχειριστικών σχεδίων (πρόβλεψη δασικών προϊόντων και της οικονομικής απόδοσης των συστάδων), (β) Έλεγχος ορθής εκτέλεσης των εργασιών συγκομιδής δασικών προϊόντων.

2. Ανάπτυξη νέων εργαλείων οικονομικής αποτίμησης του ξυλώδους κεφαλαίου και πιλοτική εφαρμογή στη δασική πράξη.

Οι κυριότερες δράσεις – παραδοτέα του έργου περιλαμβάνουν:

- την ενημέρωση των ενδιαφερομένων (δασολόγοι τοπικών Δασαρχείων, μέλη Δασικών Συνεταιρισμών) σχετικά με το έργο και γενικότερα θέματα που σχετίζονται με τη διαχείριση και ορθολογική αξιοποίηση των δασών
- την καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης κατά κατηγορία προϊόντος πανελλαδικά και τοπικά, μέσω αξιοποίησης στατιστικών δεδομένων και καταγραφής πληροφοριών από τις τοπικές Δασικές Υπηρεσίες (δημιουργία Βάσεων Δεδομένων)
- τη διενέργεια μετρήσεων πεδίου, σε υλοτομίες, για την εκτίμηση των κατηγοριών προϊόντων που μπορούν να παραχθούν δυνητικά από τα δάση δρυός της περιοχής έρευνας
- την ανάπτυξη μοντέλων αξιοποιώντας βιβλιογραφικά δεδομένα, αρχειακό υλικό και δεδομένα πεδίου
- την ανάπτυξη εύχρηστων εργαλείων για την εκτίμηση της οικονομικής απόδοσης των συστάδων,
- την πιλοτική εφαρμογή σε μία διαχειριστική κλάση σε δάσος της περιοχής του Χολομώντα και την ετοιμασία σχετικού Οδηγού Εφαρμογής
- τη συγγραφή δύο ερευνητικών εργασιών
- την τελική επιμόρφωση των δυνητικά δικαιούχων και τη σύνταξη εγχειριδίου επιμόρφωσης

Υλικάπ

**«Πολλαπλή διαχείριση υγρών λιβαδιών προς όφελος της
κτηνοτροφίας και προστασία της άγριας πανίδας»**

Έργο ΑγροΕΤΑΚ με ΚΥΠΕ: 3290/76

Υπεύθυνος: Δρ Η. Καρμίρης.

Υπεύθυνος παρακολούθησης: Δρ Π. Πλατής.

Σκοπός του έργου είναι: Σκοπός του έργου είναι η διερεύνηση της δυνατότητας πολλαπλής χρήσης και βελτίωσης των υγρών λιβαδιών της λίμνης Κερκίνης όπου βόσκουν από κοινού βουβάλια (*Bubalus bubalis*) και νανόχηνες (*Anser erythrorus*). Το έργο αυτό περιλαμβάνει 10 φάσεις και εστιάζεται στην έρευνα των χαρακτηριστικών των συντελεστών παραγωγής, τη χρήση τους από τους πρωτεύοντες καταναλωτές, την εξασφάλιση επαρκούς τροφής στα φυτοφάγα ζώα, την ελαχιστοποίηση των αρνητικών αλληλεπιδράσεων που δύναται να αναπτυχθούν μεταξύ βουβαλίων και νανόχηνας καθώς και τη διατύπωση διαχειριστικής στρατηγικής για την αρμονική συνύπαρξή τους στον ίδιο χωροχρόνο. Είναι η πρώτη φορά που επιχειρείται προσπάθεια αριστοποίησης της πολυδιάστατης λειτουργίας παρόμοιων οικοσυστημάτων όπου βόσκουν από κοινού αγροτικά ζώα και η νανόχηννα τόσο στη χώρα μας όσο και διεθνώς. Τα χαρακτηριστικά της βλάστησης και η διαθεσιμότητα των ενδαιτημάτων εκτιμήθηκαν με τυχαία δειγματοληψία σε όλη την έκταση της περιοχής έρευνας. Η σύνθεση της δίαιτας των φυτοφάγων ζώων εκτιμήθηκε με τη μέθοδο της μικροϊστολογικής ανάλυσης των κοπράνων. Επιπλέον, διερευνήθηκε η δυνατότητα αύξησης της διαθέσιμης τροφής με σπορά μαλακού σιταριού (*Triticum aestivum*). Η σπορά μαλακού σιταριού κρίθηκε επιτυχής καθώς αύξησε τη διαθέσιμη τροφή και η παραγόμενη βιομάζα χρησιμοποιήθηκε ως τροφή από τα φυτοφάγα ζώα μόλις ένα μήνα μετά τη σπορά. Τα βουβάλια και η νανόχηννα κατανάλωσαν κυρίως αγρωστώδη είδη μεν, διαφορετικά δε και σε διαφορετικό ενδαιτήμα. Ως εκ τούτου, ανταγωνισμός για τους διατροφικούς πόρους ή για ζωτικό χώρο μεταξύ τους δεν υπάρχει ή τουλάχιστον είναι πολύ αδύνατος και η συνύπαρξή τους είναι δυνατή. Με την ερευνητική αυτή προσέγγιση, αναμένεται ενδυνάμωση του οικοσυστήματος μέσω της αύξησης της βοσκοϊκανότητας και γενικότερα της φέρουσας ικανότητας του τόπου να φιλοξενεί συνολικά μεγαλύτερο αριθμό φυτοφάγων ζώων και για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα ενώ η ανάγκη για χορήγηση ζωοτροφών θα περιοριστεί.

ΕΚΛΙΔΙΠ

«Ανάπτυξη εργαλείων διαχείρισης βοσκοτόπων και υποστήριξης της κτηνοτροφίας στα λιβαδικά οικοσυστήματα του Δήμου Πρεσπών (Εθνικό Πάρκο Πρεσπών, κοιλάδα Λαδοπόταμου, Δ.Ε. Κρυσταλλοπηγής)»

Έργο ΑγροΕΤΑΚ με ΚΥΠΕ: 3324/102

Υπεύθυνος: Δρ Ι. Καζόγλου.

Υπεύθυνος παρακολούθησης: Δρ Π. Πλατής.

Σκοπός του έργου είναι: Η κτηνοτροφία, ως κλάδος της οικονομίας με σημαντικές προοπτικές, και η σημασία της για τη διατήρηση των λιβαδιών αποτελεί βασικό αντικείμενο της νέας Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ, 2015-2020). Ο ρόλος της αποκτά ιδιαίτερο ενδιαφέρον στην περίπτωση των προστατευόμενων περιοχών καθώς συνδέεται με τη διατήρηση της βιοποικιλότητάς τους. Σκοπός του έργου ΕΚΛΙΔΙΠ είναι η ανάπτυξη χρηστικών μεθόδων και εργαλείων διαχείρισης των λιβαδιών της περιοχής έρευνας για την ορθή άσκηση της κτηνοτροφικής δραστηριότητας και την επίτευξη των περιβαλλοντικών και οικονομικών στόχων της νέας ΚΑΠ. Στόχοι του έργου είναι, μέσω συνδυασμού εργασιών πεδίου και αξιοποίησης τεχνικών των Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών: (α) η καταγραφή και αποτύπωση σημαντικών παραμέτρων της κτηνοτροφίας και των λιβαδιών στην περιοχή έρευνας (π.χ. βοσκοφόρτωση, βοσκοϊκανότητα, υποδομές εξυπηρέτησης της κτηνοτροφίας, τύποι λιβαδιών), (β) η διατύπωση εξειδικευμένων διαχειριστικών προτάσεων για τα λιβάδια και τη βιοποικιλότητα, και (γ) η μεθοδολογία που θα αναπτυχθεί να αποτελέσει οδηγό/βοήθημα και για άλλες περιοχές της χώρας, ειδικά κατά την τρέχουσα περίοδο που συντάσσονται τα πρώτα προσωρινά διαχειριστικά σχέδια βόσκησης βάσει πρόσφατης νομοθεσίας. Σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα του έργου μέχρι σήμερα έγιναν: (α) η ενημέρωση των τοπικών φορέων, χρηστών και διαχειριστών των λιβαδιών σχετικά με το έργο ΑγροΕΤΑΚ, (β) η καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης της κτηνοτροφικής δραστηριότητας (με χρήση αρχειακού υλικού, ερωτηματολογίων, εργασιών πεδίου), (γ) η συγγραφή οδηγού για τη διατήρηση της αυτόχθονης αγελάδας (Ελληνική βραχυκερατική φυλή), (δ) η χαρτογράφηση των τύπων λιβαδιών στο σύνολο της περιοχής έρευνας, και των λιβαδικών τύπων οικοτόπων σε τοποθεσίες που δεν είχαν καλυφθεί από προηγούμενες καταγραφές, και (ε) η εφαρμογή πειραματικού σχεδίου. Οι υπολειπόμενες δράσεις του έργου περιλαμβάνουν: (α) την επεξεργασία των δεδομένων της λιβαδικής βλάστησης, (β) κείμενο διαχειριστικών προτάσεων, (γ) σχέδιο κανονισμού διαχείρισης των δημοτικών βοσκοτόπων, (δ) τεκμηρίωση των περιοχών με Γεωργία-Κτηνοτροφία Υψηλής Φυσικής Αξίας στην περιοχή έρευνας, (ε) περαιτέρω δράσεις ενημέρωσης και επιμόρφωσης της παραγωγικής βάσης, (στ) διάδοση των αποτελεσμάτων έργου, και (ζ) την τελική αναφορά του έργου.

«Πειραματική δοκιμή του φορητού φράκτη “Flandry”, για τον περιορισμό των επιθέσεων από λύκους»

Έργο ΑγροΕΤΑΚ με ΚΥΠΕ: 3400/148

Υπεύθυνος: Δρ Γ. Ηλιόπουλος.

Υπεύθυνος παρακολούθησης: Δρ Σ. Καζατζίδης.

Σκοπός του έργου είναι: Οι επιθέσεις από λύκους στα παραγωγικά αγροτικά ζώα μπορεί να αποτελούν σε τοπικό επίπεδο σημαντική αιτία απώλειας κτηνοτροφικού κεφαλαίου σε κοπάδια ελεύθερης βοσκής ιδιαίτερα όταν αυτές συμβαίνουν σε εποχιακούς προσωρινούς περιφραγμένους χώρους συγκέντρωσης των κοπαδιών. Η έρευνα αφορά την πειραματική δοκιμή στην Ελλάδα του φορητού φράκτη «fladry», παραδοσιακής τεχνικής περιορισμού των κινήσεων των λύκων, προερχόμενης από την ανατολική Ευρώπη. Ο πειραματικός έλεγχος της αποτελεσματικότητας της διάταξης ως αποτρεπτικό εισόδου των λύκων σε περιοχές όπου αυτό δεν είναι επιθυμητό, περιλαμβάνει καταγραφή της αποτελεσματικότητας του Fladry σε ειδικούς «δολωματικούς σταθμούς» με νεκρά αγροτικά ζώα για την προσέλκυση των λύκων, σε δυο περιόδους έκθεσης ανά θέση, “pre-

treatment"- χωρίς fladry και "treatment"- με fladry. Το πείραμα διεξάγεται σε επικράτειες αναπαραγωγικών άγριων αγελών λύκων στη φύση στην Κεντρικής Μακεδονίας και Θεσσαλία.. Η απόκριση των λύκων στο φράκτη Fladry καταγράφεται με ψηφιακές νυκτερινές κάμερες μη ορατού υπέρυθρου φωτισμού και έχει ολοκληρωθεί με επιτυχία σε 3 μέχρι στιγμής δολωματικούς σταθμούς ισάριθμων αγελών λύκου, καθώς απέτρεψε την είσοδο των λύκων με μέγιστο παρατηρούμενο διάστημα αποκλεισμού τις 69 ημέρες. Οι πρακτικές εφαρμογές του προληπτικού αυτού μέτρου αφορούν κυρίως τη δυνατότητα αποκλεισμού των λύκων από περιφραγμένους ή ανοικτούς χώρους συγκέντρωσης των αγροτικών ζώων, όπου συμβαίνουν και οι πιο καταστροφικές επιθέσεις λύκων, σε περιόδους ή περιοχές όπου η χρήση αδιαπέραστων φρακτών είναι μη εφικτή.

«Αξιοποίηση φυτικών ινών από βαμβάκι, ανακυκλωμένο χαρτοπολτό και INO-ΠΛΙΝΘΟΙ "λινό" για την παραγωγή με γύψο πλίνθων εσωτερικής τοιχοποιίας»
Έργο ΑγροΕΤΑΚ με ΚΥΠΕ 3126/29

Υπεύθυνη: Δρ Δ. Φώτη.

Υπεύθυνος παρακολούθησης: Δρ Χ. Γαλλής.

Σκοπός του έργου είναι: Η έρευνα αυτή έχει σκοπό την ανάπτυξη ενός νέου προϊόντος, πλίνθοι φυσικής δόμησης εσωτερικής τοιχοποιίας, με τη χρησιμοποίηση ινωδών πρώτων υλών που προέρχονται από υπολείμματα βιομηχανικής κατεργασίας (βαμβάκι) ή από ανακύκλωση (χαρτί εφημερίδων, "λινό"). Οι πρώτες ύλες που χρησιμοποιήθηκαν ήταν υπολείμματα φυτικών ινών από βαμβάκι που προέρχονται από την κατεργασία νηματοποίησής του, ανακυκλωμένο χαρτί εφημερίδων, και υπολείμματα ινωδών πρώτων υλών "λινού" που προέρχονται από την ανακύκλωση των ελαστικών οχημάτων. Με τις παραπάνω ινώδεις πρώτες ύλες σε αναλογίες 10%, 20% και 30% με ανάμιξη με γύψο και νερό και έκχυση σε καλούπια θα παραχθούν δομικά υλικά (πλίνθοι) διαστάσεων 18,5x8,5x5,5 cm που είναι κατάλληλοι ως προϊόν φυσικής δόμησης εσωτερικής τοιχοποιίας. Με την αξιοποίηση των παραπάνω πρώτων υλών ικανοποιείται η σύγχρονη ευρωπαϊκή και διεθνής πολιτική που οδηγεί σε νέες πηγές πρώτων υλών, εξοικονόμηση ενέργειας που θα απαιτούνταν για την παραγωγή τους, και επιπλέον συμβάλλει στη μείωση του όγκου των απορριμμάτων ενώ παράλληλα δημιουργούνται καλύτερες προϋποθέσεις προστασίας του περιβάλλοντος. Επίσης, με την παραγωγή προϊόντων που είναι κατάλληλα για φυσική δόμηση επιτυγχάνεται ελάχιστη κατανάλωση ενέργειας (απλή ανάμιξη πρώτων υλών και προσθήκη νερού για την παραγωγή του προϊόντος), μικρό κόστος για την παραγωγή των προϊόντων και απαιτείται ελάχιστος εξοπλισμός, απλές τεχνικές, και μικρή εξειδίκευση.

«Εντοπισμός και διαχειριστικές πρακτικές διατήρησης και ανάδειξης κόκκινων EhotBE περιοχών "hot spots" χλωρίδας και βλάστησης στη Βόρεια Ελλάδα»
Έργο ΑγροΕΤΑΚ με ΚΥΠΕ: 3495/140

Υπεύθυνος: Δρ Γ. Φωτιάδης.

Υπεύθυνος παρακολούθησης: Δρ Π. Κωνσταντινίδης.

Σκοπός του έργου είναι: Η χλωρίδα και η βλάστηση των φυσικών και ημι-φυσικών οικοσυστημάτων στην Ελλάδα χαρακτηρίζεται από ιδιαίτερα υψηλή ποικιλότητα και την ύπαρξη σπάνιων και απειλούμενων φυτικών ειδών (και γενικά taxa) και τύπων βλάστησης (syntaxa). Η Βόρεια Ελλάδα (φυτογεωγραφικές περιοχές Βορειο-Κεντρική Ελλάδα (NC) και Βορειο-Ανατολική Ελλάδα (NE)) έχουν το μεγαλύτερο αριθμό φυτικών ειδών σε σχέση με την υπόλοιπη Ελλάδα, ενώ πολλά επιστημονικά δημοσιεύματα αναφέρονται στην πλούσια βλάστηση και ποικιλία των τύπων οικοτόπων της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ στην περιοχή. Η έρευνα αυτή αναμένεται να εντοπίσει τις σημαντικές θέσεις, δηλαδή τις κόκκινες περιοχές (hot spots) για τη χλωρίδα και τη βλάστηση, και παράλληλα να προτείνει διαχειριστικές πρακτικές διατήρησης και ανάδειξης αυτών στη Βόρεια Ελλάδα. Θα εντοπιστούν περιοχές: (α) με μεγάλη ποικιλότητα σε φυτικά είδη, (β) με μεγάλη παρουσία σπάνιων, ενδημικών και προστατευόμενων φυτικών ειδών, (γ) με μεγάλη ποικιλότητα σε τύπους βλάστησης, (δ) με παρουσία

σπάνιων τύπων βλάστησης, (ε) ιδιαίτερου ενδιαφέροντος, όπως π.χ. περιοχές με μεγάλη ποικιλότητα σε είδη φυτών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως φαρμακευτικά κλπ. Στη συνέχεια και βάσει των στοιχείων που θα συλλεχθούν θα κατατεθούν κατευθυντήριες προτάσεις για δράσεις διατήρησης αλλά και ανάδειξης των περιοχών αυτών. Η έννοια «ανάδειξη» αναφέρεται στην αξιοποίησή τους σε πολλαπλά επίπεδα. Από τα μέχρι στιγμής αποτελέσματα, φαίνεται ότι ιδιαίτερα σημαντικές περιοχές για τη χλωρίδα και τη βλάστησή τους είναι περιοχές του Ολύμπου, των Πρεσπών, της Ροδόπης, ενώ έχουν εντοπιστεί και κάποια σημαντικά δάση, λόγω της ιδιαιτερότητάς τους, όπως είναι το δάσος ιτιάς της Λίμνης Κερκίνης.

**«Ολοκληρωμένη διαχείριση και αξιοποίηση εγκαταλελειμμένων οπωρώνων και
Regeneratio αυτοφυών καρποφόρων φυτών»**
Έργο ΑγροΕΤΑΚ με ΚΥΠΕ: 3539/219

Υπεύθυνος: Δρ Ν. Νικήσιανης.

Υπεύθυνος παρακολούθησης: Δρ Γ. Τσουρλής.

Σκοπός του έργου είναι: Οι ορεινοί, παραδοσιακοί οπωρώνες αποτελούσαν σημαντικό πόρο για τις τοπικές κοινότητες, φιλοξενώντας κορομηλιές, αγριαχλαδιές, κερασιές, καρυδιές, καστανιές κτλ. Με τον περιορισμό της παραδοσιακής αγροτικής οικονομίας η οικονομική τους σημασία χάθηκε και οι περισσότεροι οπωρώνες εγκαταλείφθηκαν. Παρέμειναν ωστόσο ένα σημαντικό στοιχείο του τοπίου, με μεγάλη οικολογική και πολιτισμική αξία. Βασικός στόχος του έργου αυτού είναι αρχικά η καταγραφή, χαρτογράφηση, περιβαλλοντική και ιστορική αξιολόγηση των εγκαταλελειμμένων οπωρώνων και τελικά η διαμόρφωση προτάσεων για την ορθή διαχείριση και την αξιοποίησή τους για την παραγωγή νέων, καινοτόμων διατροφικών προϊόντων θετικού περιβαλλοντικού αντίκτυπου και υψηλής διατροφικής αξίας. Για τον παραπάνω στόχο έχουν σχεδιαστεί και υλοποιηθεί μία σειρά δράσεων, με βασικότερες την προκαταρκτική καταγραφή, χαρτογράφηση και αξιολόγηση εγκαταλελειμμένων οπωρώνων σε 7 ευρείες ορεινές και ημιορεινές περιοχές μέσα από φωτοσκοπική, βιβλιογραφική και επιτόπια έρευνα, την αναλυτική καταγραφή των οπωρώνων και των ειδών, στην περιοχή πιλοτικής εφαρμογής (Οροσειρά Ροδόπης), την πιλοτική διαχείριση και ανάδειξη επιλεγμένων οπωρώνων, τη διερεύνηση των δυνατοτήτων αξιοποίησης των εγκαταλελειμμένων οπωρώνων και αγρών στη μελισσοκομία, την πιλοτική προώθηση των προϊόντων των οπωρώνων, και τέλος την παραγωγή ενημερωτικού φυλλαδίου και ολοκληρωμένου Οδηγού αναγνώρισης, ορθής διαχείρισης και αξιοποίησης οπωρώνων και οπωροφόρων. Το έργο προτείνει η αξιοποίηση των οπωρώνων και των προϊόντων τους από ντόπιους παραγωγούς και γυναικείους συνεταιρισμούς ως συμπληρωματική δραστηριότητα, με στόχο τη συμπλήρωση του εισοδήματός τους από τις βασικές τους δραστηριότητες στον πρωτογενή τομέα. Για το σκοπό αυτό, έχουν γίνει ήδη οι πρώτες δράσεις επιμόρφωσης τόσο στην περιοχή εφαρμογής, όσο και στη Θεσσαλονίκη, τις οποίες παρακολούθησαν περίπου 50 ενδιαφερόμενοι/ες (παραγωγοί, στελέχη Δασαρχείων και Φορέα Διαχείρισης, φοιτητές Γεωπονίας κα).

Ερευνητικά προγράμματα που εκτελούνται από άλλους φορείς (ερευνητές του ΙΔΕ συμμετέχουν στην ομάδα έρευνας)

Πρόγραμμα Παρακολούθησης Ασπόνδυλων στην περιοχή του Εθνικού Πάρκου Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου (2012-2015)

Έναρξη – λήξη: 01/06/2015 έως 31/3/2016.

Γενικός Συντονιστής: Υλωρική Ε.Ε.

Υπεύθυνος: Δρ Δ.Ν. Αβτζής

Ερευνητική ομάδα: Δρ Δ.Ν. Αβτζής, Δρ Π. κ. Β. Χριστόπουλος

Ομάδα υποστήριξης: κ. Κ. Κόντος, κ. Φ. Φασούλας, κα. Δ.Μ. Βλαχάκη, κα. Ι. Χατζηκυριάκου, κ. Ν. Γούναρης, κ. Θ. Παπαδόπουλος, κ. Ν. Κιτσίρης, κ. Λ. Παπαλάμπρος.

Συμμετέχοντες Φορείς/Χώρες: Υλωρική ΕΕ & Τεχνομοιούσταση ΟΕ & Γεώργιος Λουβιτάκης του Γεωργίου.

Σκοπός του προγράμματος: Μελέτη των πληθυσμών ενδιαφέροντος στους φορείς διαχείρισης.

Φορέας χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης.

Προϋπολογισμός: 1.230 €.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2015: Ενημερωτική ημερίδα στο Φορέα διαχείρισης και στη συνέχεια έναρξη και ολοκλήρωση των δειγματοληψιών πεδίου για το 2015. Ημερίδα παρουσίασης των αποτελεσμάτων του προγράμματος στο Φορέα Διαχείρισης.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ

**ΑΡΧΙΜΗΔΗΣΙΙΙ: Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στα ΤΕΙ-ΕΕΟΤ-Θεματική
Ενότητα Περιβάλλον « Κλιματική αλλαγή και πυρκαγιές σε δάση ελάτης»**

Έναρξη- Λήξη: 01/01/2011-31/12/2015.

Υπεύθυνος: Δρ Ι. Ραυτογιάννης (ΤΕΙ Λαμίας/Παράρτημα Καρπενησίου).

Ερευνητική ομάδα: Δρ Ι. Σπανός, συμμετοχή στην ομάδα έρευνας.

Συμμετέχοντες φορείς: ΤΕΙ Λαμίας/Παράρτημα Καρπενησίου, ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ (ΙΔΕ), Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης/Τμήμα Δασολογίας.

Σκοπός του προγράμματος: Στόχος του προγράμματος είναι η έρευνα σημαντικών παραγόντων και κύριων παραμέτρων που παίζουν ρόλο στην αλλαγή του κλίματος και στις πυρκαγιές των ελατοδασών της Ελλάδας.

Φορέας χρηματοδότησης: Υπουργείο Παιδείας.

Προϋπολογισμός: 82.000,00 €.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2015: Λήψη και τελική επεξεργασία (στατιστικές αναλύσεις) των στοιχείων υπαίθρου σε μόνιμες πειραματικές επιφάνειες που εγκαταστάθηκαν σε περιοχές της Ευρυτανίας. Ερευνήθηκαν και αξιολογήθηκαν οι κύριοι παράμετροι (βιομάζα, σύνθεση βλάστησης, δασοκομικά στοιχεία, έδαφος, κλίμα, κλπ.) που παίζουν ρόλο στην πρόκληση πυρκαγιών στα ελατοδάση της Ελλάδας. Τα τελικά ερευνητικά αποτελέσματα παρουσιάστηκαν σε Διεθνή Συνέδρια και Διεθνή Περιοδικά (SEEFOR-International Scientific Journal in South-East European). Επίσης, εκδόθηκε μονογραφία που περιέχει καινοτόμες υποδείξεις-προτάσεις επίλυσης των προβλημάτων της δασοπονίας που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή και τις πυρκαγιές σε δάση ελάτης.

Εποπτεία και αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης των ειδών ασπόνδυλων κοινοτικού ενδιαφέροντος στην περιοχή αρμοδιότητας του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Ολύμπου

Έναρξη – Λήξη: 01/03/2014 - 31/12/2015.

Γενικός Συντονιστής: ΤΕΧΝΟΟΜΟΙΟΣΤΑΣΗ ΟΕ.

Υπεύθυνος: Δρ Δ.Ν. Αβτζής.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Δ.Ν. Αβτζής, Δρ Δ. Καλτσάς, κ. Β. Χριστόπουλος.

Ομάδα υποστήριξης: , κ. Κ. Κόντος, κ. Φ. Φασούλας, κα. Δ.Μ. Βλαχάκη, κα. Ι. Χατζηκυριάκου, κ. Ν. Γούναρης, κ. Θ. Παπαδόπουλος, κ. Ν. Κιτσίρης, κ. Λ. Παπαλάμπρος, κ. Γ. Λουβιτάκης.

Συμμετέχοντες Φορείς/Χώρες: Υλωρική ΕΕ & Τεχνομοιοστάση ΟΕ & Γεώργιος Λουβιτάκης του Γεωργίου.

Σκοπός του προγράμματος: Μελέτη των πληθυσμών ενδιαφέροντος στους φορείς διαχείρισης.

Φορέας χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης.

Προϋπολογισμός: 43.296,00 € συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2015: Συνέχιση των δειγματοληψιών πεδίου για το 2015. Συγκέντρωση και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων καθώς και υποβολή τελικής έκθεσης.

Εποπτεία και αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης των ειδών ασπόνδυλων κοινοτικού ενδιαφέροντος του Εθνικού Πάρκου Οροσειράς Ροδόπης

Έναρξη – Λήξη: 01/03/2014 - 31/12/2015.

Γενικός Συντονιστής: ΤΕΧΝΟΟΜΟΙΟΣΤΑΣΗ ΟΕ.

Υπεύθυνος: Δρ Δ.Ν. Αβτζής.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Δ.Ν. Αβτζής, Δρ Π. Δάμος, κ. Β. Χριστόπουλος, κ. Ι. Βασιλειάδης.

Ομάδα υποστήριξης: ΤΕΧΝΟΟΜΟΙΟΣΤΑΣΗ ΟΕ.

Συμμετέχοντες Φορείς/Χώρες: ΤΕΧΝΟΟΜΟΙΟΣΤΑΣΗ ΟΕ.

Σκοπός του προγράμματος: Μελέτη των πληθυσμών ενδιαφέροντος στους φορείς διαχείρισης.

Φορέας χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης.

Προϋπολογισμός: 50.000,00 € συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2015: Συνέχιση των δειγματοληψιών πεδίου για το 2015. Συγκέντρωση και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων καθώς και υποβολή τελικής έκθεσης.

Πρόγραμμα Παρακολούθησης Ασπόνδυλων στην περιοχή του ΕΠΑΜΑΘ (2012-2015)

Έναρξη – λήξη: 01/03/2014 - 31/1/2016.

Γενικός Συντονιστής: ΤΕΧΝΟΟΜΟΙΟΣΤΑΣΗ ΟΕ.

Υπεύθυνος: Δρ Δ.Ν. Αβτζής

Ερευνητική ομάδα: Δρ Δ.Ν. Αβτζής, Δρ Π. Δάμος, κ. Β. Χριστόπουλος, κ. Ι. Βασιλειάδης

Ομάδα υποστήριξης: ΤΕΧΝΟΟΜΟΙΟΣΤΑΣΗ ΟΕ.

Συμμετέχοντες Φορείς/Χώρες: κ. Κ. Κόντος, κ. Φ. Φασούλας, κα. Δ.Μ. Βλαχάκη, κα. Ι. Χατζηκυριάκου, κ. Ν. Γούναρης, κ. Θ. Παπαδόπουλος, κ. Ν. Κιτσίρης, κ. Λ. Παπαλάμπρος.

Σκοπός του προγράμματος: Μελέτη των πληθυσμών ενδιαφέροντος στους φορείς διαχείρισης.

Φορέας χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης.

Προϋπολογισμός: 6.150,00 €.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2015: Συνέχιση των δειγματοληψιών πεδίου για το 2015. Συγκέντρωση και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων καθώς και υποβολή τελικής έκθεσης. Παρουσίαση των αποτελεσμάτων σε ημερίδα που διοργανώθηκε από το Φορέα Διαχείρισης.

Εποπτεία και αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης ειδών ασπόνδυλων κοινοτικού ενδιαφέροντος στις περιοχές GR1420001 / GR 1270001 / Δέλτα Πηνειού / Πλαταμώννα, Λιτόχωρο, Λεπτοκαρυά.

Έναρξη – λήξη: 02/04/2014 – 01/10/2015.

Υπεύθυνος: Δρ Δ.Ν. Αβτζής.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Δημήτριος Ν. Αβτζής

Ομάδα υποστήριξης: ΝCC ΕΠΕ, Speed Α.Ε., κ. Δ. Κωνσταντινίδης.

Συμμετέχοντες Φορείς/Χώρες: Ερευνητές και ερευνητικά κέντρα από όλη την Ελλάδα.

Σκοπός του προγράμματος: Μελέτη των πληθυσμών ενδιαφέροντος στους φορείς διαχείρισης.

Φορέας χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης.

Προϋπολογισμός: 3.477,75 € συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2015: Ολοκλήρωση αξιολόγησης των δεδομένων πεδίου.

Χαρτογράφηση Βλάστησης και Εκτίμηση Βιομάζας με Σύγχρονες Μεθόδους Τηλεπισκόπησης στο Πλαίσιο της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή και του Πρωτοκόλλου του Κιότο

Έναρξη – λήξη: 1/04/2012 – 30/09/2015.

Υπεύθυνος: Δρ Γ. Γήτας.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Γ. Σπύρογλου (ΙΔΕ-ΕΛΓΟ.), Κ. Ραδόγλου (Δ.Π.Θ), Δρ Δ. Ζιάνης (Δασαρχείο Νάουσας).

Συμμετέχοντες Φορείς: ΕΛΓΟ – ΔΗΜΗΤΡΑ (ΙΔΕ), Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ), ΤΕΙ Στερεάς Ελλάδας (π. ΤΕΙ Λαμίας).

Σκοπός του προγράμματος: Το Περιβάλλον και οι κλιματικές αλλαγές είναι από τα πλέον κρίσιμα προβλήματα της εποχής μας με άμεσες συνέπειες στη ζωή του πλανήτη. Υπάρχουν υποχρεώσεις για όλες τις Ευρωπαϊκές χώρες που επικύρωσαν το πρωτόκολλο του Κιότο και απορρέουν από την απόφαση του Ευρωπαϊκού κοινοβουλίου (280/2004/Ε.Κ.), άρα και για την Ελλάδα. Για την τήρηση των υποχρεώσεων αυτών απαιτούνται δεδομένα υψηλής ποιότητας για την απογραφή των ανθρωπογενών εκπομπών και απορροφήσεων αερίων του θερμοκηπίου σύμφωνα με το ΠτΚ για τους τομείς χρήσεων γης, αλλαγών χρήσεων γης και δασοπονίας. Δηλαδή απαιτούνται γεωγραφικά αναφερόμενες πληροφορίες για τις χρήσεις και τις αλλαγές χρήσης γης στην δασοπονία, και δεδομένα υπολογισμού της υπέρχειας βιομάζας στα δασικά οικοσυστήματα. Δυστυχώς, τα τελευταία χρόνια η χώρα μας εκτέθηκε διεθνώς εξαιτίας αναξιόπιστων στοιχείων που παρείχε σχετικά με το ΠτΚ, βασιζόμενη σε παρωχημένες τεχνικές και δεδομένα. Το παρόν λοιπόν πρόγραμμα θα διερευνήσει και θα προτείνει καινοτόμες μεθοδολογίες που θα μπορούν να εφαρμοσθούν επιχειρησιακά για την αξιόπιστη υλοποίηση των δεσμεύσεων της χώρας μας έναντι του πρωτοκόλλου του Κιότο, αλλά και για μια συστηματική αποτίμηση των αλλαγών της βιομάζας, η οποία αποτελεί βασικό παράγοντα μελέτης του φαινομένου του θερμοκηπίου. Το έργο δηλαδή θα επιχειρήσει να απαντήσει στις κρίσιμες ανάγκες της χώρας για αξιόπιστα, πλήρη, ολοκληρωμένα και επίκαιρα στοιχεία, αλλά και για φιλο-περιβαλλοντική, αειφόρο ανάπτυξη παντού.

Σκοπός του προτεινόμενου προγράμματος είναι η ανάπτυξη μιας μεθοδολογίας για την αναγνώριση και χαρτογράφηση της φυσικής και μόνιμης γεωργικής βλάστησης, το οποίο εξάλλου αποτελεί και βασική προϋπόθεση για το δεύτερο κύριο στόχο του προγράμματος που είναι η εκτίμηση της βιομάζας των δασικών και αγροτικών οικοσυστημάτων. Το τελευταίο αποτελεί απαραίτητο στοιχείο των μοντέλων εκτίμησης των εκπομπών και απορροφήσεων αερίων του θερμοκηπίου, με σκοπό την πλήρη κάλυψη των υποχρεώσεων της χώρας όπως απορρέουν από την Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την Αλλαγή του Κλίματος, το Πρωτόκολλο του Κιότο και την Ευρωπαϊκή νομοθεσία.

Πιο συγκεκριμένα, το έργο στοχεύει:

Να διερευνηθούν και αξιολογηθούν διαφορετικές μέθοδοι Τηλεπισκόπησης και Φωτογραμμετρίας σε ποικίλα τηλεπισκοπικά δεδομένα με στόχο τη χαρτογράφηση της φυσικής και γεωργικής βλάστησης και τον ακριβή υπολογισμό της βιομάζας. Τα αποτελέσματα θα δημοσιευθούν σε υψηλού κύρους διεθνή περιοδικά.

Να αξιολογηθούν συγκριτικά οι μέθοδοι, οι οποίες θα αναπτυχθούν και με βάση αυτήν την αξιολόγηση να γίνουν επιχειρησιακές προτάσεις τόσο για τη χαρτογράφηση της φυσικής και μόνιμης γεωργικής βλάστησης στο πλαίσιο των ιδιαιτεροτήτων που παρουσιάζουν αυτές στη χώρα μας (μεγάλη ποικιλία, έντονο ανάγλυφο, μικρή και διάσπαρτη ιδιοκτησία) όσο και για τη διεκπεραίωση των υποχρεώσεων της χώρας μας στο πλαίσιο του Πρωτοκόλλου του Κιότο.

Προσδοκώμενα Αποτελέσματα

Το έργο θα προάγει την έρευνα στη χαρτογράφηση της βλάστησης με μεθόδους τηλεπισκόπησης και φωτογραμμετρίας, ενώ η προστιθέμενη αξία θα βρίσκεται σε όλα τα επιμέρους αποτελέσματα της ερευνητικής προσπάθειας. Πιο συγκεκριμένα, το έργο θα συμβάλει ουσιαστικά και σημαντικά στην πρόοδο της έρευνας στα εξής σημεία:

Αξιολόγηση ευρέος φάσματος δεδομένων τηλεπισκόπησης και φωτογραμμετρίας για την καταλληλότητά τους στη χαρτογράφηση παραμέτρων βλάστησης και βιομάζας.

Ανάπτυξη εναλλακτικών και νέων μεθοδολογιών τηλεπισκόπησης και φωτογραμμετρίας στη χαρτογράφηση παραμέτρων βλάστησης και βιομάζας.

Εκτενής αξιολόγηση της καταλληλότητας των μεθοδολογιών που θα αναπτυχθούν για τις επιμέρους παραμέτρους βλάστησης και βιομάζας (π.χ. κάλυψη, πυκνότητα, ύψος).

Επιχειρησιακή αξιολόγηση μεθοδολογιών τηλεπισκόπησης και φωτογραμμετρίας στη χαρτογράφηση παραμέτρων βλάστησης και βιομάζας.

Ανάδειξη των δυνατοτήτων για μετάβαση από την παραδοσιακή αλλομετρική μέθοδο υπολογισμού παραμέτρων βλάστησης και βιομάζας σε σύγχρονες τηλεπισκοπικές και φωτογραμμετρικές μεθόδους.

Η διάδοση της προόδου η οποία θα επιτευχθεί, θα εξασφαλισθεί με τη δημοσίευση του ερευνητικού έργου σε υψηλού κύρους διεθνή επιστημονικά περιοδικά, αλλά και με τη επιχειρησιακή χρήση της μεθόδου από τους αρμόδιους οργανισμούς και εταιρείες του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, αφού ήδη στην πρόταση συμμετέχει ως ερευνητής αλλά και ως τελικός χρήστης το Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών.

Φορέας χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο – ΕΚΤ) και από εθνικούς πόρους μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) – Ερευνητικό Χρηματοδοτούμενο Έργο: ΘΑΛΗΣ. Επένδυση στην κοινωνία της γνώσης μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου.

Προϋπολογισμός: 599.466,25 €.

Εργασίες που εκτελέστηκαν το 2015: Ολοκληρώθηκε η στατιστική ανάλυση των δέντρων και η παραμετροποίηση της αλλομετρικής εξίσωσης της συνολικής υπέργειας βιομάζας από τη στηθαία διάμετρο για την πλατύφυλλο Δρυ. Πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις στο πανεπιστημιακό δάσος Ταξίαρχη προκειμένου να γίνει επαλήθευση συγκεκριμένων δεδομένων του διαχειριστικού σχεδίου αλλά και για τη λήψη των δεδομένων των ενδιάμεσων καρπώσεων της περασμένης 10ετίας ώστε να συνυπολογισθεί η βιομάζα που απομακρύνθηκε από τις διαχειριστικές επεμβάσεις. Ολοκληρώθηκε η συγγραφή σχετικής επιστημονικής εργασίας με τίτλο “Bayesian and classical models to predict aboveground biomass allometry” και υποβλήθηκε για δημοσίευση στο περιοδικό forest science όπου και έγινε αποδεκτή για δημοσίευση και θα είναι διαθέσιμη από το περιοδικό την Άνοιξη του 2016. Συνεχίσθηκαν και ολοκληρώθηκαν στο εργαστήριο οι αναλύσεις κορμού για τους 32 και 18 κορμούς πλατύφυλλης Δρυός και χαλεπίου Πεύκης αντίστοιχα. Παρουσιάστηκε σε συνέδριο με τίτλο “Earth Resources and Environmental Remote Sensing/GIS Applications” στην Τουλούζη, Γαλλία κοινή εργασία μεταξύ των ερευνητικών ομάδων του προγράμματος με τίτλο: “Aboveground forest biomass estimation combining information from optical and SAR remotely sensed imagery”. Τέλος στο πλαίσιο του προγράμματος εκπονήθηκε και παρουσιάστηκε μεταπτυχιακή διατριβή με θέμα σχέσεις σομφού και εγκάρδιου ξύλου με τη φυλλική επιφάνεια και το συνολικό βάρος του φυλλώματος για την πλατύφυλλη Δρυ.

Πλέγμα Αισθητήρων για τη Θωράκιση από Περιβαλλοντικούς Κινδύνους

Έναρξη – Λήξη: 01/01/2012 – 31/03/2015.

Υπεύθυνος: Επικ. Καθ. Ε. Χατζηευθυμιάδη.

Συμμετέχοντες φορείς/ Χώρες: Εθνικό και Καποδιστριακό Παν/μίο Αθηνών - Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας - Τμήμα Μηχανικών Η/Υ, Τηλεπικοινωνιών και Δικτύων, Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών (ΕΑΑ) - Ινστιτούτο Διαστημικών Εφαρμογών και Τηλεπισκόπησης.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Γ. Τσιουρλής, Δρ Π. Κωνσταντινίδης, συμμετοχή στην ομάδα έρευνας.

Σκοπός του προγράμματος: Το έργο σκοπεύει στο σχεδιασμό ενός πρωτότυπου συστήματος Πλέγματος Αισθητήρων (Sensor Web) για τη θωράκιση μιας περιστατικής περιοχής απέναντι σε περιβαλλοντικούς κινδύνους και την πιλοτική εφαρμογή του στην αντιμετώπιση πυρκαγιών. Η δραστηριότητα βασίζεται στη συνδυασμένη έρευνα στα πεδία των δικτύων αισθητήρων, της τηλεπισκόπησης και των γεωγραφικών συστημάτων πληροφοριών, της σύνταξης ροών δεδομένων, των χωρο-χρονικών μοντέλων πρόβλεψης επικινδυνότητας και των συστημάτων ελέγχου.

Φορέας χρηματοδότησης: Πρόγραμμα ΘΑΛΗΣ, Υπ. Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.

Εργασίες που εκτελέστηκαν το έτος 2015: Το πρόγραμμα έληξε. Προσδιορίστηκαν οι παράγοντες πυρο-επικινδυνότητας και οι συνιστώσες που επηρεάζουν τη διαμόρφωση των χαρτών επικινδυνότητας.

Αυτοχρηματοδοτούμενα ερευνητικά έργα

Αντιμετώπιση Δασοπονικών Προβλημάτων

Έναρξη – Λήξη: Συνεχές.

Υπεύθυνος του έργου: Δρ Θωμάς Παπαχρήστου.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Δ.Ν. Αβτζής, Δρ Ι. Σπανός, Δρ Κ. Σπανός, Δρ Σάββας Καζαντζίδης, κ. Γ. Χαλυβόπουλος.

Σκοπός του προγράμματος: Τα επιμέρους αντικείμενα του έργου είναι α) η παροχή υπηρεσιών στα πάσης φύσεως προβλήματα της δασικής πράξης και β) ο έλεγχος των ξύλινων μέσων συσκευασίας για τον επιβλαβή νηματώδη καραντίνας *Bursaphelenchus xylophilus*.

Φορέας χρηματοδότησης: ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ (ΙΔΕ), έσοδα από παροχή υπηρεσιών.

Προϋπολογισμός: 6.000,00 €.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2015:

α) Στο πλαίσιο της πρώτης δραστηριότητας πραγματοποιήθηκαν οι εξής εργασίες:

1. Παροχή στοιχείων μετεωρολογικών σταθμών. Το ΙΔΕ Θεσσαλονίκης έχει υπό την επίβλεψη και παρακολούθηση του ένα δίκτυο μετεωρολογικών σταθμών σε διαφορετικές περιοχές της Ελλάδας (π.χ. Χρυσοπηγή, Αρναία, Ξυλούπολη, Σκοτεινά Πιερίας κ.α.). Από τους σταθμούς αυτούς λαμβάνει μετεωρολογικά δεδομένα σε τακτά χρονικά διαστήματα τα οποία είναι και στη διάθεση των ενδιαφερομένων φορέων ή και ιδιωτών δωρεάν ή με αμοιβή (κ. Γ. Χαλυβόπουλος).
2. Έλεγχος φυτειών λεύκης και κοινής ακακίας που είναι ενταγμένες σε ευρωπαϊκά προγράμματα και ενισχύονται οικονομικά και παροχή οδηγιών (Δρ Ι. Σπανός).
3. Παροχή επιστημονικής τεχνογνωσίας/γνώματευσης και αξιολόγηση της παρούσας κατάστασης ιδιόκτητης φυτείας λεύκης (προσαρμογή & επιβίωση του είδους/προέλευσης/κλώνων, καταμέτρηση και αιτιολόγηση απωλειών). Βεβαίωση της αξιολόγησης και τελική έκθεση για την ιδιόκτητη φυτεία λεύκης (πρόγραμμα αναδάσωσης γεωργικών γαιών) στην περιοχή Γκιώνας Ξάνθης (Δήμος Δημοκρίτου) (Δρ Κ. Σπανός).
4. Παροχή επιστημονικής τεχνογνωσίας και αξιολόγηση της παρούσας κατάστασης που αφορούν τη σύνταξη Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης και Μελέτης Οικο-Ανάπτυξης & Bio-

οικονομίας (όπου θα συμπεριλαμβάνονται και φυτείες πλατύφυλλων ιθαγενών δασικών δέντρων & θάμνων - για πολλαπλές χρήσεις) στο πλαίσιο των έργων που υλοποιούνται σε ιδιωτικό δασόκτημα (Δαφνώντας - Β. Εύβοια) (Δρ Κ. Σπανός).

β) Στο πλαίσιο του δεύτερου αντικειμένου παροχής υπηρεσιών γίνεται βάση της υπ' αριθμ. 111915/2003 ΚΥΑ, που η χώρα μας έχει ενσωματώσει στη νομοθεσία της το Διεθνές Πρότυπο των Φυτοϋγειονομικών Μέτρων του Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας 'Guidelines for regulating wood packaging material in international trade Publication No 15 March 2002 FAO/ISPM 15'. Το Πρότυπο αυτό αποσκοπεί στον περιορισμό και εξάλειψη του κινδύνου διάδοσης παθογόνων καραντίνας με τα ξύλινα μέσα συσκευασίας. Για το σκοπό αυτό, οι βιομηχανίες κατασκευής ξύλινων μέσων συσκευασίας στέλνουν σε τακτικά χρονικά διαστήματα, με δικά τους έξοδα, δείγματα ξυλείας ή/και ξύλινων μέσων συσκευασίας στο Εργαστήριο Δασικής Εντομολογίας του ΙΔΕ. Τα δείγματα ελέγχονται για την ύπαρξη του βλαπτικού οργανισμού καραντίνας *Bursaphelenchus xylophilus* (Δρ Δ. Αβτζής).

Παρακολούθηση της οικολογικής κατάστασης υποβαθμισμένων μεσογειακών οικοσυστημάτων σε περιοχές της Ελλάδας

Έναρξη – Λήξη: 01/09/2013 – 31/12/2015.

Υπεύθυνος: Δρ Γ. Τσιουρλής.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Γ. Τσιουρλής, Δρ Π. Κωνσταντινίδης.

Σκοπός του προγράμματος: Σκοπός του προγράμματος είναι η συνέχιση της παρακολούθησης υποβαθμισμένων μεσογειακών οικοσυστημάτων που ερευνώνται ήδη στο πλαίσιο προηγούμενων ερευνητικών προγραμμάτων που ολοκληρώθηκαν. Οι εργασίες που προβλέπονται είναι η συλλογή, καταγραφή και ανάλυση στοιχείων υπαίθρου (όπως, τύπος οικοτόπου, φυτοληψίες, φυτοκάλυψη, πληθοκάλυψη, ύψος, κ.ά.) σε δειγματοληπτικές επιφάνειες σε επιλεγμένες περιοχές μελέτης για την περιγραφή, ανάλυση και εκτίμηση της οικολογικής κατάστασης των μεσογειακών οικοσυστημάτων και οικοτόπων (συνοικολογία, συνταξινόμηση, αντιπροσωπευτικότητα, βαθμός διατήρησης, επίπεδο βιοποικιλότητας, κίνδυνος πυρκαγιάς, ανθρωπογενείς επεμβάσεις, κ.ά.). Τα αποτελέσματα επιτρέπουν την παρακολούθηση της δυναμικής της υποβαθμιστικής πορείας σε περιοχές της Ελλάδας και τις επιπτώσεις της στην ποιοτική και ποσοτική κατάσταση των μεσογειακών οικοσυστημάτων και οικοτόπων.

Φορέας χρηματοδότησης: ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ (ΙΔΕ) υπόλοιπα ερευνητικών έργων.

Προϋπολογισμός: 4.717,86 €.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2015: Το πρόγραμμα έληξε. Καθορίστηκε και κατηγοριοποιήθηκε η υποβαθμιστική – ερημοποιητική πορεία και η δυναμική ανάκαμψης των μεσογειακών οικοσυστημάτων.

Παρακολούθηση δασικών φυτειών σε διαταραγμένα εδάφη και αξιολόγηση επιλεχθέντων ξυλωδών ειδών και διαχειριστικών πρακτικών

Έναρξη-Λήξη: 06/02/2015 – 6/02/2017.

Επιστημονικός υπεύθυνος: Δρ Θ. Παπαχρήστου

Ερευνητική ομάδα: Δρ Θ. Παπαχρήστου, Δρ Π. Πλατής, Δρ Ι. Σπανός, Δρ Θ. Σαμαρά (ΙΔΕ) και κ. Ε. Χαβαλές.

Ομάδα υποστήριξης: κ. Δ. Βογιατζής και Α. Μπατάκα.

Συμμετέχοντες Φορείς: ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ (ΙΔΕ).

Σκοπός και στόχοι του προγράμματος: Σκοπός του έργου είναι η παρακολούθηση των φυτειών που έχουν εγκατασταθεί στο πλαίσιο του έργου: *ΕΠΙΛΟΓΗ ΞΥΛΩΔΩΝ ΕΙΔΩΝ ΓΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΡΥΧΕΙΩΝ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑΣ ΤΗΣ «ΔΕΗ Α.Ε.» ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΜΠΕ* και των διαχειριστικών πρακτικών που εφαρμόζονται. Συγκεκριμένα, θα μετρηθούν για δύο επιπλέον έτη τα αυξητικά χαρακτηριστικά και η επιβίωση των ξυλωδών ειδών που φυτεύτηκαν για την περιβαλλοντική αποκατάσταση των ορυχείων για να αξιολογηθεί η ορθότητα της επιλογής τους.

Επίσης, θα γίνουν μετρήσεις στον ανώροφο και υπόροφο των φυτειών που διαχειρίστηκαν για δημιουργία δασολίβαδων. Οι μετρήσεις θα αφορούν στο ύψος και τη διάμετρο των δένδρων του ανωρόφου, καθώς και στην παραγωγή βοσκήσιμης ύλης.

Φορέας χρηματοδότησης: Διαθέσιμα υπόλοιπα από σχετικό έργο.

Προϋπολογισμός: Συνολικός: 4.469,81 €.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2015: Κατά το έτος 2015 έγιναν μετρήσεις των ποσοτικών (ύψος, διάμετρος) και ποιοτικών (επιβίωση, προσαρμοστικότητα, ζωτικότητα, κτλ.) χαρακτηριστικών των νεοφυτειών στην περιοχή μελέτης.

Μελέτη της ορνιθοπανίδας του αγροκτήματος του ΙΔΕ

Έναρξη- Λήξη : 01/01/2008 – σήμερα.

Υπεύθυνος : Δρ Σ. Καζαντζίδης

Σκοπός του προγράμματος: Καταγραφή της ποικιλίας των πτηνών που αναπαράγονται, διαχειμάζουν ή διέρχονται από το αγρόκτημα του ΙΔΕ, που βρίσκεται πλησίον των Βασιλικών Θεσσαλονίκης. Παρακολούθηση των μεταβολών του πληθυσμού τους καθώς και μελέτη της δομής του (ηλικία και φύλο). Η έρευνα πραγματοποιείται με σύλληψη πουλιών με ειδικά δίχτυα (συνολικά 9 mist nets) και παγίδες (μία crow trap). Όλα τα πουλιά δακτυλιώνονται με μεταλλικά δακτυλίδια.

Φορέας χρηματοδότησης: Σχετικά έργα.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2015: Η έρευνα για την ορνιθοπανίδα στο αγρόκτημα του ΙΔΕ συνεχίστηκε και κατά το έτος 2013. Συνολικά πραγματοποιήθηκαν 24 μαζικές συλλήψεις πουλιών κατά τις οποίες πιάστηκαν περίπου 400 πουλιά. Τουλάχιστον 50 διαφορετικά είδη καταγράφηκαν καθόλη τη διάρκεια του έτους. Ο μεγαλύτερος αριθμός ατόμων και ειδών καταγράφηκε κατά τη φθινοπωρινή μετανάστευση (Σεπτέμβριος – Οκτώβριος). Ο Θαμνοφυλλοσκόπος (*Phylloscopus trochilus*) είναι το πολυπληθέστερο είδος κατά την μετανάστευση ενώ από τα είδη που αναπαράγονται στο αγρόκτημα ο Καλόγερος (*Parus major*) έχει το μεγαλύτερο αριθμό ζευγαριών. Το χειμώνα καταγράφονται πολλοί Κότσυφες (*Turdus merula*) (Εικόνα 1) και Πυρροβασιλίσκοι (*Regulus ignicapilla*) (Εικόνα 2) ενώ την άνοιξη περνούν πολλοί Μαυροσκούφηδες (*Sylvia atricapilla*). Η ποικιλία της βλάστησης και η αφθονία τροφής φαίνεται ότι είναι οι κυριότεροι λόγοι για τη μεγάλη ποικιλία ειδών στο αγρόκτημα. Επίσης, το αγρόκτημα του ΙΔΕ κατά το 2015 τοποθετήθηκαν τουλάχιστον 12 τεχνητές φωλιές για στρουθιόμορφα είδη πουλιών. Η συντριπτική πλειονότητα των φωλιών χρησιμοποιήθηκε για φώλιασμα από Παπαδίτσες (*Parus major*).

Εικ. 1. Κότσυφας (*Turdus merula*).

Εικ. 2. Πυρροβασιλίσκος (*Regulus ignicapilla*).

Λειτουργία δικτύου Μετεωρολογικών Σταθμών

Έναρξη – Λήξη: Συνεχές.

Υπεύθυνος: κ. Γ. Χαλυβόπουλος.

Ερευνητική ομάδα: κ. Γ. Χαλυβόπουλος και Ε. Χαβαλές.

Φορέας χρηματοδότησης: Σχετικά έργα.

Σκοπός του προγράμματος: Σκοπός του προγράμματος είναι η συνέχιση της συλλογής μετεωρολογικών δεδομένων από το δίκτυο των δασικών μετεωρολογικών σταθμών που είναι εγκατεστημένοι στη Βόρεια Ελλάδα και η επέκταση του δικτύου.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2015: Συλλογή και επεξεργασία μετεωρολογικών στοιχείων, έκδοση αποτελεσμάτων και διανομή σε ερευνητές του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ και τη Δασική Υπηρεσία.

Επιστημονικές δράσεις (concerted actions, cost, κτλ.)

COST Action FP1103. *Fraxinus dieback in Europe: elaborating guidelines and strategies for sustainable management - FRAXBACK*

Έναρξη – Λήξη: 1/1/2011 – 1/5/2015.

Υπεύθυνοι: Δρ Κ. Σπανός, Δρ Γ. Σπύρογλου.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Κ. Σπανός (MC και WG), Δρ Γ. Σπύρογλου (MC και WG), κ. Δ. Γαϊτάνης (MSc) (WG).

Συμμετέχοντες Φορείς: ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ (ΙΔΕ), Ευρωπαϊκές και άλλες χώρες.

Σκοπός του προγράμματος: Ο βασικός σκοπός της δράσης είναι, μέσω ανταλλαγής και σύνθεσης της υπάρχουσας γνώσης, η ολοκληρωμένη κατανόηση και μελέτη του φαινομένου της νέκρωσης (ash dieback) του φράξου (*Fraxinus* spp.) και η έκδοση πρακτικών οδηγιών για την αειφορική διαχείριση του φράξου στην Ευρώπη. Πρόσφατα, σοβαρές νεκρώσεις του *Fraxinus* spp. παρατηρούνται στις περισσότερες Ευρωπαϊκές χώρες. Αυτές οφείλονται στην αναδυόμενη ασθένεια, η οποία προξενεί μαζική θνησιμότητα δέντρων, απειλώντας την ύπαρξη του φράξου και ιδιαίτερα του είδους *Fraxinus excelsior* σε όλη την Ευρώπη. Η προσβολή οφείλεται στο *Hymenoscyphus pseudoalbidus*, ένα ξένο και επιθετικό μύκητα, η προέλευση του οποίου παραμένει άγνωστη.

Η δράση περιλαμβάνει τις παρακάτω θεματικές ενότητες/καθήκοντα (Tasks):

Task 1: Origin and genetic diversity of *H. pseudoalbidus* (Προέλευση και γενετική ποικιλότητα του *H. pseudoalbidus*), Task 2: Disease biology and ecology (Βιολογία και οικολογία της ασθένειας), Task 3: Disease distribution and severity (Εξάπλωση και επικινδυνότητα της ασθένειας), Task 4: Host resistance (Ανθεκτικότητα του ξενιστή), Task 5: Options for silviculture (Επιλογές για δασοκομία), Task 6: Knowledge gaps and research needs (Κενά γνώσης και ερευνητικές ανάγκες), Task 7: Dissemination of results (Διάδοση των αποτελεσμάτων)

Επιμέρους στόχοι - Ομάδες Εργασίας (Working Groups - WGs):

- Pathogen (Παθογόνο) (WG1),
- Host (Ξενιστής) (WG2),
- Silviculture (Δασοκομία) (WG3),
- Dissemination and knowledge gaps (Διάδοση των αποτελεσμάτων και επέκταση της γνώσης) (WG4).

Φορέας χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Ένωση

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2014:

- Απρίλιος 25, 2012/Βρυξέλλες (Βέλγιο): Έναρξη των εργασιών - Πρώτη συνάντηση των μελών της Διαχειριστικής Επιτροπής και οργάνωση των ομάδων εργασίας (WG1, WG2, WG3, WG4). Παρουσίαση του θέματος ανά χώρα (ανασκόπηση) – Δρ Κ. Σπανός.
- Άλλες συναντήσεις: Νοέμβριος 13-14, 2012 - Vilnius (Λιθουανία), Μάιος 7-8, 2013 - Dublin (Ιρλανδία), Σεπτέμβριος 4-6, 2013 - Malmö (Σουηδία). Στις συναντήσεις αυτές έγιναν σχετικές παρουσιάσεις και εκθέσεις (report) για θέματα που αφορούν την κατάσταση των δασών φράξου στην Ελλάδα (βοτανική ταξινόμηση, εξάπλωση, ποικιλότητα, δασοκομία και διαχείριση, εγγενής και αγενής αναπαραγωγή, προβλήματα και υγεία) – Δρ Κ. Σπανός, Δρ Γ. Σπύρογλου, & κ. Δ. Γαϊτάνης.

- Συνάντηση (MC & WGs): Απρίλιος 9-11/2014 - Πράγα (Τσεχία): συμμετοχή & προφορική παρουσίαση - Δρ Κ. Σπανός.
- Οι δραστηριότητες και οι συναντήσεις της Δράσης συνεχίζονται.

COST Action FP1201. Forest land ownership changes in Europe: Significance for management and policy (FACESMAP)

Έναρξη- Λήξη: 1/11/2012-31/12/2016.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Ι. Σπανός (MC και WG), Δρ Ι. Μελιάδης (MC και WG), Δρ. Π. Πλατής (MC και WG), Δρ Θ. Σαμαρά (WG).

Συμμετέχοντες φορείς: Στη δράση συμμετέχουν 28 Ευρωπαϊκές χώρες. Από την Ελλάδα δύο φορείς: ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ (ΙΔΕ) και ΑΠΘ (Σχολή Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος).

Σκοπός του προγράμματος: Το θέμα της Ευρωπαϊκής αυτής δράσης είναι ιδιαίτερα σημαντικό για την χώρα μας, διότι τα δάση και οι δασικές εκτάσεις καθημερινά υποβαθμίζονται και ελαττώνονται, με συνέπεια η Πολιτεία να μην μπορεί να προστατεύσει και να αξιοποιήσει τον δασικό πλούτο. Η υποβάθμιση και κακή διαχείριση των δασών και οι αλλαγές χρήσεων γης οφείλονται στην μη ύπαρξη δασολογίου και κτηματολογίου, με αποτέλεσμα τα δάση και οι δασικές εκτάσεις να κινδυνεύουν από δασικές πυρκαγιές, υπερβόσκηση, εκχερσώσεις, και άλλες αιτίες. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να μην γίνεται σωστή διαχείριση και αξιοποίηση των δημόσιων και ιδιωτικών εκτάσεων, οι χρήσεις γης (δασική, αγροτική, οικιστική, κ.α.) να εμπλέκονται, και να μη δυνάμεθα να ασκήσουμε βιώσιμη και αειφόρο ανάπτυξη των δασών. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι τρεις ομάδες εργασίας: WG1 (Forest ownership types and motives), WG2 (New forest management approaches) και WG3 (Forest owner related policies). Οι ομάδες εργασίας, θα προσπαθήσουν με κοινή μεθοδολογία να επιλύσουν Ευρωπαϊκά προβλήματα διαχείρισης και πολιτικής της αλλαγής χρήσεων των δημόσιων και ιδιωτικών δασών, λαμβάνοντας υπόψη τις μορφές και τους τύπους ιδιοκτησίας των δασών και εφαρμόζοντας νέες προσεγγίσεις διαχείρισης των χρήσεων γης, δίδοντας ιδιαίτερη έμφαση στην προστασία και ανόρθωση των δασών και δασικών εκτάσεων.

Φορέας Χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Ένωση.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2015: Η τέταρτη συνάντηση της Διαχειριστική Επιτροπής (MC) και όλων των ομάδων εργασίας πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο (8-10) στη Κροατία (Zagreb). Η πέμπτη συνάντηση της Διαχειριστική Επιτροπής (MC) και όλων των ομάδων εργασίας πραγματοποιήθηκε το Νοέμβριο (4-6) στην Πολωνία (Κρακόν). Ολοκληρώθηκε η Τελική Ελληνική έκθεση (country report).

COST Action FP 1207. Orchestrating Forest-Related Policy Analysis In Europe (ORCHESTRA)

Έναρξη – Λήξη: 1/1/2012 – 1/1/2016.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Κ. Σπανός (MC και WG) και κ. Δ. Γαϊτάνης (MSc) (WG).

Συμμετέχοντες Φορείς: ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ (ΙΔΕ), Ορνιθολογική Εταιρεία, Ευρωπαϊκές και άλλες χώρες.

Σκοπός του προγράμματος: Κατά την άσκηση της δασικής πολιτικής, οι ασκούντες την πολιτική και κυβερνώντες θα πρέπει να προβλέπουν τις οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Για τον συντονισμό και οργάνωση της ανάπτυξης και εφαρμογής στόχων και μέτρων (σε διάφορα επίπεδα και τομείς) που σχετίζονται με τη δασική πολιτική, νέα μέσα δασικής πολιτικής θα πρέπει να αναπτυχθούν. Με βάση την πρόσφατη πρόοδο στη δασοπονία, κοινωνιολογία, πολιτικές επιστήμες, οικονομική, και ανάπτυξη μοντέλων αυτή η δράση COST έχει σαν σκοπό: i) να αναλύσει πως οι διαφορετικοί στόχοι που σχετίζονται με τη δασική πολιτική έχουν και πως θα μπορούσαν να εφαρμοσθούν σε διεθνές, ευρωπαϊκό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο; ii) να προωθήσει τη χρήση των μοντέλων για την ολοκληρωμένη πολιτική ανάλυση; iii) να αναπτύξει νέες μεθοδολογίες και νέες

σχετικές πρακτικές για την ολοκλήρωση της μοντελοποίησης και πολιτικής ανάλυσης. Το πλαίσιο του COST θα διευκολύνει την πολυεθνική συνεργασία πολλών επιστημόνων όπως δασολόγων, κοινωνιολόγων, οικονομολόγων και άλλων καθώς επίσης και την ενεργό συνεργασία με τους ασκούντες την πολιτική. Ειδικά στα πλαίσια του Europe 2020, post-2013 Rural Development Policy και άλλες σχετικές πολιτικές, η Δράση θα υποστηρίξει τη συνοχή των πολιτικών στόχων και την αποτελεσματικότητα των μέτρων πολιτικής. Η νέα γνώση μπορεί να χρησιμοποιηθεί από την Ευρωπαϊκή πολιτική και τους διοικούντες για να προσαρμόσουν τις πολιτικές που σχετίζονται με τα δάση και την εφαρμογή αυτών στις απαιτήσεις της πολυ-επίπεδης και πολυ-θεματικής κυβερνητικής. Επί μέρους στόχοι: 1) ανάλυση για το πώς οι διαφορετικοί στόχοι που σχετίζονται με τη δασική πολιτική έχουν και θα μπορούσαν να εφαρμοσθούν σε πολυ-εθνικό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, 2) προώθηση της χρήσης των μοντέλων για ολοκληρωμένη πολιτική ανάλυση; 3) σχεδιασμός νέων μεθοδολογιών και οδηγιών για το συντονισμό της ανάπτυξης μοντέλων και πολιτικής ανάλυσης.

Η δομή του όλου σχεδίου εργασίας:

WG1: Forest-related policy targets and measures (Στόχοι και μέτρα που σχετίζονται με τη δασική πολιτική),

WG2: Forestry modelling for integrated policy analysis (Μοντέλα Δασοπονίας για ολοκληρωμένη πολιτική ανάλυση),

WG3: Orchestration of forest-related modelling and policy analysis (Οργάνωση και συντονισμός της ανάλυσης των μοντέλων δασοπονίας και δασικής πολιτικής).

Φορέας χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Ένωση

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2014:

- Ιούνιος 16-17, 2013 – Φινλανδία (Joensuu): Δεύτερη συνάντηση των μελών της Διαχειριστικής Επιτροπής και οργάνωση των ομάδων εργασίας (WG1, WG2, WG3). Παρουσίαση του θέματος ανά χώρα (ανασκόπηση) – Δρ Α. Σκούτερη, Δρ Κ. Σπανός, Δρ Π. Κουρακλή, Δρ Ε. Δασκαλάκου, Δρ Π. Πετράκης.
- Νοέμβριος 12-13, 2013 – Τσεχία (Πράγα). Συνάντηση των μελών της ομάδας εργασίας - WG1. Παρουσίαση σχετικού θέματος (ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΑΣΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ) ανά χώρα (ανασκόπηση) – Δρ Α. Σκούτερη, Δρ Κ. Σπανός, Δρ Π. Κουρακλή, Δρ Ε. Δασκαλάκου, Δρ Π. Πετράκης.
- Σεπτέμβριος 19-21, 2014 – Βρυξέλλες (Βέλγιο). Συνάντηση (MC & WGs): συμμετοχή & γραπτή παρουσίαση (Forest Policy Issues and Forest Policy Gaps - WG1) - Δρ Κ. Σπανός.
- Οι δραστηριότητες και οι συναντήσεις της Δράσης συνεχίζονται.

COST Action FP1401. A global network of nurseries as early warning system against alien tree pests – Global Warning

Έναρξη- Λήξη: 1/12/2014-30/11/2018.

Υπεύθυνος: Δρ Δ.Ν. Αβτζής.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Δ.Ν. Αβτζής, Δρ Κ. Σπανός.

Συμμετέχοντες φορείς: ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ (ΙΔΕ), Ευρωπαϊκές και άλλες χώρες.

Σκοπός του προγράμματος: Ο κύριος στόχος αυτής της Δράσης είναι η μελέτη δημιουργίας φυτωρίων με στόχο τη μελέτη της επίδρασης που έχουν τα εξωτικά (alien) είδη σε ενδημικά είδη της χλωρίδας.

Φορέας χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Ένωση.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2015: Μετά τον καθορισμό των ομάδων εργασίας, ήδη ξεκίνησε η προεργασία σύνταξης ενός εγχειριδίου στο οποίο θα περιγράφονται τα συμπτώματα προσβολής διαφορετικών εντόμων και μυκήτων.

COST Action FP1406. Pine pitch canker - strategies for management of *Gibberella circinata* in greenhouses and forests (PINESTRENGTH)

Έναρξη- Λήξη: 2015 - 2018.

Υπεύθυνοι (MC): Δρ Κ. Σπανός, Δρ Ι. Ραυτογιάννης

Ερευνητική ομάδα: Δρ Κ. Σπανός (MC και WGs), Δρ Ι. Ραυτογιάννης (MC και WGs), Δρ Α. Ζαμπούνης (WGs), Δρ Π. Πετράκης (WGs), Δ. Γαϊτάνης (MSc) (WGs), Δρ Π. Τσόπελας (MC substitute & WGs), Δρ Α. Καββαδίας (MC substitute & WGs).

Συμμετέχοντες φορείς: ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ (ΙΔΕ), Ευρωπαϊκές και άλλες χώρες.

Σκοπός του προγράμματος: Ο μύκητας *Gibberella circinata* (*Fusarium circinatum*) είναι ένα πολύ επιθετικό παθογόνο, προσβάλλει και καταστρέφει είδη πεύκης, προξενεί τήξη (damping-off) στα φυτώρια και έλκος (pitch canker) στα δασικά δέντρα. Πρώτα ανακαλύφθηκε στη Β. Αμερική, και από τότε το παθογόνο έχει εξαπλωθεί στην Κεντρική και Νότια Αμερική, Νότια Αφρική, Ασία και πρόσφατα στην Ευρώπη. Το *G. circinata* σήμερα θεωρείται το πιο σημαντικό παθογόνο που επηρεάζει φυτάρια και ώριμα δέντρα πεύκης σε πολλές χώρες του κόσμου. Φαινομενικά υγιή φυτάρια μπορεί να φυτευτούν στο ύπαιθρο, και να προξενήσουν σημαντικές απώλειες στα δάση. Ωστόσο, ελάχιστη έρευνα πάνω στο *G. circinata* υπάρχει σήμερα στην Ευρώπη και λίγες πληροφορίες είναι διαθέσιμες γενικά για την έκταση/εύρος του ξενιστή στην Ευρώπη, την εξάπλωση/επέκταση του παθογόνου και τον έλεγχο της ασθένειας. Ο κύριος σκοπός αυτής της Δράσης είναι η δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού δικτύου με σκοπό να αυξηθούν οι γνώσεις για τη βιολογία, οικολογία και τους τρόπους διασποράς του *G. Circinata*, να εξετασθεί η δυνατότητα ανάπτυξης αποτελεσματικής και περιβαλλοντικά φιλικής πρόληψης: καθώς και οι στρατηγικές μετριασμού των επιπτώσεων και να δοθούν τα αποτελέσματα της Δράσης στους διοικούντες και τους ασκούντες πολιτική. Στο τέλος, μια πολύ-λειτουργική προσέγγιση θα γίνει, που θα συμπεριλαμβάνει ερευνητές, δασο-διαχειριστές και τους ασκούντες πολιτική από αρχικά 27 χώρες που εστιάζονται στο κοινό πρόβλημα του έλκους (ασθένειας), κάνοντας το PINESTRENGTH υψηλά καινοτόμο.

Η όλη Δράση θα οργανωθεί σε έξη (6) ομάδες εργασίας (WGs), από τις οποίες η κάθε μια θα επικεντρωθεί σε ειδικά καθήκοντα (tasks). WG1 - Η διάγνωση θα κατευθύνει τα επιμέρους καθήκοντα 1 και 2 με σκοπό το συντονισμό μια κοινής μεθοδολογίας για την παρακολούθηση της παρουσίας του *G. Circinata* στην Ευρώπη, ώστε εργαστήρια αναφοράς και κατ' εντολή διαγνωστικά εργαστήρια θα έχουν τα εργαλεία να πραγματοποιήσουν ταχεία και ευαίσθητη ανίχνευση του παθογόνου στις διαδρομές της μετακίνησής του. WG2: Οι αλληλεπιδράσεις με άλλες δασικά επιβλαβή έντομα και παθογόνα θα κατευθύνουν τα επιμέρους καθήκοντα 3 και 4, παραβάλλοντας πληροφορίες που έχουν σχέση με πιθανές συνεργικές επιδράσεις με άλλα παθογόνα και επιβλαβή έντομα και ο ρόλος των δεύτερων σαν πιθανοί μεταφορείς του *G. Circinata*. WG3 – Ο τρόπος εξάπλωσης της ασθένειας θα κατευθύνει τα επιμέρους καθήκοντα 5 και 6, με σκοπό να ρίξει φως στους παράγοντες που ερμηνεύουν την επιδημιολογία και εξάπλωση του έλκους (Pitch Canker) των πεύκων, συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών συνθηκών που ευνοούν εξάρσεις προσβολής από τη στιγμή της εγκατάστασης και τους πιθανούς τρόπους που ευνοούν τη διασπορά προς τις ελεύθερες από την ασθένεια περιοχές. WG4: Η ανάλυση του ρίσκου της προσβολής (ασθένειας) θα κατευθύνει τα επιμέρους καθήκοντα 7 και 8, αξιολογώντας το παρόν και πιθανό Ευρωπαϊκό ρίσκο για *G. Circinata* με βάση τα μελλοντικά σενάρια κλιματικής αλλαγής. Επί πλέον, η αξιολόγηση αυτή της ασθένειας θα δώσει εκτιμήσεις των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων του έλκους. WG5: Η διαχείριση του έλκους (pitch canker) των πεύκων θα κατευθύνει τα επιμέρους καθήκοντα 9 και 10, συνθέτοντας πληροφορίες που έχουν σχέση με την ανθεκτικότητα του ξενιστή και τη χρήση μεθόδων βιολογικού ελέγχου σαν εναλλακτικές των χημικών χειρισμών. WG6: Ο Συντονισμός, η αναγνώριση ερευνητικών κενών και η διάδοση θα κατευθύνουν τα επιμέρους καθήκοντα 11, 12 και 13, θα συντονίσουν τα WGs 1-5 και θα συλλέξουν τα αποτελέσματα. Επίσης, θα αναγνωρίσουν τα κενά γνώσης και ενεργώντας σαν μια πλατφόρμα θα δώσουν προτεραιότητα σε περιοχές έρευνας και θα σχεδιάσουν νέα προγράμματα. Επιπρόσθετα, σκοπεύουν να παρέχουν έγκαιρη διάδοση των πληροφοριών από το PINESTRENGTH, με έμφαση στους διοικούντες και σε άλλα ακροατήρια πέρα από τους συμμετέχοντες στο COST.

Φορέας χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Ένωση.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2015: Εναρκτήρια συνάντηση εργασίας στις Βρυξέλλες – Βέλγιο (Ιανουάριος, 2015). Στο πλαίσιο αυτής της συνάντησης ορίστηκαν οι στόχοι του προγράμματος και ξεκίνησε η διαδικασία δημιουργίας των ομάδων εργασίας. Από το ΙΔΕ συμμετείχε ο Δρ Κων/νος Σπανός
Νοέμβριος 2015 - Santander (Ισπανία). Συνάντηση (MC & WGs): συμμετοχή - Δρ Κ. Σπανός.
Οι δραστηριότητες και οι συναντήσεις της Δράσης συνεχίζονται.

Νέες ερευνητικές προτάσεις

Τίτλος πρότασης: Χρήση μη επανδρωμένου σκάφους για την τρισδιάστατη αποτύπωση δασών και δασικών εκτάσεων.

Υπεύθυνος: Δρ Ι. Μελιάδης.

Συμμετέχοντες Φορείς: ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ (ΙΔΕ), Δασαρχείο Αριδαίας και Δασαρχείο Θεσσαλονίκης.

Φορέας χρηματοδότησης: ΥΠΕΚΑ.

Τίτλος πρότασης: Development and demonstration of management plans against the climatic change enhanced invasive mosquitoes in S. Europe – LIFE12 ENV/GR/000466

Υπεύθυνος: Δρ Δ. Αβτζής

Συμμετέχοντες Φορείς: ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ (ΙΔΕ) και Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Κέντρο.

Φορέας χρηματοδότησης: ΕΕ.

Τίτλος πρότασης: Πρόγραμμα Καταγραφής, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης της Κατάστασης Διατήρησης Τύπων Οικοτόπων και Ειδών Κοινοτικού Ενδιαφέροντος.

Υπεύθυνοι: Δρ Π. Κωνσταντινίδης, Δρ Π. Πλατής, Δρ Γ. Τσιουρλής.

Συμμετέχοντες Φορείς: ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ (ΙΔΕ) και Καρτέρης Απόστολος και Καρτέρης Μαρίνος Ο.Ε.

Φορέας χρηματοδότησης: Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Πρεσπών.

Τίτλος πρότασης: Ανάθεση Υπηρεσιών Παρακολούθησης Ελέγχου Ποιότητας και Τεκμηρίωσης Χωρικών Δεδομένων Μεγάλης Κλίμακας (1:5000) για τις Χερσαίες Προστατευόμενες Περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 (κωδικός NATURA N2)

Υπεύθυνοι: Δρ Π. Κωνσταντινίδης, Δρ Ι. Μελιάδης, Δρ Π. Πλατής, Δρ Γ. Τσιουρλής.

Συμμετέχοντες Φορείς: ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ (ΙΔΕ) και «ΥΛΩΡΙΚΗ Ε.Ε.» - «ΓΟΥΝΑΡΗΣ Ν. – ΚΟΝΤΟΣ Κ. Ο.Ε.» με Διακριτικό Τίτλο «ΤΕΧΝΟΟΜΟΙΟΣΤΑΣΗ Ο.Ε.» - «ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ».

Φορέας χρηματοδότησης: ΕΚΧΑ Α.Ε.

B. Δημοσιεύσεις - Ανακοινώσεις

Δημοσιεύσεις σε Διεθνή Περιοδικά μετά από κρίση

ALOUPI, M., KAZANTZIDIS, S., AKRIOTIS, T., BANTIKOU, E. and HATZIDAKI, V.O., **2015**. Lesser White-fronted *Anser erythropus* and Greater White-fronted (*A. albifrons*) Geese wintering in Greek wetlands are not threatened by Pb through shot ingestion. *Science of the Total Environment*, 527-528: 279-286.

AVTZIS, D.N., PAPACHRISTOS, D.P. and MICHAELAKIS, A., **2015**. Pine processionary moths in Greece refined: introduction and population structure of *Thaumetopoea pityocampa* mtDNA ENA clade in Attica, Greece. *Journal of Pest Science* 10/2015, DOI:10.1007/s10340-015-0701-z.

KAZANTZIDIS, S., PANAGIOTOPOULOU, M., CHRISTIDIS, A., PATETSINI, E. and DONTI, S., **2015**. Wintering population and diet of Great Cormorant *Phalacrocorax carbo sinensis* at the Eastern Macedonia and Thrace National Park, Greece. *Cormorant Research Group Bulletin* 8: 39-41.

KORSCH, K., BATAKA, A., KODONA, M., SIOULAS, S., TSIKIRIS, R., MICHAELAKIS, A. and AVTZIS, D.N., **2015**. Genetic diversity of *Thaumetopoea pityocampa* in Greece: the role of Quaternary changes in Aegean Sea. *Open Life Science*, 10: 372-378.

LACKOVIC, N., BERTHEAU, C., STAUFFER, C., PERNEK, M. and AVTZIS, D.N., **2015**. Genetic split between coastal and continental populations of gypsy moth separated by Dinaric Alps. *Journal of Applied Entomology*, DOI:10.1111/jen

RAFTOYANNIS, I. and SPANOS, I., **2015**. Regeneration of *Abies cephalonica* Loudon after a large fire in central Greece. *South-East European Forestry*, Vol 6 (1), p. 1-6.

TSIOURLIS, G., KONSTANTINIDIS, P. and XOFIS, P., **2015**. Syntaxonomy and synecology of *Juniperus phoenicea* L. shrublands in Greece. *Journal of Environmental Protection and Ecology* (in press).

Δημοσιεύσεις σε Συλλογικούς Τόμους / Βιβλία

ΧΑΝΔΡΙΝΟΣ, Γ., KAZANTZIDIS, S., ΑΛΙΒΙΖΑΤΟΣ, Χ., ΑΚΡΙΩΤΗΣ, Τ. και ΠΟΡΤΟΛΟΥ Δ., **2015**. Μεσοχειμωνιάτικες καταμετρήσεις υδρόβιων πουλιών στην Ελλάδα 1968-2006. Ανάλυση των πληθυσμών των χηνόμορφων (*Anseriformes*) και της Φαλαρίδας (*Fulica atra*). Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία – Ελληνικό Κέντρο Δακτυλίωσης Πουλιών. Αθήνα, σελ. 255, ISBN: 978-960-6861-31-4.

Δημοσιεύσεις σε Εθνικά περιοδικά χωρίς κρίση

ΑΒΤΖΗΣ, Δ.Ν., **2015**. Η πευκοκάμπια στο χρόνο. ΕΛΓΟ - 'ΔΗΜΗΤΡΑ', Περιοδικό 'ΔΗΜΗΤΡΑ'/Τεύχος 6, σελ. 12-13.

KAZANTZIDIS, S. και ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ, Ι., **2015**. Ο αγώνας για την προστασία του πιο σπάνιου υδρόβιου πουλιού στην Ευρώπη, της Νανόχηνας. ΔΗΜΗΤΡΑ (περιοδική έκδοση του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ), 6: 4-7.

ΤΖΙΡΟΣ, Γ.Θ., ΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ, Ζ., ΤΟΠΑΛΙΔΟΥ, Ε., ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ, Β., ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ, Σ., ΑΒΤΖΗΣ, Δ.Ν., **2015**. Τα αποτελέσματα της βιολογικής καταπολέμησης του έλκου της καστανιάς. ΕΛΓΟ - 'ΔΗΜΗΤΡΑ', Περιοδικό 'ΔΗΜΗΤΡΑ'/Τεύχος 7, σελ. 12-13.

Δημοσιευμένη περίληψη τους σε Πρακτικά Διεθνών Συνεδρίων

AVTZIS, D.N., LAKATOS, F., GALLEGRO, D., PERNEK, M., STAUFFER, C. and FACCOLI, M., **2015**. Preliminary phylogeography and population dynamics of the European pine bark beetle *Ips sexdentatus*. Proceedings of IUFRO 7.03.10 Methodology of forest insect and disease survey in central Europe "Fluctuation of insects and diseases", p. 51.

GALLIS, C., CSOKA, L., KOUTSIANITIS, D., GIAGLI, K., HALASZ, K., TSALAGAS, D., AND KOLONICS, O., **2015**. The potential of bicomponent nanocrystal lignocellulose thin films preparation from agricultural and forest residues. Proceedings of the 12th International Conference on Nanosciences and Nanotechnologies, 7-10 July, Thessaloniki, Greece, p.180.

MANIKAS, N., SPANOS, T., **CHRISTOPOULOS, V.**, ZAIMES, G.N. and **AVTZIS, D.N.**, **2015**. Odonata as indicators of stream water quality: a case study in the basin of Sperhios river. Proceedings of Frontiers in environmental and water management, p. 50.

SYROPOULOS, D., **IAKOVGLOU, V.**, PETSPOULOS, D., **AVTZIS, D.N.** and ZAIMES, G.N., **2015**. Effects of geofluvial features on ground dwelling insects assemblages at two tributary watersheds of Nestes river in Greece. Proceedings of Frontiers in environmental and water management, p. 57.

FARSAKOGLU, A-M., TZISIOU, A., **BATAKA, A.**, SOULIOTI, N., ARAVANOPOULOS, F. and **AVTZIS, D.N.**, **2015**. Lack of genetic differentiation among populations of *Corythucha ciliate* (Hemiptera, Tingidae) on Epirus (western Greece). Proceedings of Frontiers in environmental and water management, p. 90.

DIAMANDIS, S., TOPALIDOU, E., **CHRISTOPOULOS, V.**, **AVTZIS, D.**, STARA, K. and HALEY, J., **2015**. Effects of religion on species and populations of fungi: the case of sacred forests of NW Greece. Proceedings of XVIIth Congress of European Mycologists.

AVTZIS, D.N., LAKATOS, F., GALLEGRO, D., PERNEK, M., STAUFFER, C. and FACCOLI, M., **2015**. Preliminary phylogeography and population dynamics of the European pine bark beetle *Ips sexdentatus*. Proceedings of IUFRO 7.03.05 & 7.03.12 Joint Meeting. A global perspective on the ecology and management of bark and wood boring insects. Bariloche, Patagonia, Argentina, p. 51.

Δημοσιεύσεις σε πρακτικά Εθνικών Συνεδρίων

ΑΒΤΖΗΣ, Δ.Ν., MATOSEVIC, D., ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ, Δ.Π., ΜΙΧΑΗΛΑΚΗΣ, Α.Ν. και ΑΝΤΩΝΑΤΟΣ, Σ., **2015**. *Dryocosmus kuriphilus* Yasumatsu (Hymenoptera: Cynipidae): a new pest of chestnut trees in Greece. 17^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΔΑΣΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ. 'Η συμβολή της Σύγχρονης Δασοπονίας και των Προστατευόμενων Περιοχών στη Βιώσιμη Ανάπτυξη'. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΑΣΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ. 4-7 Οκτωβρίου 2015, Αργοστόλι Κεφαλονιάς, σελ. 104-112.
<http://www.forestry.gr/userfiles/files/praktika%20telika.pdf>

ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ, Ν. ΧΑΣΙΛΙΔΗΣ Π., και ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ Σ., **2015**. Δασική πολιτική - προκλήσεις της Ελληνικής Δασοπονίας και Ευρωπαϊκό πλαίσιο. 17^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΔΑΣΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ. 'Η συμβολή της Σύγχρονης Δασοπονίας και των Προστατευόμενων Περιοχών στη Βιώσιμη Ανάπτυξη'. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΑΣΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ. 4-7 Οκτωβρίου 2015, Αργοστόλι Κεφαλονιάς, σελ. 1193-1203.
<http://www.forestry.gr/userfiles/files/praktika%20telika.pdf>

ΚΑΡΑΜΑΝΩΛΗ, Α., ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ, Α. και ΣΕΪΛΟΠΟΥΛΟΣ, Δ., 2015. Εκτίμηση της γονιμότητας και παραγωγικότητας αναδασώσεων *Pinus maritima* Mill. Στην κεντρική και βορειοανατολική Χαλκιδική. 17^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΔΑΣΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ. 'Η συμβολή της Σύγχρονης Δασοπονίας και των Προστατευόμενων Περιοχών στη Βιώσιμη Ανάπτυξη'. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΑΣΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ. 4-7 Οκτωβρίου 2015, Αργοστόλι Κεφαλονιάς, σελ. 95-103.

<http://www.forestry.gr/userfiles/files/praktika%20telika.pdf>

ΛΑΤΤΑΣ, Π., ΤΣΑΚΩΝΑ, Α., ΧΑΣΙΛΙΔΗΣ Π. και ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ, Ν., 2015. Ρείκι (*Erica arborea* L.): Το Ιδανικότερο Δασικό Είδος για την Κατασκευή Καπνοσυρίγγων. 17^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΔΑΣΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ. 'Η συμβολή της Σύγχρονης Δασοπονίας και των Προστατευόμενων Περιοχών στη Βιώσιμη Ανάπτυξη'. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΑΣΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ. 4-7 Οκτωβρίου 2015, Αργοστόλι Κεφαλονιάς, σελ. 1217-1224. <http://www.forestry.gr/userfiles/files/praktika%20telika.pdf>

ΠΑΠΑΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ, Κ. και ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ, Ν. 2015. Διερεύνηση των Απόψεων των Ενδιαφερόμενων Μερών για τη Δημιουργία ΣΟΦ.Ο. Φορμών στην Ελλάδα. 17^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΔΑΣΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ. 'Η συμβολή της Σύγχρονης Δασοπονίας και των Προστατευόμενων Περιοχών στη Βιώσιμη Ανάπτυξη'. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΑΣΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ. 4-7 Οκτωβρίου 2015, Αργοστόλι Κεφαλονιάς, σελ. 722-733. <http://www.forestry.gr/userfiles/files/praktika%20telika.pdf>

ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ, Θ., 2015. Καινοτόμα έργα ΑγροΕΤΑΚ που υλοποιούνται στο Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών. 17^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΔΑΣΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ. 'Η συμβολή της Σύγχρονης Δασοπονίας και των Προστατευόμενων Περιοχών στη Βιώσιμη Ανάπτυξη'. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΑΣΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ. 4-7 Οκτωβρίου 2015, Αργοστόλι Κεφαλονιάς, σελ. 763-771.

<http://www.forestry.gr/userfiles/files/praktika%20telika.pdf>

ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ, Σ., ΠΕΤΣΟΠΟΥΛΟΣ, Δ., ΒΟΡΔΟΓΛΟΥ, Μ., ΑΒΡΑΜΙΔΟΥ, Ε., ΜΑΛΛΙΑΡΟΥ, Ε., ΓΑΝΟΠΟΥΛΟΣ, Ι., ΜΙΤΣΗ, Δ., ΜΠΑΤΑΚΑ, Α., ΑΒΤΖΗΣ, Δ.Ν. ΚΑΙ ΑΡΑΒΑΝΟΠΟΥΛΟΣ, Φ.Α., 2015. Host tree and insect comparative analysis: the case of sweet chestnut (*Castanea sativa* Mill.) and its fruit infesting insects in the regions of Arnea and mt Hortiatitis (Thessaloniki). 17^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΔΑΣΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ. 'Η συμβολή της Σύγχρονης Δασοπονίας και των Προστατευόμενων Περιοχών στη Βιώσιμη Ανάπτυξη'. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΑΣΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ. 4-7 Οκτωβρίου 2015, Αργοστόλι Κεφαλονιάς, σελ. 1136-1143. <http://www.forestry.gr/userfiles/files/praktika%20telika.pdf>

ΣΠΑΝΟΣ, Ι., ΣΑΜΑΡΑ, Θ., ΠΛΑΤΗΣ, Π., ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ, Π., ΣΑΡΡΟΥ, Ε., ΨΩΜΑ, Π. και ΜΠΟΥΤΛΑ, Α., 2015. Παρακολούθηση πειραματικών επιφανειών, χημική σύσταση και βιοδραστικότητα δύο ποικιλιών αρώνιας (*Aronia melanocarpa*, var. nero και var. vikings). 17^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΔΑΣΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ. 'Η συμβολή της Σύγχρονης Δασοπονίας και των Προστατευόμενων Περιοχών στη Βιώσιμη Ανάπτυξη'. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΑΣΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ. 4-7 Οκτωβρίου 2015, Αργοστόλι Κεφαλονιάς, σελ. 113-121. <http://www.forestry.gr/userfiles/files/praktika%20telika.pdf>

ΣΑΜΑΡΑ, Θ., ΣΠΑΝΟΣ, Ι. και ΡΑΠΤΗΣ, Δ., 2015. Δασοκομικές επεμβάσεις σε περιαστικά δάση για την πρόληψη πυρκαγιάς. 17^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΔΑΣΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ. 'Η συμβολή της Σύγχρονης Δασοπονίας και των Προστατευόμενων Περιοχών στη Βιώσιμη Ανάπτυξη'. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΑΣΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ. 4-7 Οκτωβρίου 2015, Αργοστόλι Κεφαλονιάς, σελ. 1122-1135.

<http://www.forestry.gr/userfiles/files/praktika%20telika.pdf>

ΤΖΙΡΟΣ, Γ.Θ. και ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ, Σ., 2015. Η μελάνωση της καστανιάς: μια αναδυόμενη καταστρεπτική ασθένεια για τα καστανοδάση και τους καστανώνες της Ελλάδας. 17^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΔΑΣΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ. 'Η συμβολή της Σύγχρονης Δασοπονίας και των Προστατευόμενων Περιοχών στη Βιώσιμη

Ανάπτυξη'. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΑΣΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ. 4-7 Οκτωβρίου 2015, Αργοστόλι Κεφαλονιάς, σελ. 156-161. <http://www.forestry.gr/userfiles/files/praktika%20telika.pdf>

ΤΣΙΑΡΑΣ, Σ. και **ΣΠΑΝΟΣ, Ι.**, 2015. Η συμβολή των δενδρωδών καλλιεργειών στην αειφορική ανάπτυξη των ορεινών, λιγότερο ευνοημένων περιοχών 17^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΔΑΣΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ. 'Η συμβολή της Σύγχρονης Δασοπονίας και των Προστατευόμενων Περιοχών στη Βιώσιμη Ανάπτυξη'. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΑΣΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ. 4-7 Οκτωβρίου 2015, Αργοστόλι Κεφαλονιάς, σελ. 745-755. <http://www.forestry.gr/userfiles/files/praktika%20telika.pdf>

ΦΩΤΗ, Δ. και **ΓΑΛΛΗΣ, Χ.**, 2015. Πυκνότητα και αντοχή σε θλίψη προϊόντων γύψου ενισχυμένων με υπολείμματα βαμβακιού, χαρτιού εφημερίδων, χαρτοπολτού και «λινού» από ανακύκλωση ελαστικών. 17^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΔΑΣΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ. 'Η συμβολή της Σύγχρονης Δασοπονίας και των Προστατευόμενων Περιοχών στη Βιώσιμη Ανάπτυξη'. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΑΣΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ. 4-7 Οκτωβρίου 2015, Αργοστόλι Κεφαλονιάς, σελ. 390-403. <http://www.forestry.gr/userfiles/files/praktika%20telika.pdf>

ΧΑΒΕΤΑΝΙΔΟΥ, Μ.Α. και **ΓΑΛΛΗΣ, Χ.**, 2015. Ποσοτική και ποιοτική ανάλυση εκχυλισμάτων των ειδών *Pinus pinea* L., *Quercus conferta* Kit., *Festuca ovina* και *Trifolium pratense* και εφαρμογές τους στη βιομηχανία. 2^ο Περιβαλλοντικό Συνέδριο Θεσσαλίας, 26-28 Σεπτεμβρίου 2015, Σκιάθος, σελ. 187-193.

ΧΑΒΕΤΑΝΙΔΟΥ, Μ.Α. και **ΓΑΛΛΗΣ, Χ.**, 2015. Ποσοτική ανάλυση και δυνατότητες αξιοποίησης των εκχυλισμάτων των ξυλωδών ειδών *Pinus pinea*, *Pinus brutia*, *Pinus nigra* και των ποωδών φυτών *Festuca valesiaca* και *Trifolium pratense*. 17^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΔΑΣΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ. 'Η συμβολή της Σύγχρονης Δασοπονίας και των Προστατευόμενων Περιοχών στη Βιώσιμη Ανάπτυξη'. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΑΣΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ. 4-7 Οκτωβρίου 2015, Αργοστόλι Κεφαλονιάς, σελ. 944-956. <http://www.forestry.gr/userfiles/files/praktika%20telika.pdf>

Δημοσιευμένη περίληψη τους σε Πρακτικά Εθνικών Συνεδρίων

ΑΒΤΖΗΣ, Δ.Ν., ΛΑΚΑΤΟΣ, Φ., GALLEGO, D., PERNEK, M., FACCOLI, M. και STAUFFER, C., 2015. A first insight into the mtDNA phylogeography and population structure of *Ips sexdentatus* (Coleoptera: Curculionidae: scolytinae) in Greece. 16^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΕΝΤΟΜΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ, Ελληνική Εντομολογική Εταιρεία, 20-23 Οκτωβρίου 2015, Ηράκλειο, σελ. 53.

ΜΠΑΔΙΕΡΙΤΑΚΗΣ, Ε., ΖΑΧΑΡΙΑΔΟΥ, Θ., **ΑΒΤΖΗΣ, Δ.Ν.**, ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΣ, Δ., ΣΤΕΦΟΠΟΥΛΟΥ, Α., ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ, Γ., ΜΑΝΤΟΥΛΑΚΗ, Α., ΚΟΝΤΟΔΗΜΑΣ, Δ. και ΜΙΧΑΕΛΑΚΗΣ, Α., 2015. Invasive mosquito species surveillance in Athens International Airport. 16^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΕΝΤΟΜΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ, Ελληνική Εντομολογική Εταιρεία, 20-23 Οκτωβρίου 2015, Ηράκλειο, σελ. 102.

ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ, Σ., ΠΕΤΣΟΠΟΥΛΟΣ, Δ., **ΑΒΤΖΗΣ, Δ.Ν.** και ΑΡΑΒΑΝΟΠΟΥΛΟΣ, Φ.Α., 2015. Comparative analysis of sweet chestnut (*Castanea sativa* Mill.) and its fruit infesting tortricids in the regions of Arnea (Halkidiki) and mt. Hortiatas (Thessaloniki). 16^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΕΝΤΟΜΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ, Ελληνική Εντομολογική Εταιρεία, 20-23 Οκτωβρίου 2015, Ηράκλειο, σελ. 66.

ΠΕΤΣΟΠΟΥΛΟΣ, Δ.Ε., ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ, Σ., ΒΟΡΔΟΓΛΟΥ, Μ., **ΜΠΑΤΑΚΑ, Α.**, ΑΡΑΒΑΝΟΠΟΥΛΟΣ, Φ.Α. και **ΑΒΤΖΗΣ, Δ.Ν.**, 2015. CStudy of the genetic structure of *Thaumetopoea wilkinsoni* (Lepidoptera: Thaumetopoeidae) in Crete. 16^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΕΝΤΟΜΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ, Ελληνική Εντομολογική Εταιρεία, 20-23 Οκτωβρίου 2015, Ηράκλειο, σελ. 67.

Άλλες εκδόσεις ή δημοσιεύσεις

COST ACTION 1207 (2015) IUFRO Occasional Paper 29 - COST FP 1207: Orchestrating Forest-related Policy Analysis in Europe (ORCHESTRA) ISSN 1024-414X (ομάδα συγγραφέων από τη Δράση COST FP 1207. <http://www.iufro.org/publications/series/occasional-papers/>

ΚΑΖΑΝΤΖΙΔΗΣ, Σ. και ΠΟΡΤΟΛΟΥ, Δ., 2015. Οι αποικίες των ερωδιών: 3η πανελλήνια απογραφή. ΟΙΩΝΟΣ (Τριμηνιαία έκδοση της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας) 55: 8-9.

ΣΠΑΝΟΣ, Κ., 2015. Παυλώνια – ένα πολύτιμο δασικό δέντρο για πολλαπλή χρήση. Εκδ. ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ, σελ 8.

ΣΠΑΝΟΣ, Κ., 2015. Παραγωγή βιομάζας από φυτείες ταχυαυξών δασικών δέντρων - Δυνατότητες για ενεργειακή και χημική αξιοποίηση. Εκδ. ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ, σελ.14.

ΣΠΥΡΟΓΛΟΥ, Γ., 2015. Οικολογία και διαχείριση των δρυοδασών μας. Η ΦΥΣΗ, 145:28-30.

Εκθέσεις προγραμμάτων

ΚΑΖΑΝΤΖΙΔΗΣ, Σ., ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ, Ι., ΗΛΙΑΣ, Β. και ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ, Ε., 2015. Εκτίμηση της άμεσης και έμμεσης επίδρασης της κυνηγετικής δραστηριότητας στον διαχειριζόμενα πληθυσμό της Νανόχηνας (*Anser erythropus*) στο Δέλτα Έβρου. Τελική αναφορά. Πρόγραμμα: LIFE10 NAT/GR/000638 Safeguarding the Lesser White-fronted Goose Fennoscandian population in key wintering and staging sites within the European flyway. Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός «ΔΗΜΗΤΡΑ» - Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών, Θεσσαλονίκη. 116 σελ.+ Παραρτήματα.

SPANOS, I., MELIADIS, I., PLATIS, P., MANTZANAS, K., SAMARA, T. and MELIADIS, M., 2015. Forest Land Ownership Change in Greece. COST Action FACESMAP Contry reports, European Forest Institute Central-East and South-East European Regional Office, Vienna, 33 pages (<http://facesmap.boku.ac.at/library/countryreports>).

Εξειδικευμένες Μελέτες

ΠΛΑΤΗΣ, Π., ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ, Θ., ΜΕΛΙΑΔΗΣ, Ι., ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ, Β. και ΜΑΝΤΖΑΝΑΣ, Κ., 2015. Προσωρινό Διαχειριστικό Σχέδιο Βόσκησης Δήμου Αμφιλοχίας της Περιφερειακής Ενότητας Αιτωλοακαρνανίας. ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, Γενική Διεύθυνση Αγροτικής Έρευνας (π. ΕΘΙΑΓΕ) - Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών. Θεσσαλονίκη, σελ. 100, Τεύχος Α, (αυτοτελής έκδοση).

ΠΛΑΤΗΣ, Π., ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ, Θ., ΜΕΛΙΑΔΗΣ, Ι., ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ, Β. και ΜΑΝΤΖΑΝΑΣ, Κ., 2015. Προσωρινό Διαχειριστικό Σχέδιο Βόσκησης Δήμου Αμφιλοχίας της Περιφερειακής Ενότητας Αιτωλοακαρνανίας. ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, Γενική Διεύθυνση Αγροτικής Έρευνας (π. ΕΘΙΑΓΕ) - Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών. Θεσσαλονίκη, Χάρτες Φυτοκάλυψης 32, Τεύχος Β, (αυτοτελής έκδοση).

ΠΛΑΤΗΣ, Π., ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ, Θ., ΜΕΛΙΑΔΗΣ, Ι., ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ, Β. και ΜΑΝΤΖΑΝΑΣ, Κ., 2015. Προσωρινό Διαχειριστικό Σχέδιο Βόσκησης Δήμου Ξάνθης της Περιφερειακής Ενότητας Ξάνθης. ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, Γενική Διεύθυνση Αγροτικής Έρευνας (π. ΕΘΙΑΓΕ) - Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών. Θεσσαλονίκη, σελ. 56, (αυτοτελής έκδοση).

ΠΛΑΤΗΣ, Π., ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ, Θ., ΜΕΛΙΑΔΗΣ, Ι., ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ, Β. και ΜΑΝΤΖΑΝΑΣ, Κ., 2015. Προσωρινό Διαχειριστικό Σχέδιο Βόσκησης Δήμου Αβδήρων της Περιφερειακής Ενότητας Ξάνθης.

ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, Γενική Διεύθυνση Αγροτικής Έρευνας (π. ΕΘΙΑΓΕ) - Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών. Θεσσαλονίκη, σελ. 65, (αυτοτελής έκδοση).

ΠΛΑΤΗΣ, Π., ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ, Θ., ΜΕΛΙΑΔΗΣ, Ι., ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ, Β. και ΜΑΝΤΖΑΝΑΣ, Κ., 2015. Προσωρινό Διαχειριστικό Σχέδιο Βόσκησης Δήμου Μύκης της Περιφερειακής Ενότητας Ξάνθης. ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, Γενική Διεύθυνση Αγροτικής Έρευνας (π. ΕΘΙΑΓΕ) - Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών. Θεσσαλονίκη, σελ. 73, (αυτοτελής έκδοση).

ΠΛΑΤΗΣ, Π., ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ, Θ., ΜΕΛΙΑΔΗΣ, Ι., ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ, Β. και ΜΑΝΤΖΑΝΑΣ, Κ., 2015. Προσωρινό Διαχειριστικό Σχέδιο Βόσκησης Δήμου Τοπείρου της Περιφερειακής Ενότητας Ξάνθης. ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, Γενική Διεύθυνση Αγροτικής Έρευνας (π. ΕΘΙΑΓΕ) - Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών. Θεσσαλονίκη, σελ. 61, (αυτοτελής έκδοση).

ΠΛΑΤΗΣ, Π., ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ, Θ., ΜΕΛΙΑΔΗΣ, Ι., ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ, Β. και ΜΑΝΤΖΑΝΑΣ, Κ., 2015. Προσωρινό Διαχειριστικό Σχέδιο Βόσκησης Δήμου Σερρών της Περιφερειακής Ενότητας Σερρών. ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, Γενική Διεύθυνση Αγροτικής Έρευνας (π. ΕΘΙΑΓΕ) - Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών. Θεσσαλονίκη, σελ. 61, (αυτοτελής έκδοση).

ΠΛΑΤΗΣ, Π., ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ, Θ., ΜΕΛΙΑΔΗΣ, Ι., ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ, Β. και ΜΑΝΤΖΑΝΑΣ, Κ., 2015. Προσωρινό Διαχειριστικό Σχέδιο Βόσκησης Δήμου Βισαλτίας της Περιφερειακής Ενότητας Σερρών. ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, Γενική Διεύθυνση Αγροτικής Έρευνας (π. ΕΘΙΑΓΕ) - Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών. Θεσσαλονίκη, σελ. 60, (αυτοτελής έκδοση).

ΠΛΑΤΗΣ, Π., ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ, Θ., ΜΕΛΙΑΔΗΣ, Ι., ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ, Β. και ΜΑΝΤΖΑΝΑΣ, Κ., 2015. Προσωρινό Διαχειριστικό Σχέδιο Βόσκησης Δήμου Νέας Ζίχνης της Περιφερειακής Ενότητας Σερρών. ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, Γενική Διεύθυνση Αγροτικής Έρευνας (π. ΕΘΙΑΓΕ) - Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών. Θεσσαλονίκη, σελ. 63, (αυτοτελής έκδοση).

ΠΛΑΤΗΣ, Π., ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ, Θ., ΜΕΛΙΑΔΗΣ, Ι., ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ, Β. και ΜΑΝΤΖΑΝΑΣ, Κ., 2015. Προσωρινό Διαχειριστικό Σχέδιο Βόσκησης Δήμου Σιντικής της Περιφερειακής Ενότητας Σερρών. ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, Γενική Διεύθυνση Αγροτικής Έρευνας (π. ΕΘΙΑΓΕ) - Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών. Θεσσαλονίκη, σελ. 63, (αυτοτελής έκδοση).

ΠΛΑΤΗΣ, Π., ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ, Θ., ΜΕΛΙΑΔΗΣ, Ι., ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ, Β. και ΜΑΝΤΖΑΝΑΣ, Κ., 2015. Προσωρινό Διαχειριστικό Σχέδιο Βόσκησης Δήμου Εμμανουήλ Παππά της Περιφερειακής Ενότητας Σερρών. ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, Γενική Διεύθυνση Αγροτικής Έρευνας (π. ΕΘΙΑΓΕ) - Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών. Θεσσαλονίκη, σελ. 57, (αυτοτελής έκδοση).

ΠΛΑΤΗΣ, Π., ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ, Θ., ΜΕΛΙΑΔΗΣ, Ι., ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ, Β. και ΜΑΝΤΖΑΝΑΣ, Κ., 2015. Προσωρινό Διαχειριστικό Σχέδιο Βόσκησης Δήμου Ηράκλειας της Περιφερειακής Ενότητας Σερρών. ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, Γενική Διεύθυνση Αγροτικής Έρευνας (π. ΕΘΙΑΓΕ) - Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών. Θεσσαλονίκη, σελ. 45, (αυτοτελής έκδοση).

ΠΛΑΤΗΣ, Π., ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ, Θ., ΜΕΛΙΑΔΗΣ, Ι., ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ, Β. και ΜΑΝΤΖΑΝΑΣ, Κ., 2015. Προσωρινό Διαχειριστικό Σχέδιο Βόσκησης Δήμου Αμφίπολης της Περιφερειακής Ενότητας Σερρών. ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, Γενική Διεύθυνση Αγροτικής Έρευνας (π. ΕΘΙΑΓΕ) - Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών. Θεσσαλονίκη, σελ. 55, (αυτοτελής έκδοση).

Γ. Παροχή υπηρεσιών - προϊόντων

Η μεταφορά τεχνογνωσίας και η παροχή υπηρεσιών και προϊόντων σε υπηρεσίες των Υπουργείων Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, σε ιδιώτες (π.χ. δασοκαλλιεργητές, κτηνοτρόφους κτλ.) και άλλους φορείς είναι επίσης ένας από τους στόχους της αποστολής του Ινστιτούτου Δασικών Ερευνών. Οι ερευνητές του Ινστιτούτου πεπεισμένοι ότι το αποτέλεσμα της έρευνας και η νέα γνώση πρέπει να εξυπηρετεί το κοινωνικό σύνολο με προθυμία πραγματοποιήσαν αυτοψίες, υπέβαλαν εκθέσεις και γενικά παρείχαν τις υπηρεσίες τους σε όλους εκείνους που ζήτησαν τη συνδρομή τους.

Γ1. Προϊόντα

- ✓ Το εργαστήριο Δασοκομίας και Δασικής Οικολογίας προμήθευσε φυτευτικό υλικό (σπόρους, μοσχεύματα, φυτάρια) φελλοφόρου δρυός και αρώνιας, σε Δασικές Υπηρεσίες, Οργανισμούς και Ιδιώτες.

Γ2. Παροχή υπηρεσιών

- ✓ Κατά το 2015, το Ινστιτούτο δέχθηκε πολλές αναφορές από τις Δασικές Υπηρεσίες, Δήμους, Κοινότητες και ιδιώτες σχετικά με προσβολές δασικών δένδρων από έντομα και πληθώρα αιτημάτων για διάγνωση και παροχή συμβουλών για καταπολέμηση ή πρόληψη τέτοιων φαινομένων. Ο ερευνητής του Εργαστηρίου Δασικής Εντομολογίας, **Δρ Δ. Αβτζής** πραγματοποίησε αυτοψίες σε διάφορες περιοχές της χώρας (Βέροια, Λαγκαδάς, Έδεσσα, Καστοριά, Δράμα, Ροδόπη, Σέρρες, Καστοριά, Περούλι, Ιωάννινα, Θεσσαλονίκη, Γουμένισσα) και συνεργάστηκε με τις κατά τόπους Δασικές Υπηρεσίες, Δήμους, Κοινότητες καθώς και ιδιώτες. Για κάθε αυτοψία συντάχθηκε έγγραφη ειδική μελέτη (διάγνωση - γνωμάτευση) που παρείχε οδηγίες για την αντιμετώπισή τους. Σε περιπτώσεις όπου η μετάβαση ήταν αδύνατη (Κέρκυρα, Βυτίνα), σε συνεργασία με τις κατά τόπους Δασικές Υπηρεσίες προτάθηκαν μέτρα αντιμετώπισης των προβλημάτων.
- ✓ Στα πλαίσια του ελέγχου των ξύλινων μέσων συσκευασίας για την παρουσία του επιβλαβούς νηματώδους *Bursaphelenchus xylophilus*, που αποτελεί οργανισμό καραντίνας για τη χώρα μας, το εργαστήριο Δασικής Εντομολογίας (**Δρ Δ. Αβτζής, Α. Μπατάκα**), πραγματοποίησε ελέγχους σε δείγματα που στάλθηκαν από Ιδιωτικές Επιχειρήσεις (57 δείγματα) και σε δείγματα που στάλθηκαν από τα Τμήματα Ποιοτικού και Φυτοϋγεινομικού Ελέγχου ανά την Ελλάδα (15 δείγματα).
- ✓ Ο ερευνητής **Δρ Ι. Σπανός** επισκέφτηκε μετά από αιτήματα φυτεμένους αγρούς με δασοπονικά είδη (Κανονισμοί της Ε.Ε.), διέγνωσε τα προβλήματα (ξηράνσεις κ.τ.λ.) και συνέταξε έγγραφες γνωματεύσεις σχετικά με τα αίτια. Επίσης, παρείχε συμβουλές σε ενδιαφερόμενους για τις φυτείες νέων ειδών (αρώνια, φελλοδρύς, κρανιά) και επισκέφτηκε τέτοιες φυτείες σε πολλές περιοχές της Ελλάδας.
- ✓ Το εργαστήριο Δασικής Γενετικής, Βελτίωσης Δασικών Ειδών & Βιοτεχνολογίας (**Δρ Κων/νος Σπανός και Δ. Γαϊτάνης**) παρείχε συμβουλές και πρακτικές οδηγίες σε αγρότες και επενδυτές (ιδιώτες και εταιρείες) για θέματα δασικής παραγωγής και ειδικότερα για την παραγωγή τεχνικού ξύλου, ξυλώδους βιομάζας για ενέργεια (καυσόξυλα, κάρβουνο, βιοντήζελ, βιοαέριο) και χημικά (αιθυλική αλκοόλη). Ενδιαφερόμενοι επισκέφτηκαν το

αγρόκτημα του ΙΔΕ και τις παραποτάμιες περιοχές του Στρυμόνα – Αξιού και ενημερώθηκαν για τις υπάρχουσες φυτείες. Επίσης το εργαστήριο διέθεσε φυτευτικό υλικό (από τις ερευνητικές δραστηριότητες), κατάλληλων Δασοπονικών Ειδών για καλλιέργεια (φράξος ο στενόφυλλος, παυλώνια, ευκάλυπτος, αριά κτλ) και διένειμε φυλλάδια με οδηγίες. Συμμετείχε σε ημερίδες (Σέρρες, Θεσσαλονίκη, Δράμα, Αθήνα) ενημερώνοντας το κοινό σχετικά με τα παραπάνω θέματα.

Δ. Συνέδρια, ημερίδες, επιστημονικές συναντήσεις

Δ.1. Διοργάνωση επιστημονικών εκδηλώσεων και συμμετοχή σε επιτροπές τους

- Organizing and Scientific Committee of the 15th Meeting of the FAO-CIHEAM Subnetwork on Mediterranean Forages and Fodder Crops titled "Ecosystem services and socio-economic benefits of Mediterranean grasslands" (**Δρ Θ. Παπαχρήστου**)
- Οργανωτική επιτροπή του Final meeting "Functional significance of forest biodiversity in Europe. FunDivEurope". Θεσσαλονίκη, 16 - 19 Μαρτίου 2015 (**Δρ Κ. Ραδόγλου, Δρ Μ. Φωτέλλη**).
- Οργανωτική επιτροπή του 17^{ου} Πανελλήνιου Δασολογικού Συνεδρίου. Κεφαλονιά, 4-7 Οκτωβρίου (**Δρ Ν. Γρηγοριάδης**).
- Επιστημονική επιτροπή του 16^{ου} Πανελλήνιου Εντομολογικού Συνεδρίου. Ηράκλειο Κρήτης, 20-23 Οκτωβρίου 2015 (**Δρ Δ. Αβτζής**).

Δ.2. Συμμετοχή σε συνέδρια

Τίτλος Συνεδρίου: Final meeting FunDivEurope

Διοργανωτής: FunDivEurope project

Τόπος και ημερομηνία πραγματοποίησης: 29-31 Ιανουαρίου 2015

Συμμετοχή με παρουσίαση εργασίας: Δρ Κ. Ραδόγλου, Δρ Μ. Φωτέλλη

Τίτλος Συνεδρίου: Frontiers in environmental and water management

Διοργανωτές: Eastern Macedonia and Thrace Institute of Technology

Τόπος και ημερομηνία πραγματοποίησης: Καβάλα, 19-21 Μαρτίου

Συμμετοχή: Δρ Δ. Αβτζής

Τίτλος Συνεδρίου: Methodology of forest insect and disease survey in central Europe

Διοργανωτής: IUFRO 7.03.10

Τόπος και ημερομηνία πραγματοποίησης: S. Michele all'Adige, Italy 22-26 Ιουνίου

Συμμετοχή: Δρ Δ. Αβτζής

Τίτλος Συνεδρίου: 12th International Conference on Nanosciences and Nanotechnologies

Διοργανωτές: Laboratory for Thin Films - Nanobiomaterials, Nanosystems & Nanometrology (LTFN), Department of Physics, Aristotle University of Thessaloniki κ.α.

Τόπος και ημερομηνία πραγματοποίησης: Θεσσαλονίκη, 7-10 Ιουλίου 2015

Συμμετοχή: Δρ Χ. Γαλλής

Τίτλος Συνεδρίου: Προοπτικές ανάπτυξης ορεινών προστατευόμενων περιοχών

Διοργανωτής: Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Τζουμέρκων, Περιστερίου & Χαράδρας Αράχθου και Τοπική Κοινότητα Συρράκου του Δήμου Τζουμέρκων

Τόπος και ημερομηνία πραγματοποίησης: Συρράκο, Ιωαννίνων, 8-9 Αυγούστου 2015

Συμμετοχή με παρουσίαση εργασίας (με πρόσκληση): Δρ Θ. Παπαχρήστου

Τίτλος Συνεδρίου: 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Νέων, Τώρα με την κρίση η γη μας δίνει λύση

Διοργανωτής: Πανελλήνια Ένωση Νέων Αγροτών (ΠΕΝΑ)

Τόπος και ημερομηνία πραγματοποίησης: Μουδανιά, Χαλκιδικής, 27-30 Αυγούστου 2015

Συμμετοχή με παρουσίαση εργασίας (με πρόσκληση): Δρ Θ. Παπαχρήστου

Τίτλος Συνεδρίου: A global perspective on the ecology and management of bark and wood boring insects

Διοργανωτής: IUFRO 7.03.05 & 7.03.12

Τόπος και ημερομηνία πραγματοποίησης: Bariloche, Patagonia, Argentina, 1-4 Σεπτεμβρίου 2015

Συμμετοχή: Δρ Δ. Αβτζής

Τίτλος Συνεδρίου: Workshop on dairy livestock production in Southern Europe

Διοργανωτής: EU FP7 Project – SOLID

Τόπος και ημερομηνία πραγματοποίησης: Conference Hall, "Vergina" National Centre for Research and Technology Hellas, Thessaloniki, 10-11 Σεπτεμβρίου 2015

Συμμετοχή με παρουσίαση εργασίας (με πρόσκληση): Δρ Θ. Παπαχρήστου

Τίτλος Συνεδρίου: XVIIth Congress of European Mycologists

Διοργανωτής: European Mycologist Association

Τόπος και ημερομηνία πραγματοποίησης: Madeira Portugal, 20-25 Σεπτεμβρίου 2015

Συμμετοχή: Δρ Δ.Ν. Αβτζής

Τίτλος Συνεδρίου: 17^ο Πανελλήνιο Δασολογικό Συνέδριο: Η Συμβολή της Σύγχρονης Δασοπονίας και των Προστατευόμενων Περιοχών στη Βιώσιμη Ανάπτυξη.

Διοργανωτής: Ελληνική Δασολογική Εταιρεία

Τόπος και ημερομηνία: Αργοστόλι, Κεφαλονιά, 4-7 Οκτωβρίου 2015

Συμμετοχή με παρουσίαση εργασιών: Δρ Θ. Παπαχρήστου, Δρ Δ. Αβτζής, Δρ Ι. Σπανός, κ. Α. Καραμανώλη και Δρ Δ. Φώτη

Τίτλος Συνεδρίου: 16^ο Πανελλήνιο Εντομολογικό Συνέδριο

Διοργανωτής: Ελληνική Εντομολογική Εταιρεία

Τόπος και ημερομηνία πραγματοποίησης: Ηράκλειο Κρήτης, 20-23 Οκτωβρίου 2015

Συμμετοχή: Δρ Δ.Ν. Αβτζής

Δ.3. Συμμετοχή σε ημερίδες

Τίτλος Ημερίδας: Καταρροϊκός πυρετός, Ευλογιά, Νέα ΚΑΠ

Διοργανωτές: Πανελλήνια Ένωση Αγροτών και Περιφέρεια Ηπείρου, Π.Ε. Θεσπρωτίας

Τόπος και ημερομηνία: Μαργαρίτι, Θεσπρωτίας, 1 Μαρτίου 2015

Προσκεκλημένος Ομιλητής: Δρ Θ. Παπαχρήστου

Τίτλος Ημερίδας: Παρουσίαση Ερευνητικών και Τεχνολογικών Αναπτυξιακών Έργων Καινοτομίας (ΑγροΕΤΑΚ) υλοποιούμενων στο ΙΔΕ

Διοργανωτές: Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών

Τόπος και ημερομηνία: Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών, Θεσσαλονίκη, 16 Μαρτίου 2015

Συμμετοχή: Όλο το προσωπικό του ΙΔΕ

Τίτλος Ημερίδας: Βιώσιμη ανάπτυξη του Δήμου Δεσκάτης με την αξιοποίηση των αγρο-δασο-λιβαδικών και κτηνοτροφικών πόρων, με στόχο τη βελτίωση του αγροτικού εισοδήματος και την προστασία του περιβάλλοντος

Διοργανωτές: Δήμος Δεσκάτης και ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ

Τόπος και ημερομηνία: Δεσκάτη Γρεβενών, 14 Μαΐου 2015

Προσκεκλημένοι Ομιλητές: Δρ Ν. Γρηγοριάδης, Δρ Θ. Παπαχρήστου και Δρ Π. Πλατής

Συμμετοχή: Δρ Ι. Σπανός

Τίτλος Ημερίδας: Καταγραφή και Παρακολούθηση της Βιοποικιλότητας του Εθνικού Δρυμού Αίνου

Διοργανωτής: Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Αίνου.

Τόπος και ημερομηνία πραγματοποίησης: Αργοστόλι, 13 Ιουνίου 2015

Προσκεκλημένος Ομιλητής: Δρ Π. Κωνσταντινίδης

Συμμετοχή: Δρ Γ. Τσιουρλής

Τίτλος Ημερίδας: Προστατεύοντας το Δάσος

Διοργανωτής: Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Αίνου.

Τόπος και ημερομηνία πραγματοποίησης: Αργοστόλι, 24 Ιουλίου 2015

Προσκεκλημένος Ομιλητής: Δρ Π. Κωνσταντινίδης

Τίτλος Ημερίδας: Κάστανο – καλλιέργεια και μια νέα εντομολογική απειλή στην Ελλάδα

Διοργανωτής: Επιμελητήριο Χανίων

Τόπος και ημερομηνία: Χανιά, 19 Οκτωβρίου 2015

Προσκεκλημένος Ομιλητής: Δρ Δ. Αβτζής

Τίτλος ημερίδας: Το Φτερωτό Δέλτα - Ορνιθολογική Συνάντηση για το Δέλτα του Έβρου

Διοργανωτής: Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δέλτα Έβρου

Τόπος και ημερομηνία πραγματοποίησης: Αλεξανδρούπολη, 20-21 Οκτωβρίου 2015

Προσκεκλημένος Ομιλητής: Δρ Σ. Καζαντζίδης (Η μεταβολή του αριθμού των διαχειριζόμενων υδρόβιων πουλιών στο Δέλτα Έβρου κατά την περίοδο 1968-2015)

Τίτλο Διημερίδας: Παρουσίαση των έργων της Πράξης ΑγροΕΤΑΚ

Διοργανωτής: ΕΛΓΟ – ΔΗΜΗΤΡΑ

Τόπος και ημερομηνία: Θεσσαλονίκη, 10 και 11 Δεκεμβρίου 2015

Συμμετοχή με παρουσίαση εργασίας: Δρ Θ. Παπαχρήστου

Τίτλο Ημερίδας: Προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας του ΕΠΑΜΑΘ – αποτελέσματα

Διοργανωτής: Φορέας Διαχείρισης ΕΠΑΜΑΘ

Τόπος και ημερομηνία: Ξάνθη, 19 Δεκεμβρίου 2015

Προσκεκλημένος Ομιλητής: Δρ Δ. Αβτζής

Τίτλο Ημερίδας: Αξιοποίηση βιομάζας υπολειμμάτων δασικών υλοτομιών για παραγωγή πελλετών

Διοργανωτής: ΑΠΘ, Διαβαλκανικό Κέντρο Περιβάλλοντος, Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας

Τόπος και ημερομηνία: Θεσσαλονίκη, 17 Δεκεμβρίου 2015

Συμμετοχή με παρουσίαση εργασίας: κ. Α. Καραμανώλη

Δ.4. Συμμετοχή σε επιστημονικές συναντήσεις εργασίας – επιτροπές

- ✓ Συμμετοχή στην ετήσια συνάντηση εργασίας του προγράμματος LIFE SAFEGUARD LWFG: Safeguarding the Lesser White-fronted Goose Fennoscandian population in key wintering and staging sites within the European flyway στο Hortobagy. Ουγγαρία, Απρίλιος 2015, (Δρ Σ. Καζαντζίδης και Δρ Θ. Παπαχρήστου).

- ✓ Μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής CITES του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (**Δρ Σ. Καζαντζίδης και Δρ Ι. Σπανός**)
- ✓ Τακτικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού πάρκου Λίμνης Κερκίνης ως ειδικού επιστήμονα, ΦΕΚ 329/10-7-2013. (**Δρ Σ. Καζαντζίδης**).
- ✓ Αναπληρωματικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού πάρκου Δέλτα Αξιού, Λουδία, Αλιάκμονα και Αλυκής Κίτρους ως ειδικού επιστήμονα, ΦΕΚ 38/4-2-2010 (**Δρ Σ. Καζαντζίδης**).
- ✓ Συμμετοχή στη συνάντηση εργασίας του προγράμματος “Ancient Beech Forests of Europe - Joint Natural Heritage of Europe BfN (Germany) 2012- 2015”, Γερμανία, Οκτώβριος 2015 (**Δρ Ν. Γρηγοριάδης συντονιστής**).
- ✓ Πρόεδρος του ΔΣ της Ελληνικής Δασολογικής Εταιρείας (ΕΔΕ) (**Δρ Ν. Γρηγοριάδης**).
- ✓ Εθνικός εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας «Πράσινη Ζώνη» (European Green Belt) (**Δρ Ν. Γρηγοριάδης**).

Δ.5. Συμμετοχή σε επιτροπές ΑΕΙ και ΤΕΙ (εκλεκτορικά, διατριβές)

- ✓ Μέλος της επταμελούς επιτροπής κρίσης για τη θέση στη βαθμίδα του καθηγητή στο γνωστικό αντικείμενο «Δασική Βοτανική – Γεωβοτανική» του Τμήματος Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος (**Δρ Π. Κωνσταντινίδης**).
- ✓ Μέλος της επταμελούς επιτροπής κρίσης για μονιμοποίηση του Επίκουρου Καθηγητή του Τμήματος Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος κ. Σ. Παναγιωτίδη στη θέση του επίκουρου καθηγητή, στο γνωστικό αντικείμενο «Δασική Βοτανική – Γεωβοτανική» (**Δρ Π. Κωνσταντινίδης**).
- ✓ Αξιολογητής του έργου του Αναπληρωτή Καθηγητή του Τμήματος Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος κ. Κ. Θεοδωρόπουλου υποψηφίου για τη θέση στη βαθμίδα του καθηγητή, στο γνωστικό αντικείμενο «Δασική Βοτανική – Γεωβοτανική» (**Δρ Γ. Τσιουρλής**).
- ✓ Αξιολογητής του έργου του Επίκουρου Καθηγητή του Τμήματος Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος κ. Σ. Παναγιωτίδη για μονιμοποίηση στη θέση του επίκουρου καθηγητή, στο γνωστικό αντικείμενο «Δασική Βοτανική – Γεωβοτανική» (**Δρ Γ. Τσιουρλής**).
- ✓ Εξεταστής της πτυχιακής διατριβής της φοιτήτριας Katrin Korsch, της σχολής Δασολογίας και Περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου Eberswalde (Οκτώβριος 2015) (**Δρ Δ. Αβτζής**).

Ε. Εκπαιδευτική δραστηριότητα

Επιμόρφωση στελεχών Δασικών Υπηρεσιών - Φορέων

- ✓ Ο **Δρ Δ. Αβτζής** συμμετείχε ως εισηγητής στα επιμορφωτικά σεμινάρια που διοργανώθηκαν σε συνεργασία με το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο, στα πλαίσια του έργου «Επισκοπήσεις». Τα σεμινάρια πραγματοποιήθηκαν στις 21-4-2015 (Λάρισα), στις 23-4-15 (Ιωάννινα), στις 28-4-15 (Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών) και στις 30-4-15 (Δράμα), σε συνεργασία με τις κατά τόπους Δασικές Υπηρεσίες και το ΙΔΕ. Σκοπός των σεμιναρίων ήταν η ενημέρωση και εκπαίδευση των δασικών φυτοϋγειονομικών ελεγκτών.
- ✓ Ο **Δρ Δ. Αβτζής** συμμετείχε σε ενημέρωση που πραγματοποιήθηκε στη Διεύθυνση Δασών Ν. Πιερίας, σχετικά με το έντομο *Dryocosmus kuriphilus* Yasumatsu στην Ελλάδα.
- ✓ Ο **Δρ Δ. Αβτζής** συμμετείχε σε ενημέρωση που πραγματοποιήθηκε στο Δήμο Παύλου Μελά Θεσσαλονίκης, με θέμα «Έντομα στις πόλεις: τί, πώς και γιατί?».

Εκπαιδεύσεις σε γεωτεχνικούς, καλλιεργητές και αγρότες

- Ενημέρωση στο αγρόκτημα γεωτεχνικών, καλλιεργητών και ομάδων παραγωγών για την καλλιέργεια της φελλοφόρου δρυός και της αρώνιας (**Δρ Ι. Σπανός**) και την καλλιέργεια παυλώνιας, φράξου και άλλων ταχυαζών δασικών ειδών (**Δρ Κ. Σπανός**).

Εκπαίδευση φοιτητών και σπουδαστών στα πλαίσια της πρακτικής τους άσκησης

Στα πλαίσια αυτής της δραστηριότητας γίνονται δεκτοί στο Ινστιτούτο μας φοιτητές και σπουδαστές εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της χώρας μας και του εξωτερικού για την πραγματοποίηση της προβλεπόμενης από το πρόγραμμα σπουδών τους υποχρεωτικής πρακτικής άσκησης. Συγκεκριμένα, γίνονται δεκτοί κατά καιρούς φοιτητές και σπουδαστές:

- του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (τμήμα Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος, Τμήμα Βιολογίας)
- του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης (τμήμα Δασολογίας, Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων)
- του Πανεπιστημίου του Αιγαίου (Τμήμα Περιβάλλοντος, Τμήμα Γεωγραφίας, Τμήμα Περιβαλλοντικής Χαρτογραφίας)
- των Δασοπονικών και Γεωπονικών Τμημάτων των Τ.Ε.Ι.
- των Ειδικών Δασικής Προστασίας και Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών των Ι.Ε.Κ.
- Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων του εξωτερικού (π.χ. Γαλλίας, Γερμανίας, Ισπανίας, Πορτογαλίας, Τσεχίας, Ολλανδίας).

Η διάρκεια της πρακτικής άσκησης κυμαίνεται από 1-6 μήνες. Οι εκπαιδευόμενοι ακολουθούν συγκεκριμένο πρόγραμμα εκπαίδευσης με την επίβλεψη των ερευνητών της μονάδας μας και το οποίο καταρτίζεται από το ΙΔΕ σε συνεννόηση με το εκπαιδευτικό ίδρυμα. Επίσης γίνονται δεκτοί υποψήφιοι διδάκτορες και μεταπτυχιακοί φοιτητές ύστερα από αίτημα τους, για χρήση του εργαστηριακού εξοπλισμού στα πλαίσια της εκπόνησης των διδακτορικών και μεταπτυχιακών τους διατριβών.

Κατά το 2015 αξιοποίησαν τον εξοπλισμό των εργαστηρίων του ΙΔΕ:

- Η υποψήφια διδάκτορας Σοφία Σμυρνάκου (Εργαστήριο Δασικής Οικοφυσιολογίας)
- Ο μεταπτυχιακός φοιτητής Σοφοκλής Πετρόπουλος στα πλαίσια εκπόνησης μέρους της διατριβής του (Εργαστήριο Δασικής Εντομολογίας).

Εκπαιδεύτηκαν και ενημερώθηκαν στα πλαίσια της πρακτικής τους άσκησης:

- Η φοιτήτρια Katrin Korsch της σχολής Δασολογίας και Περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου Aberswalde Γερμανίας, πραγματοποίησε την πρακτική της άσκηση, με σκοπό την εκπόνηση της πτυχιακής της διατριβής. (Εργαστήριο Δασικής Εντομολογίας).
- Ο φοιτητής του Τμήματος Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος (Α.Π.Θ.) Δημήτριος Πετσόπουλος (Εργαστήριο Δασικής Εντομολογίας).
- Η φοιτήτρια του Τμήματος Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος (Α.Π.Θ.) Μαρία Βόρδογλου. (Εργαστήριο Δασικής Εντομολογίας).
- Ο φοιτητής του Τμήματος Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος (Α.Π.Θ.) Διαμαντής Δούκας (Εργαστήριο Τηλεπισκόπησης και Γ.Σ.Π.).

ΣΤ. Λοιπές δραστηριότητες

Συμμετοχή σε ομάδες εργασίας και επιστημονικές επιτροπές - Κριτές ερευνητικών εργασιών και προγραμμάτων

Αξιοσημείωτη ήταν η συμμετοχή και η δράση των ερευνητών σε επιστημονικές επιτροπές και ομάδες εργασίας προβάλλοντας το Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών και κατ' επέκταση τον ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ. Επίσης, σε πολλούς ερευνητές του ΙΔΕ ανατέθηκε η κρίση επιστημονικών εργασιών ή ερευνητικών προγραμμάτων αναγνωρίζοντας την υψηλή επιστημονική κατάρτισή τους και τη συμβολή τους στη διεθνή επιστημονική κοινότητα. Στη συνέχεια παρουσιάζονται αναλυτικά οι ομάδες εργασίας στις οποίες συμμετείχαν ερευνητές του Ινστιτούτου Δασικών Ερευνών, τα περιοδικά στα οποία είτε συμμετείχαν στη συντακτική επιτροπή τους είτε έκριναν εργασίες προς δημοσίευση σε αυτά καθώς και τα προγράμματα που αξιολογήθηκαν από αυτούς κατά το 2015.

Συμμετοχή σε ομάδες εργασίας

- ✓ Διαχειριστική Επιτροπή της Δράσης COST FP1401. A global network of nurseries as early warning system against alien tree pests – Global Warning (**Δρ Δ. Αβτζής**).
- ✓ Συμμετοχή στην ομάδα καθορισμού της μεθοδολογίας και στρατηγικής των επισκοπήσεων στη Ελλάδα (**Δρ Δ. Αβτζής**).
- ✓ Συμμετοχή στην Ομάδα εργασίας των συγγραφέων του Λεξικού Όρων της Εντομολογικής Εταιρείας της Ελλάδας (**Δρ Δ. Αβτζής**).
- ✓ Συμμετοχή στο Δίκτυο PCLIM με σκοπό τη μελέτη της πευκοκάμπιας στην Ευρώπη και τη Μεσογειακή λεκάνη και τη συγγραφή του συλλογικού τόμου «Processionary Moths and Climate Change: An Update.» (ed. Alain Roques) (**Δρ Δ. Αβτζής**).

Μέλη των συντακτικών επιτροπών επιστημονικών περιοδικών

- ✓ Australian Journal of Crop Sciences (**Δρ Κ. Σπανός**)
- ✓ Forest Pathology (**Δρ Κ. Σπανός**)
- ✓ International Journal of Forests, Soil and Erosion (**Δρ Ι. Σπανός**)
- ✓ Management of Environmental Quality (**Δρ Κ. Σπανός**)
- ✓ Small Ruminant Research (**Δρ Θ. Παπαχρήστου**)
- ✓ Spanish Journal of Rural Development (**Δρ Κ. Σπανός**)

Κριτές επιστημονικών εργασιών σε διεθνή και εθνικά περιοδικά, πρακτικά συνεδρίων και ερευνητικών προγραμμάτων

Διεθνή περιοδικά

- ✓ Agricultural and Forest Entomology (**Δρ Δ. Αβτζής**)
- ✓ African Journal of Agricultural Research (**Δρ Ι. Σπανός**)
- ✓ African Journal of Environmental Science and Technology Special Review (**Δρ Ι. Σπανός**)

- ✓ African Journal of Microbiology Research (Δρ Ι. Σπανός)
- ✓ Australian Journal of Crop Sciences (Δρ Κ. Σπανός)
- ✓ Bosque (Δρ Γ. Σπύρογλου)
- ✓ Ecological Engineering (Δρ Ι. Σπανός)
- ✓ Educational Research and Reviews (Δρ Ι. Σπανός)
- ✓ Environmental Management (Δρ Ι. Σπανός)
- ✓ Forest Ecology and Management (Δρ Ι. Σπανός)
- ✓ Forest Pathology (Δρ Κ. Σπανός)
- ✓ Geological and Geotechnical Engineering (Δρ Ι. Σπανός)
- ✓ International Journal of Forests, Soil and Erosion (Δρ Ι. Σπανός)
- ✓ International Journal of Sustainable Land Use & Urban Planning (Δρ Ι. Σπανός)
- ✓ Journal of Economic Entomology (Δρ Δ. Αβτζης)
- ✓ Journal of Geography and Regional planning (Δρ Ι. Σπανός)
- ✓ Journal of Hydrology (Δρ Ι. Σπανός)
- ✓ Journal of Pest Science (Δρ Δ. Αβτζης)
- ✓ Land Degradation and Development (Δρ Ι. Σπανός)
- ✓ Management of Environmental Quality (Δρ Κ. Σπανός)
- ✓ Micromachines (Manuscript ID: 82673) (Δρ. Γ. Τσιουρλής)
- ✓ Molecular Ecology (Δρ Δ. Αβτζης)
- ✓ Options Méditerranéennes (Δρ Θ. Παπαχρήστου)
- ✓ Organisms Diversity and Evolution (Δρ Δ. Αβτζής)
- ✓ PLOS One (Δρ Δ. Αβτζης)
- ✓ Revista Brasileira de Zootecnia (Δρ Θ. Παπαχρήστου)
- ✓ Sensors (Manuscript ID: 107326) (Δρ Γ. Τσιουρλής)
- ✓ Small Ruminant Research (Δρ Θ. Παπαχρήστου)
- ✓ Sustainability (Δρ Θ. Παπαχρήστου)

Προβολή του έργου του ΙΔΕ

Εφημερίδες και περιοδικά

- ✓ Άρθρα σε εφημερίδες και ηλεκτρονικά μέσα σχετικά με τις φυτείες δασοπονικών ειδών με έντονο ενδιαφέρον (αρώνια, φελλοφόρος δρύς, κρανιά, καρυδιά, λεύκη, μουριά, κ.α.) (**Δρ Ι. Σπανός**).
- ✓ Συνέντευξη στην εφημερίδα Καθημερινή (28 Οκτωβρίου 2015), με θέμα: Νανοφίλμ από κατάλοιπα του δάσους (**Δρ Χ. Γαλλής**).

Τηλεοπτικοί και ραδιοφωνικοί σταθμοί

- ✓ Συνέντευξη σε διάφορους Εθνικούς και Τοπικούς ραδιοφωνικούς σταθμούς (TV 100 κ. α.) με θέματα σχετικά με τις Νέες Καλλιέργειες (φελλοφόρος δρυς, αρώνια και κρανιά) (**Δρ Ι. Σπανός**).
- ✓ Συνεντεύξεις σε διάφορους Τοπικούς ράδιο-τηλεοπτικούς σταθμούς, για θέματα παραγωγής ξύλου και βιομάζας, μεθοδολογία και τεχνικές μετατροπής της βιομάζας σε ενέργεια και χημικά (**Δρ Κ. Σπανός**).

Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση μαθητών σε θέματα φυσικού περιβάλλοντος

Κατά το έτος 2015 πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις - ξεναγήσεις περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στο δασοβοτανικό κήπο του ΙΔΕ. Η περιβαλλοντική εκπαίδευση αποτελείται από δύο μέρη. Το πρώτο μέρος περιλαμβάνει παρουσίαση στην αίθουσα συσκέψεων του ΙΔΕ και ενημέρωση με το τι είναι το ΙΔΕ, ποιος ο στόχος του και ποια τα ερευνητικά αντικείμενα με τα οποία ασχολείται, με ειδικά διαμορφωμένο τρόπο για να είναι κατανοητός σε μαθητές δημοτικού. Το δεύτερο μέρος περιλαμβάνει ξενάγηση (περίπατο) στο δασοβοτανικό κήπο του ΙΔΕ όπου οι μαθητές ενημερώνονται για τα είδη των δέντρων που είναι φυτεμένα, για τα πειράματα τα οποία βρίσκονται σε εξέλιξη, γνωριμία με τα πουλιά που υπάρχουν στο αγρόκτημα, παρακολούθηση της διαδικασίας δακτυλίωσης και καταγραφής τους (Δρ Γ. Σπύρογλου και Δρ Σ. Καζαντζίδης). Στη διάρκεια της χρονιάς επισκέφτηκαν το Ινστιτούτο τα παρακάτω σχολεία:

- 1^ο Δημοτικό Νέας Μηχανιώνας, Β' δημοτικού (40 μαθητές), 03/05/2015
- Εκπαιδευτήρια Μαντουλίδη, Β' Δημοτικού τμήματα 1,2,3, (60 μαθητές), 06/10/2015
- Εκπαιδευτήρια Μαντουλίδη, Β' Δημοτικού τμήματα 4,5,5, (60 μαθητές), 09/10/2015
- Δημοτικό Σχολείο Κερασσίας Α', Β' Δημοτικού (51 μαθητές), 12/11/2015
- Δημοτικό Σχολείο Κερασσίας Δ', Ε', ΣΤ' Δημοτικού (54 μαθητές) 20/11/2015

Μετεωρολογικός σταθμός ευθύνης του ΙΔΕ στην Ξυλόπολη, Ν. Θεσσαλονίκης (Φωτογραφία, Γ. Χαλυβόπουλος).

Ζ. Οικονομικός απολογισμός

Δαπάνες 2015	€
Λειτουργικές δαπάνες	110.066,97
Δαπάνες παροχής υπηρεσιών	8.410,13
Δαπάνες προγραμμάτων	325.429,74
ΣΥΝΟΛΟ	443.906,84

Έσοδα 2015	€
Χρηματοδότηση λειτουργικών 2015	61.184,34
Καταθέσεις από Παροχή υπηρεσιών	11.139,79
Χρηματοδότηση ερευνητικών προγραμμάτων κατά το 2015	368.212,74
Υπόλοιπο 31/12/2014	175.591,62
ΣΥΝΟΛΟ	616.128,49

Υπόλοιπο 31/12/2015	172.221,65
----------------------------	-------------------

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	
ADAPTFOR	406,50
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΑΛΛΕΣ ΠΗΓΕΣ	74,21
ΣΥΝΟΛΟ	480,71

ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	368.212,74
----------------------------	-------------------

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	162.609,93
ΣΥΝΟΛΟ	162.609,93

ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ	
ΠΕΔΙΒΟ	70.000,00
ΣΥΝΟΛΟ	70.000,00

ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ	
ΣΕΒΟΚΒ	9.553,65
ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΕΙΣ	15.800,00
ΕΛΚΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ	77.912,87
ΑΙΝΟΣ	5.180,00
ΑΜΒΡΑΚΙΚΟΣ	2.208,00
ΤΕΧΝΟΜΟΙΟΣΤΑΣΗ	2.433,00
ΑΞΙΟΣ ΛΟΥΔΙΑΣ ΑΛΙΑΚΜΩΝΑΣ	7.560,00
ΔΕΗ	11.069,47
ΔΑΔΙΑ	1.080,00
SPEED	450,00
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΑΛΛΕΣ ΠΗΓΕΣ	1.875,11
ΣΥΝΟΛΟ	135.122,10

Η. Προσωπικό ΙΔΕ

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

α/α	Ονοματεπώνυμο	Γνωστικό Αντικείμενο	Εσωτερικό τηλέφωνο	e-mail
ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ				
1	Γαλλής Χρήστος	Υλοχρηστική	215	cgalis@fri.gr
2	Γρηγοριάδης Νικόλαος	Δασοκομική	234	grig_nick@fri.gr
3	Κωνσταντινίδης Παύλος	Φυτοκοινωνιολογία	233	pavkon@fri.gr
4	Μελιάδης Ιωάννης	Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών	201	meliadis@fri.gr
5	Παπαχρήστου Θωμάς Διευθυντής ΙΔΕ	Λιβαδοπονία	229	thomas.papachristou@fri.gr
6	Πλατής Παναγιώτης Αναπληρωτής Διευθυντής	Λιβαδοπονία	220	pplatis@fri.gr
7	Σπανός Ιωάννης	Δασοκομική	218	ispanos@fri.gr
8	Σπανός Κωνσταντίνος	Δασική Γενετική & Βελτίωση Δασοπονικών Ειδών	207, 210	kspanos@fri.gr
9	Τσιουρλής Γεώργιος	Οικολογία	245	gmtsiou@fri.gr
ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ				
10	Καζαντζίδης Σάββας	Άγρια Πανίδα	214	savkaz@fri.gr
11	Χαλυβόπουλος Γεώργιος	Οικοφυσιολογία	241	chalyvop@fri.gr
ΕΝΤΕΤΑΛΜΕΝΟΙ ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ				
12	Αβτζής Δημήτριος	Δασική Εντομολογία	213, 221	dimitrios.avtzis@fri.gr
13	Σπύρογλου Γαβριήλ	Διαχείριση Δασικών Οικοσυστημάτων- Δασική αυξητική	236	spyroglou@fri.gr
ΔΟΚΙΜΟΙ ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ				
14	Σαμαρά Θεανώ	Δασοκομία - Δασική Οικολογία	205	theasam@fri.gr

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ

α/α	Ονοματεπώνυμο	Γνωστικό Αντικείμενο	Εσωτερικό τηλέφωνο	e-mail
ΠΡΩΗΝ ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ ΙΔΕ (Συνεργαζόμενοι)				
1	Διαμαντής Στέφανος	Δασική Παθολογία	202	diamandi@fri.gr
2	Ραδόγλου Καλλιόπη	Οικοφυσιολογία	238	radoglou@fri.gr

ΕΙΔΙΚΟΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ & ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

α/α	Ονοματεπώνυμο	Ειδικότητα	Εσωτερικό τηλέφωνο	e-mail
ΠΕ				
1	Γαϊτάνης Διονύσιος	Δασολόγος M.Sc.	207	dqaitan@fri.gr
2	Γιαντζή Μαρία	Διοικητικός	226	giantzi@fri.gr
3	Καραμανώλη Αικατερίνη	Δασολόγος	228	karamanoli@fri.gr
4	Κλήμη Αναστασία	Δασολόγος	227	klimi@fri.gr
5	Χαβαλές Ευάγγελος	Δασολόγος	217	vageha@fri.gr
ΤΕ				
6	Μπατάκα Αλκμήνη	Τεχνολόγος Γεωπονίας	203	alkminimp@fri.gr
ΔΕ				
7	Βογιατζής Δημήτριος	Φύλακας	250	
8	Φουκαρίδου Γεωργία	Διοικητικός	254	foukaridou@fri.gr

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

α/α	Ονοματεπώνυμο	Ειδικότητα	Εσωτερικό τηλέφωνο	e-mail
ΠΕ				
1	Αϊναλή Αικατερίνη	Δασολόγος M.Sc.		kainali30@gmail.com
2	Βασιλειάδης Ιωακείμ	Δασολόγος M.Sc.	206	ioakimvas@fri.gr
3	Ηλιόπουλος Γεώργιος	Δρ. Βιολόγος		yiliop2@gmail.com
4	Ιακωβόγλου Βαλασία	Δρ Δασολόγος	244	viakovoglou@yahoo.com
5	Ισπικούδης Στέφανος	Δασολόγος M.Sc.		stefispik@gmail.com
6	Καζόγλου Ιωάννης	Δρ. Γεωπόνος		ykazoglou@gmail.com
7	Καρμίρης Ηλίας	Δρ Δασολόγος	247	elelappa@gmail.com
8	Κωνσταντινίδης Κων/νος	Γεωγράφος M.Sc.		kostas3konstantinidis@yahoo.gr
9	Μελιάδης Μιλτιάδης	Γεωγράφος M.Sc.		miltos85_thess@hotmail.com
10	Νακοπούλου Ζαχαρούλα	Γεωπόνος M.Sc.	204, 208	nakopoulou@fri.gr
11	Νικήσιανης Νικόλαος	Δρ. Βιολόγος		nnikisia@auth.gr
12	Παλάσκας Δημήτριος	Δρ Δασολόγος		diomitri@gmail.com
13	Παπασπυρόπουλος Κων/νος	Δρ Δασολόγος		kodafype@for.auth.gr
14	Πλατής Δημήτριος	Γεωπόνος	244	Dimitris_pl@hotmail.com
15	Τζίρος Γεώργιος	Γεωπόνος M.Sc.	204, 208	tziros@fri.gr
16	Τσιάρας Στέφανος	Δρ. Δασολόγος		stefanostsiaras@gmail.com
17	Φωτέλη Μαριάντζελλα	Δρ. Δασολόγος		mariangelafoleli@hotmail.com
18	Φώτη Δάφνη	Δρ. Δασολόγος		dfoti@for.auth.gr
19	Φωτιάδης Γεώργιος	Δρ. Δασολόγος		gfortiad95@gmail.com
20	Χριστόπουλος Βασίλειος	Δασολόγος	208, 222	christopoulos-basilis@fri.gr